

**I. ULUSLARARASI KATILIMLI
ENGELLİLERDE
BEDEN EĞİTİM VE SPOR KONGRESİ
KONGRE KİTABI**

Editörler:

Doç. Dr. Nurtekin ERKMEN

Dr. Serkan REVAN

Dr. Evrim ÇAKMAKÇI

Öğr. Gör. Ahmet BOZDAM

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR YÜKSEKOKULU

Grafik
Ocak Grafik

▪

Görsel Danışman
Harun Yıldız

▪

Baskı
Canlı Ofset

▪

Konya, Mayıs 2011

“Ben sporcunun zeki, çevik ve aynı zamanda ahlaklısını severim.”

ONUR KURULU

Prof. Dr. Süleyman OKUDAN
Prof. Dr. Dinçer BEDÜK
Prof. Dr. Şefik BİLİR
Prof. Dr. Kürşat TURGUT
Prof. Dr. Nuri YAVRU
Prof. Dr. Behiç SERPEK

DÜZENLEME KURULU

Öğr. Gör. Ahmet BOZDAM (*Başkan*)
Doç. Dr. Hakan SARI
Doç. Dr. Nurtekin ERKMEN
Doç. Dr. Halil TAŞKIN
Doç. Dr. Selma KARACAN
Yrd. Doç. Dr. Erkan ÇALIŞKAN
Yrd. Doç. Dr. Fatma Çelik KAYAPINAR
Dr. Evrim ÇAKMAKCI
Dr. Serkan REVAN

BİLİM KURULU

Dr. Cecilia GEVAT
Faculty of Physical Education and Sport, Ovidius University of Constanta, Romania
Dr. Dušan MITIĆ
University of Belgrade, Faculty of Sport and Physical Education, Serbia
Dr. Elena SABĂU
Facultatea de Educație fizică și sport, București Universitatea Spiru Haret, Romania
Dr. Filippo Gomez PALOMA
Department of Sciences Education, Laboratory of handicap, University of Salerno, Italy
Dr. Kasum GORAN
Faculty of Sports and Physical Education, University of Belgrade, Serbia
Dr. Maurizio SIBILIO
Department of Sciences of Education, University of Salerno, Italy
Dr. Peter BONOV
National Sport Academy, Vassil Levski, Bulgarian
Dr. Raed FAEQ
Faculty of Physical Education, University of Sulaymaniyah, Irak
Dr. Vesna BABIĆ
University of Zagreb, Faculty of Kinesiology, Zagreb, Croatia
Dr. Wacław PETRYŃSKI
Katowice School of Economics, Katowice, Poland
Dr. Ahmet SANİOĞLU
Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
Dr. Ahmet ŞİRİNKAN
Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
Dr. Bekir ÇOKSEVİM
Erciyes Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
Dr. Bilsen SİRMEN
Marmara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
Dr. Dilara ÖZER
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
Dr. Erbil HARBİLİ
Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

- Dr. Erdal ZORBA
Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
- Dr. Evrim ÇAKMAKÇI
Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
- Dr. Erkan ÇALIŞKAN
Sütçü İmam Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
- Dr. Erkan Faruk ŞİRİN
Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
- Dr. Fatma ÇELİK KAYAPINAR
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
- Dr. Ferman KONUKMAN
The College at Brockport State University of New York
- Dr. Ferda GÜRSEL
Ankara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
- Dr. Feryal SUBAŞI
Yeditepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi
- Dr. Gonca İNCE
Çukurova Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
- Dr. Gül BALTACI
Hacettepe Üniversitesi Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksekokulu
- Dr. Gülfem ERSÖZ
Ankara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
- Dr. Hakan Salim ÇAĞLAYAN
Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
- Dr. Hakan SARI
Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi
- Dr. Hakan ŞENARAN
Selçuk Üniversitesi Selçuklu Tıp Fakültesi
- Dr. Halil TAŞKIN
Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
- Dr. Hamdi PEPE
Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
- Dr. Hasan AKKUŞ
Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
- Dr. Hayri DEMİR
Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
- Dr. Hüseyin ÇAMLIYER,
Celal Bayar Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu
- Dr. Hüseyin KIRIMOĞLU
Mustafa Kemal Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
- Dr. İ. Bülent FİŞEKÇİOĞLU
Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
- Dr. İlker YILMAZ
Anadolu Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu
- Dr. İrem DÜZGÜN
Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi
- Dr. Kemal TAMER
Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
- Dr. Kezban YİĞİTER BAYRAMLAR
Hacettepe Üniversitesi Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksekokulu
- Dr. Mehibe AKANDERE
Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
- Dr. Mehmet Ata ÖZTÜRK
Marmara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

- Dr. Mehmet GÜNAY
Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
- Dr. Mehmet KILIÇ
Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
- Dr. Mehmet ÖZDEMİR
Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
- Dr. Menşure AYDIN
Kocaeli Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
- Dr. Metin ŞAHİN
Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
- Dr. Necmiye ÜN YILDIRIM
Abant İzzet Baysal Üniversitesi Kemal Demir Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksekokulu
- Dr. Nevin ATALAY GÜZEL
Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi
- Dr. Nevin ERGUN
Hacettepe Üniversitesi Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksekokulu
- Dr. Nurettin KONAR
İstanbul Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
- Dr. Nurtekin ERKMEN
Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
- Dr. Oktay ÇAKMAKÇI
Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
- Dr. Özden TAŞÇIN
Nevşehir Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi
- Dr. Ramazan ARI
Selçuk Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi
- Dr. Savaş DUMAN
Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
- Dr. Selahattin AVŞAROĞLU
Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi
- Dr. Selma KARACAN
Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
- Dr. Serap İNAL
Yeditepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi
- Dr. Serkan REVAN
Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
- Dr. Sibel SUVEREN
Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
- Dr. Suat KARAKÜÇÜK
Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
- Dr. Sultan HARBİLİ
Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
- Dr. Süleyman PATLAR
Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
- Dr. Şükrü Serdar BALCI
Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
- Dr. Tarık SEVİNDİ
Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
- Dr. Turgut KAPLAN
Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
- Dr. Yalçın KAYA
Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
- Dr. Yeşim ÖZLÜ FAZLIOĞLU
Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ	11
-------------	----

KONUŞMALAR

Sport for People with Disabilities in Croatia.....	13
▪ <i>Dr. Vesna Babić</i>	
Athletics for persons with disabilities	20
▪ <i>Prof. Peter Bonov</i>	
Bedensel Engelli Badminton ve Sporcu Sınıflandırması	23
▪ <i>Öğr. Gör. Ahmet Bozdam</i>	
Engelli Çocuklarda Spor Eğitimi ve Ailelerin Yaklaşımları.....	30
▪ <i>Yrd. Doç. Dr. Erkan Çalışkan</i>	
Engelli Bireylerde Rekreatif Amaçlı Akuatik Çalışmalarının Temel Prensipleri	34
▪ <i>Dr. Murat Eliöz</i>	
Bedensel Engellilerde Sportif Aktiviteler ve Klasifikasyon.....	42
▪ <i>Prof. Dr. Nevin Ergun</i>	
Engelliler Sporunda Performans Geliştirme	47
▪ <i>Prof. Dr. H. Serap İnal</i>	
Engelliler ve Fiziksel Uygunluk.....	55
▪ <i>Yrd. Doç. Dr. Fatma Çelik Kayapınar</i>	
Bütünsel Rehabilitasyonda Tekerlekli Sandalye ile Hareketlilik ve Bağımsızlık Aktiviteleri	61
▪ <i>Yrd. Doç. Dr. Nurettin Konar</i>	
Engellenen Bireylerin Gözünden Otizm Spektrumu Çeşitli İşlevlerin Gelişimi İçin Beden Eğitimi Önerileri	63
▪ <i>Dr. Mehmet Ata Öztürk</i>	

SÖZEL BİLDİRİLER

Sınıf Öğretmenleri İçin Kaynaştırma Sınıfları Beden Eğitimi Derslerinde Otistik Çocuklara Yönelik Kılavuz Kitap	75
▪ <i>Figen Erkaya, Ferda Gürsel</i>	
Analysis of Effective Factors on Non-participation of Physically and Mobility Disabled People in Sports.....	77
▪ <i>Vahid Karim Azad Marjani, Mohammad Soltan Hosseini</i>	
Tekerlekli Sandalye Basketbol Bölgesel Liginde Oynayan Sporcularda Depresyon ve Yaşam Kalitesi Arasındaki İlişki.....	79
▪ <i>Mehmet Çağrı Çetin, Hakan Salim Çağlayan, Hüseyin Kırmıoğlu, Gülşen Filazoğlu Çokluk</i>	
Görme Engelli Elit Haltercilerin Benlik Saygısı Düzeylerinin Belirlenmesi.....	81
▪ <i>Tamer Karademir, Erkan Çalışkan, Enver Döşyılmaz, Mahmut Açıak</i>	
Engelli Bireylerde Fiziksel Benlik Algısının Yaşam Doyumuna Etkisi.....	83
▪ <i>Erkan Faruk Şirin, Savaş Duman, Murat Erdoğan, Mesut Yılmaz</i>	
Zihinsel Engelli Çocuklarda İnterval Antrenmanın Alt Ekstremiteler Kas Kuvvetine Etkisi	86
▪ <i>Tarık Özmen, Necmiye Ün Yıldırım</i>	
Engellilerde Fonsiyonel Proprioseptif Antrenman.....	88
▪ <i>Emrah Demirtaş</i>	
Physical and Motor Performance Profiles of Athletes with Physical Disabilities.....	90
▪ <i>Kaukab Azeem, Abdul Hameed Al Amer</i>	

9-15 Yaş Grubu İşitme Engelli ve İşitme Engelli Olmayan Öğrencilerin Bazı Fizyolojik ve Motorik Özelliklerinin Değerlendirilmesi.....	92
▪ Ali Erdem Çiğerci, Pelin Aksen, İbrahim Cicioğlu, Mehmet Günay	
The impact of learning some basic skills in karate at the level of violence destructive and visual perception of the mentally handicapped, "Acceptors for learning"	94
▪ Safaa Saleh Hussien	
Engelli Sporcuların Spora Başlama Eğilimini Belirleyen Faktörlerin Araştırılması	95
▪ Hayri Demir, Yusuf Barsbuğa, Emine Küçükbezirci	
Engelli Sporcularda Benlik Algısının Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi.....	96
▪ Figen Yaman Lesinger, Hayri Demir, Mehmet Pense	
Tekerlekli Sandalye Basketbol Bölgesel Liginde Oynayan Sporcuların Yaşam Kalitesi Düzeylerinin İnc.....	97
Gülşen Filazoğlu Çokluk, Mehmet Çağrı Çetin, Hakan Salim Çağlayan, Hüseyin Kırmoğlu	
Bedensel Engelli Bireylerde Egzersize Bağlı Kendini Fiziksel Tanımlama Değerlerinin İncelenmesi	99
▪ Gülsüm Baştuğ, Mehabe Akandere, Mesut Yılmaz	
Engelli Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumları.....	101
▪ Bengü Güven Karahan, Emin Kuru	
Otistik Çocuklar Spor Eğitim Projesi'ne Gönüllü Olarak Katılan Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Görüşleri.....	103
▪ Halil Sarol, Erdoğan Ekinci, Suat Karaküçük	
Tekerli Sandalye Basketbol Seyircilerinin Benlik Saygısı Düzeyi ve Eğitim Durumu İlişkisi.....	105
▪ Turhan Toros, Mehmet Pense	
10-15 Yaş İşitme Engelli Öğrencilerde Sportif Eğitimsel Oyunların Fiziksel Gelişimlerine Etkisi Araştırılması.....	106
▪ Ahmet Şirinkan	
A Study on The Effect of Selected Yogic Asanas on Postural Deformities of School Children in Relation to Their Performance.....	108
▪ Syed Ibrahim, Kaukab Azeem, G.P. Param Jyothi, S.R. Prem Raj	
Engelli ve Engelsiz Okuların Fiziksel ve Antropometrik Özelliklerinin Karşılaştırılması.....	110
▪ Seda Ulusoy, Nevin Ergun	
"Egzersiz Fayda / Engel Ölçeği" – Psikometrik Özelliklerinin İncelenmesi.....	112
▪ Bengü Güven Karahan, F. Hülya Aşçı, Ferhat Esatbeyoğlu	
Sporun İşitme Engelli Bireylerin Öfke Durumlarına Etkisi.....	114
Murat Kul, Alpaslan Görücü, Bilal Demirhan, Nigar Yaman, Murat Sarıkabak	
Atletizmin, Periferik ve Merkezi Sinir Sisteminden Kaynaklanan Engelli Bireylerdeki Hareket Beceri Düzeyine Etkisi	116
▪ Ebubekir Aksay, Cengiz Arslan, V. Böttger, Mehmet Güllü	
Tekerlekli Sandalye Basketbol Bölgesel Liginde Oynayan Sporcuların Depresyon Düzeylerinin İncelenmesi. 118	
▪ Hakan Salim Çağlayan, Hüseyin Kırmoğlu, Mehmet Çağrı Çetin, Mesut Yılmaz	
Özel Eğitime Muhtaç Çocukların Serbest Zaman Değerlendirme Alışkanlıkları	120
▪ Kadir Pepe, İbrahim Bozkurt, Tuğba Yaman, Fatma Çelik Kayapınar	
Tasarım ve Teknolojinin Engelli Sporlarında Performansa Etkisi.....	122
▪ Pınar Öztürk	
Considerations Regarding Psycho-Motricity of Children with Mental Disability	125
▪ Sabau Elena, Gevat Cecilia, Niculescu Georgeta, Banica Loredana, Jianu Anca	
Öğretilebilir Zihin Engelliler Okullarında Beden Eğitimi Derslerini Yürüten Öğretmenlerin Karşılaştıkları Problemler ve Çözüm Önerileri	126
▪ Özer Yıldız, Mehtap Yıldız, M. Çağrı Çetin, Serdar Uslu	
Engelliler İle İlgili Akademik Çalışmaların Değerlendirilmesi	128
▪ Fatma Çelik Kayapınar, Kadir Pepe, Erkan Çalışkan, Ahmet Bozdam	

POSTER BİLDİRİLER

4 Haftalık Temel Antrenmanın Ampute Futbol Milli Takımının Vücut Kompozisyonu Üzerine Etkisi	131
▪ <i>G. Kayıhan, A. Özkan, K. Bayramlar Yiğiter, N. Ergun, G. Ersöz</i>	
5-6 Yaş Okul Öncesi Eğitilebilir-Öğretiler Zihinsel Engelli Çocuklarda Eğitsel Oyunların Fiziksel Gelişimlerine Etkisinin Kaba Motor Gelişim Testleriyle İncelenmesi.....	133
▪ <i>Ahmet Şirinkan, Ayşe Nur Yazar, Şükriye Öykü Şirinkan</i>	
12-14 Yaş Grubu Gençlerbirliği Spor Kulübü Sporcuları ile Spor Yapan ve Yapmayan Görme Engelli Öğrencilerinin İşitsel Basit Reaksiyon Zamanlarının Karşılaştırılması	135
▪ <i>Sinan Bakır, Hayri Aydoğan</i>	
Bedensel Engellilerin Sportif Aktivitelere Katılımının Yaşam Kalitesi Üzerine Etkisi.....	138
▪ <i>Burcu Altun, Kezban Bayramlar, Gürhan Kayıhan, Nevin Ergun</i>	
Türkiye, Almanya ve İngiltere’de Engelli Vatandaşlar İle İlgili Yasal Mevzuatlarının İncelenmesi.....	139
▪ <i>Ahmet Atalay, Alper Karadağ</i>	
Tekerlekli Sandalye Hentbolun Türkiye’de Uygulanabilirliği	141
▪ <i>Mehmet Güllü, Cengiz Arslan, İlyas Görgüt</i>	
Engellilerde Kulüp, Sporcu ve Federasyonların Hizmet Ağı, Yaygınlığı ve Mevcut Durumlarının Değerlendirilmesi.....	143
▪ <i>C. Arslan, M. Güllü, E. Aksay, E. Eroğlu, S. Uğraş</i>	
Oturarak Voleybol Oynayan Bedensel Engelli Sporcuların Kaygı Düzeylerinin İncelenmesi	145
▪ <i>Nida Yanlıç, Tamer Karademir, Bilal Çoban</i>	
Öğretiler Zihin Engelliler Okullarındaki Beden Eğitimi Derslerinin Etkililiğinin Değerlendirilmesi	147
▪ <i>Özer Yıldız, Mehtap Yıldız, Tolga Eski, Murat Kul</i>	
Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezlerinde Görev Yapan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Çalışma Şartları Hakkındaki Görüşleri	149
▪ <i>Nazım Saraçoğlu, Ahmet Şirinkan, Sertaç Erciş, Yunus Öztayyonar</i>	
Aktif Spor Yapan Bedensel Engellilerin Spor Tesislerinde Karşılaştıkları Zorlukların İncelenmesi	151
▪ <i>Yağmur Kara</i>	
Otistik Çocuklara Uygulanan Spor Eğitim Projelerinden Ailelerin Beklentileri Üzerine Bir Araştırma	153
▪ <i>İ. Fatih Yenel, Zeynep Erol</i>	
Özel Eğitimde Beden Eğitimi ve Spor Uygulamaları(Burdur İli Örnek Çalışma)	155
▪ <i>Kadir Pepe, Tuğba Yaman, İbrahim Bozkurt, Fatma Çelik Kayapınar</i>	
Engelli Çocuk Sahibi Ailelerin Sportif Faaliyetlere Katılımının Aile İşlevlerine Etkisinin İncelenmesi.....	157
▪ <i>Arslan Kalkavan, Mehmet Demirel, Baybars R. Eynur, Duygu H. Demirel, Aytül Eynur, Zehra G. Tepe</i>	
İsparta İli Orta Öğretimde Okuyan Engelli Bireylerin Spor Yapma Durumları İle Aile Eğitim Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi.....	159
▪ <i>Fatih Kılınç, Mehmet Kumartaşlı</i>	
İşitme Engelli Sporcularda ve Sedanterlerde Sürekli Kaygı Düzeylerinin Karşılaştırılması	161
▪ <i>Adem Civan, Mehmet Özdemir, Fadim Sarvan, Özlem Civan</i>	
Otizmlı Hastaların Rehabilitasyon Sürecinde Spor Terapilerinin Önemi	163
▪ <i>Ahmet Atalay, Alper Karadağ</i>	
Tekerlekli Sandalye Basketbolu Oynayan Bedensel Engelli Bireylerin Egzersiz Bağımlılığı Durumlarının İncelenmesi.....	165
▪ <i>Gonca İnce</i>	

SUNUŞ

1990'da yapılan sayıma göre ülkemizdeki engelli birey genel nüfusa oranının %14 olduğu dikkate alındığında, herhalde, engelli bireyler için ne kadar çok çalışmamız gerektiği daha iyi anlaşılır. Ayrıca her insanın bir özürülü adayı olduğu hesaba katıldığında, yapılacak çalışmaları daha fazla önemsemek gerektiği de ortaya çıkar. Bu noktada, engelli birey oranının bu kadar yüksek olmasına rağmen çok az bir kısmının eğitim imkânlarından faydalanabildiğini hatırlatmak, belki üzüntü vericidir; ama acı bir gerçektir.

Engelli bireyleri topluma kazandırmak ve onların hayatlarını kolaylaştırmak için yapılabilecek pek çok şey vardır. Çevre düzenlemelerinin engelli bireylere uygun şekle getirilmesi, günlük hayatta kullandığımız alışveriş merkezlerinin onlara göre tanzim edilmesi, trafik ışıklarının yanına kurulan sesli duzeneklerin yaygınlaştırılması... bunlardan bazılarıdır. Konfüçyüs'ün de dediği gibi, balık vermek yerine onlara balık tutmayı öğretebilir; beceri ve yetenekleri doğrultusunda eğitim ve iş imkânları sağlayarak onları daha üretken ve verimli hale getirebiliriz. Beden eğitimi ve spor imkânları da bu çerçevede ele alınması gereken etkinliklerdir. Beden eğitimi ve sporun engellilere katkılarının ne kadar önemli olduğu ve onların hayata bağlanmalarını, yaşama sevinçlerini ve mutluluklarını artırdığı tartışılmaz bir gerçektir.

Düzenlediğimiz I. Uluslararası Katılımlı Engellilerde Beden Eğitimi ve Spor Kongresi; sosyal sorumluluk bilincine sahip kişi, kurum ve kuruluşları ortak zeminde bir araya getirerek engellilerin spor faaliyetleriyle tanıştırılması, onlar için beden eğitimi ve sporun rehabilite edici özelliğinin gözler önüne serilmesi, spor etkinliklerinin hayatlarına yaptığı olumlu tesirin ortaya konulması, aslında, spor yapmaya hiçbir engelin olmadığını göstermek ve bu sayede toplum huzurunu sağlamaya katkıda bulunmak amacının bir ürünüdür. Kongrenin, sonuçları bakımından yararlı olacağına inancımız tamdır.

Engellilerde beden eğitimi ve spor konusunda özgün çalışmaların ve çözüm önerilerinin sunulduğu bu *I. Uluslararası Katılımlı Engellilerde Beden Eğitimi ve Spor Kongresi*'nin ikincisi, üçüncüsü... gerekli şartlar ve uygun takım arkadaşları bir araya getirildiği takdirde, iki yılda bir düzenlenebilir ve hatta bu kongreler geleneksel hale de getirilebilir, diye düşünüyoruz.

Bir "ilk"i gerçekleştirmenin heyecanıyla hiç kuşkusuz birtakım eksiklerimiz, kusurlarımız vardır; fakat bunların sonraki zamanlara soluk verecek birer tecrübe harcına dönüşeceğine ve olumlu gelişmelere tahvil edileceğine kimsenin kuşkusu olmamalıdır...

Spor bilimine ışık tutacak ve katkı sağlayacak çalışmaların paylaşılabileceği ortak platformların oluşturulması maksadıyla uluslararası katılımlı “*Engellilerde Beden Eğitimi ve Spor*” konulu bu ilk kongremizi, alanında söz sahibi akademisyenlerin ve engelli dostların katkılarıyla gerçekleştirmenin mutluluğunu ve gururunu yaşıyoruz. Karşılaşılan güçlükleri aşma noktasında görüşleriyle bize yol gösteren dostlarımıza, kongre düzenleme kurulundaki mesai arkadaşlarımıza çok şey borçluyuz.

Hem yurt içinden hem de yurt dışından birçok değerli katılımcının, gerek bildiri sunarak gerekse konuşmacı olarak yer aldığı bu kongrenin, önemli bir getirisi de elinizde tuttuğunuz bu kitaptır, denilebilir. Engelliler için beden eğitimi ve spor konusundaki alan çalışmalarının yer aldığı bu çalışmayı, gelecek yıllara ışık tutacak bir eserle taçlandırma ve kalıcı hale getirme yolunda emeği geçen vefakâr arkadaşlarımıza, gayretlerinden dolayı şükranlarımızı arz etmeden geçemeyeceğiz. Onların özverili çabaları olmasaydı, hem bu kongrenin gerçekleştirilmesi, hem de kitabın ete kemiğe bürünmesi mümkün olamazdı.

Kongre kitabında yer alan konuşma metinlerinde katılımcının soyadına, özetlerine yer verilen sözel bildiri ve poster bildirilerde ise konu bütünlüğüne göre bir sıralamanın esas alındığını da bu arada belirtmek isteriz.

Sonuç itibarıyla; engelli olmak sadece engellileri değil engelli bireylerin ailelerini, yakınlarını ve toplumda yaşayan tüm fertleri doğrudan ilgilendirir. Sadece “*engelli*” olarak karşımıza çıkmadıklarını yaptıkları mücadelelerle gösteren bu özel sporcular ve bu özel insanlardan herkesin gerekli dersleri alarak “*gerçek engelli*” durumuna düşmemesi gerektiğinin altını çizmekte yarar vardır. 156 ülkede “*Engelliler Haftası*” olarak kabul edilen 10-16 Mayıs tarihlerine böyle bir kongre ile giriş yapmanın, katkıda bulunmanın başka türlü bir kârı da olmasa gerektir.

Öğr. Gör. Ahmet BOZDAM
Organizasyon Komitesi Başkanı

I. ULUSLARARASI
KATILIMLI ENGELLİLERDE
BEDEN EĞİTİMİ ve SPOR KONGRESİ

KONUŞMALAR

K: 1

Sport for People with Disabilities in Croatia

Dr. Vesna Babić

University of Zagreb, Faculty of Kinesiology, Zagreb, Croatia

Abstract

In this paper the development of sport for persons with disabilities in Croatia will be presented through the aspect of top-levels port. The categories of physical disability and the result of the Croatian athletes with disabilities on International competitions and Paralympics Games are shown.

Key words: *people with disabilities, sports, athletes, Croatia*

Introduction

Disability is impairing physical integrity of a human being which results difficult communication between a person with disability and her environment. Lately, the affect on a positive formation of consciousness of the population without disabilities is increasing and in such way is affecting the attitude towards people with disabilities (Ciliga & Omrčen, 1994). The industry of various supplies for people with different kinds of disabilities is developing and it takes into account of needs of people with disabilities at the architectural scheduling of objects as well as of transport Infrastructure.

The concept of disability classifies people with different kinds of disabilities:

Persons with deafness

Persons with blindness

Physically disabled persons

Persons with mental retardation

All of these categories have their own specific in relation to the method of communication and the motility and psychosomatic status. People with these disabilities have the possibility to involve in kinesiology activities in terms of rehabilitation activities, recreational or sport/race activities (Petrinović-Zekan et al, 2005).

Rehabilitation activities are a obligation of secondary rehabilitation which includes all people with disabilities. Trough this form of kinesiology activities the cognition of the disability, the remaining capacity and the possibilities of further involvement in the activities is deepening. Only after completing the secondary rehabilitation phase, a person with disability may be included in recreational activities or race activities. Generally, people with disabilities whose disability incurred during their lifetime, continue to participate in activities of competitive character, if they were involved in the training system also before the disability occurred. The competition systems are performed separately considering the type of sport, the category of disability and its specificity.

According to scientific research of the World Health Organization, there are in the population of each country about 10% of people with disabilities but only 0,1-0,2% of them go in for kinesiology activities. Therefore it can be concluded that in Croatia are 470 000 people with disabilities, but the number is even higher because of the recently completed War in Croatia. For many years it attempts to systematically monitor the inclusion of people with disabilities into kinesiology activities. That is why in 1964 Zagreb established the Association for sport and recreation for people with disabilities that after the declaration of independence became one of the founder and full member of the Olympic Committee. In 1993 the Association changed the name into Croatian Sports Association of people with disabilities (Croatian Paralympics Committee).

The actions of the Croatian Paralympics Committee (CPC) are over the last 4 years characterized by intensive development and progress, by increasing the number of members, achieving of excellent international results, organizing of numerous international competitions, developing new sports and quality cooperating with international and global associations of people with disabilities. So the CPC is a member of International Sport Organisation for the Disabled (ISOD) since 1992, International Stoke Mandeville Wheelchair Sports Federation (ISMWSF) since 1992, International Paralympics Committee (IPC) since 1993, European Paralympics Committee (EPC) since 1998, and the Croatian Union of Associations for Parsons with Disabilities.

Today, CPC consists of 10 national sports associations, 10 countries and 6 cities:

National sports associations:

Croatian Blind Sport Association

Croatian Table Tennis Association for the Disabled

Disabled Croatian Boccia Association

Croatian Athletics Association for the Disabled

Croatian Sitting Volleyball Federation

Croatian Swimming Association for the Disabled

Croatian Wheelchair Basketball Association

Croatian Ski Association for the Disabled

Croatian Tennis Association for the Disabled

Croatian Shooting Sport Federation for Disabled

County sports associations:

Association of Sport for the Disabled of Koprivnica and Križevci County

Association of Sport for the Disabled of Bjelovar and Bilogora County

Association of Sport for the Disabled of Brod and Posavina County

Association of Sport for the Disabled of Varaždin County

Association of Sport for the Disabled of Primorje and Gorski Kotar County

Association of Sport for the Disabled of Vukovar and Srijem County

Association of Sport for the Disabled of Šibenik and Knin County

Association of Sport for the Disabled of Karlovac County

Association of Sport for the Disabled of Međimurje County

Association of Sport for the Disabled of Zadar County

City sports associations:

Zagreb Association of Sport for the Disabled

Vinkovci Association of Sport for the Disabled

Union of Associations of Sport and Recreation for Parsons with Disabilities.

Slavonski Brod Association of Sport for the Disabled

Split Association of Sport for the Disabled

Bjelovar Association of Sport for the Disabled

In association with CPC there are more than 144 sports associations and clubs of people with disability, which are gathering 10 000 people with disabilities. The most active associations are even today related to the capital of Croatia, Zagreb. The beginnings of organized sports are recorded in Zagreb since 1968 through the activity of the Association for recreation and physical education of people with disabilities. The Association, that changed its name into Association for sport and recreation for people with disabilities in 1977, has 7 members. The first systematically organized competitions at the municipal, national and international levels were the championships in bowling, table tennis and shooting. Until 1998 the Association gathers in Zagreb sport clubs, societies of people with

disabilities and also associations that have a social character. In the same year the association changes its name into Sport association of people with disability Zagreb whose members could only be sport clubs and societies that are registered in the City department of General Administration. Today, the CPC is counting 33 members with 830 registered Athletes in different categories of disability (table 1). City and state championships and international competitions maintain regularly: European and world championship in the following activities: athletics, swimming, table tennis, shooting, horseback riding, wheelchair basketball, wheelchair tennis, sitting volleyball, bowling for people with Cerebral Palsy, alpine skiing.

In addition, there are also organized competitions in non Paralympics sports: chess, hanging bowling and electronic darts.

Table 1: Number of Croatian athletes on Paralympics Games from 2000-2008.

SPORT	Paralympics in Sydney, 2000	Paralympics in Athens, 2004	Paralympics in Peking, 2008
ATHLETICS	7	6	13
EQUESTRIAN	1	2	2
SWIMMING	2	3	4
TABLE TENNIS	4	4	2
SHOOTING	1	2	3
CYCLING	-	-	1
TOTAL	15	17	25

Over the last 10 years in Croatia begins a intensive work with athletes who have disabilities, which is evident trough the excellent results they achieved at international competitions, European and world Championships and the Paralympics Games.

Of many medals won by the Paralympics at international competitions, we will mention only some of them:

At the Paralympics games in the year 2004 great success achieved Mihovil Španja winning three bronze medals in swimming and Jelena Vuković, winning the bronze medal in Discus Throw. At the world championship for people with disabilities in 2007 in Sao Paulo Marija Iveković has become a world champion and world record holder in triple jump.

The success of Paralympics athletes at the Paralympics Games in Peking in 2008 will certainly remain written in golden letters in the history of Croatian sport. Croatia had its representatives in 6 sports – athletic, dressage, swimming,

table tennis, archery and cycling. The representatives won three gold medals: Antonija Balek –two gold medals (shot put and javelin), Darko Kralj (shot put) and Branimir Budetić a silver medal in shot put. There have also achieved a new world and Paralympics records: Darko Kralj in shot put and Antonija Balek in shot put and javelin. The number of quality athletes who are representing Croatia on international competitions is permanent increasing.

In 2009, there were 175 Croatian representatives in 19 sports and won 337 medals in junior and senior levels, at the European and world championship they as well won 40 medals.

The Croatian Paralympics board was during the year 2010 organizing and conducting performances of Croatian athletes with disabilities on 55 international championships, 5 European and 13 world championships. In Eindhoven at the international championship in swimming for people with disabilities Croatian athletes with disabilities won 6 medals: two gold, two silver and two bronze; Mihovil Španja won 4 medals in 400 m free-swimming and 100m breast stroke, he won gold medals and swam world records, in the discipline 100 m backstroke he was second with a new European record: Kristijan Vincetić – 100 m butterfly swimming and Sanja Milojević in 5 km, both won the bronze medal. At the world championship in archery for people with disabilities which was held in Zagreb, Rudolf Petrović won a bronze medal in the discipline of a small calibre rifle 50 m prone position.

At the world championship in athletics for people with disabilities in Christchurch in 2011 Croatian athletes with disabilities won 5 medals: Mikela Ristoski won two gold medals in long jump, Marija Iveković won one in discus throw, two silver medals won Darko Kralj in shot put, Branimir Budetić in pentathlon and Josipa Silvara bronze medal in shot put.

Following the results not only of athletes with disabilities but also of many others different ages who daily prove that with persistent and systematic work not only they can achieve good results, but they also can qualitatively change the lives of people living with sport or regular kinesiology and recreation-type activities.

How to success

Of course it's not enough just wish to participate in sport. Croatia has decided to encourage the engagement kinesiological activities of persons with disabilities; especially those that follow are distinguished by their superb sporting achievements.

Croatian Paralympics Association works through the activities of national sports federations for people with disabilities, the coach and head of sports,

athletes, through the body assembly (Executive Board, Supervisory Board, Ethics Association), bodies of the Executive board (Expert Commission, Commission on Legal Affairs and the statute, the board of Paralympics sports) and through the action of Professional Services (Ciliga et al, 2009).

The area of development of sports persons with disabilities the CPC is spending and covering through unities:

Individual programs of special concern

Developmental programs for children and youth

Training of professional staff

New sports

The Croatian Paralympics Committee is financed by the National Budget and from the Croatian Lottery (table 2).

Table 2: Financing of Croatian Paralympics Committee from 2004 – 2010

YEAR	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2004-2010
<i>Regular financial asset</i>	5.034.500	6.967.103	6.267.103	5.567.103	5.567.103	4.500.000	2.565.000	36.467.912
<i>Croatian Lottery</i>	2.612.017	3.259.434	4.438.688	4.301.045	5.027.410	3.973.915	4.230.805	27.843.314
<i>Total from National Budget</i>	7.646.517	10.226.537	10.705.791	9.868.148	10.594.513	8.473.915	6.795.805	64.311.226
<i>Financial supply</i>					3.000.000		1.700.000	4.700.000
TOT.	7.646.517	10.226.537	10.705.791	9.868.148	13.594.513	8.473.915	8.495.805	69.011.226

Furthermore, Croatian Paralympics Committee in cooperation with its members conducted a series of development programs and sports camps for children with developmental disabilities and youth with disabilities. So the development programs implemented in skiing, athletics, sitting volleyball, swimming, tennis, sports recreation through which children with disabilities provided continuously engage and participate in international and domestic competitions.

The need for the engagement of persons with disabilities in recreational and top-level activities as early as possible should be emphasized. This is one of the very important reasons for a simpler inclusion in everyday life of persons with disabilities. As soon as they enrol in regular physical activity, they will be better accepted from the non-disabled population.

REFERENCES:

- Petrinović-Zekan, L., Ciliga, D., Trošt, T. i Trkulja-Petković, D. (2005). Computerized search of scientific literature in APA. U: D. Milanović i F. Prot (Ur.), Proceedings Book of the 4th International Conference on Kinesiology «Science and Profession – Challenge for the future», Opatija 7-11.09. (str.801-803). Zagreb: Kineziološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu.
- Ciliga, D., Trošt Bobić, T. i Petrinović Zekan, L. (2009). Sport osoba s invaliditetom. Pozvano predavanje. U: F. Gracin i B. Klobučar (ur.), Zbornik radova osme konferencije o sportu Aple-Jadran. Opatija, 4.-6. lipnja, 2009. (str. 230-238). Zagreb: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa.
- Ciliga, D. i Omrčen, D. (1994). Organization of sport and recreation for the disabled – accessibility of sports facilities. Zbornik radova: Progress in tourism of people with special needs, Krakow, 11-13.11.1994, 157-159.

K: 2

Athletics for persons with disabilities

Prof. Peter Bonov

R. Ass. Stefka Djobova Dobrinka Shalamanova, Bulgarian

International perspectives

Athletics became a Paralympic Games sport in Rome, 1960 and has more events and competitors than any other sport in the Paralympic Games. Track events include all Olympic distances (100m, 200m, 400m, 800m, 1500m, 3000m, 10000, marathon, 4 x 100m relay and 4 x 400m relay).

International perspectives

Field comprises, shot put, discus, javelin, club throwing (for severely disabled athletes), pentathlon, long, high and triple jump.

International perspectives

Wheelchair racing, 60m sprint, was included in the Paralympic Games for the first time in Tokyo, 1964. This continued to be the standard racing distance until Toronto, 1976, when 200m, 400m, 800m and 1500m events were introduced.

Athletics for persons with disabilities

Project of the National Sports Academy

Theoretical background

Most of the Athletics disciplines are appropriate and fully accessible to persons with lasting changes in health, physical, sensory and mental development. Therefore, they have proved to be an essential part of an integrated sports competitive system in these individuals.

Theoretical hypothesis

The development of theoretical and applied aspects of training in athletics for athletes with different disabilities should open wider opportunities for usarshenstvane health and sports performance of this category of athletes. The answer to justify this assumption might ask for:

Aims

Increasing the efficiency of the athletics training process for athletes with disabilities using the development of new theoretical model of training load

Steps of the model development

Analysis and comparison of the models of the sports medical and the functional classification systems

Description of the theoretical ground of the training process

Description of the specifics of the athletics training process for persons with disabilities

Steps of the model development

Development of model for adapted training load for athletes with different disabilities for the track disciplines

Results

Eligibility

Athletics events are open to all athletes in all disability classes. However, not all events are offered to all disability classes. The most common types of disabilities among athletes who compete in athletics are:

visual including blindness;
amputation;
paraplegia;
quadriplegia; and
cerebral palsy.

Additional less common disabilities of athletes who compete in athletics include (but are not limited to) spina bifida, polio, progressive diseases such as muscular dystrophy and multiple sclerosis, limited joint mobility, combinations of different disabilities, etc.

Classification

Athletics is open to all disability groups and uses a functional classification system. A brief classification guide is as follows (prefixing F for field athletes or T for track athletes):

F or T 11-13 are visually impaired;
F or T 31-38 are cerebral palsy;
F or T 41-46 amputée and les autres;
T 51-54 wheelchair track athletes; and
F51-58 wheelchair field athletes.

Corner stones of the training process

Physical training

Technical skills training

Tactics training

Psychological training

Monitoring and self-control of the athlete state

Monitoring of the athlete state is an essential part of the training process

The monitoring is applied in two main directions:

Medical

Sports pedagogical

Types of training in running disciplines for athletes with disabilities

Motor ability training

Conditional training

Development of adapted model of training load

General aim of the model: maximum training effect

It presents major training methods and tools

The model allows individual adaptations regarding volume and intensity

Conclusions

Athletics events are open to all athletes in all disability classes. However, not all events are offered to all disability classes.

The training in athletics for persons with disabilities is complex training process

The modeling and the individual adaptations are essential part of the general training process

Conclusions

The suggested model is comprehensive tool for coaches of disabled athletes

This model is valuable tool for design of self preparation program

The individual approach in the training process is the main tool for problems solving aiming the improvement in the athletic performance.

K: 3**Bedensel Engelli Badminton ve Sporcu Sınıflandırması**

Öğr. Gör. Ahmet Bozdam

*Selçuk Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Konya***Giriş**

Engelliler toplum içerisinde var olduklarını çeşitli etkinliklerle bizlere aynı ihtiyaçlara sahip olduğumuzu göstermektedirler. Bu etkinliklerin en başında da spor gelmektedir. Son zamanlarda özellikle uygulanan politikalar ve sağlanan imkânlarla sporla ilgilenen engelli sayısı hızla artmaktadır. Bu ilgi sonucunda; engellilere spor yaptırmada, özellikle fiziki şartlarda çok eksiğimiz olduğu gerçeğini de tüm çıplaklığıyla ortaya çıkmaktadır. Gerek spor salonları, ulaşım ve çevresel etkenlerin engellilerin ihtiyacına cevap veremeyecek düzeyde olması veya kısıtlı imkânlar sağlaması günden güne artan engellilerin spor ilgisinin sürekliliğini tehlikeye düşürmektedir.

Spor engelliler için yarışmadan daha çok bir rehabilite ve tedavi yöntemi olarak karşımıza çıkmaktadır. Engelli sporlarında rekabet ve mücadele, sağlam sporculara göre daha medeni ölçülerde sporun gerçek amacına hizmet etmektedir.

Engellilerde spor konusu son yıllarda çok önem kazanmıştır. Her engellinin bir şekilde sporla ilgilenmesi sağlanarak yaşama azminin artırılması ve toplum entegrasyonunu sağlama da önemli adımlar atılmıştır. Bedensel engelli bireylerinde spor yapma ihtiyaçlarını giderebilmek amacıyla, farklı engel sınıfına sahip engellilerin kendi dengindeki engellilerle yarışmaları sağlanmıştır.

Herkes İçin Badminton

Badminton, az sayıda sporcu ile oynanabildiği için istenildiği zaman partner bulunabilir. Sakatlık riski yok denecek kadar azdır. Diğer raket sporlarına göre pahalı malzemelere sahip değildir. Sportif özelliklerin neredeyse tamamını taşıdığından tercih edilen bir branştır. Sporcuların fiziki yapıları Badminton sporun da her zaman önemli değildir. Değişik fiziki yapıya sahip tüm sporcular Badminton oynayabilir. Özellikle çocukların gelişimi açısından çok önemlidir. Her yaşta ki insanlar Badminton oynayabilir. Bayan ve erkeklerin birlikte müsabakalarda yer alabildiği nadir spor dallarındandır. Rekreasyon amaçlı olarak, plajlar, parklar ve kamp gibi yerlerde çok rahatlıkla oynanabilir. Bedensel, İşit-

me ve Zihinsel Engelli bireyler engel durumlarına özgü kurallarla Badminton sporunu kolayca yapabilmektedirler.

Engellilik, Spor Yapmaya Engel Değildir

Bedensel engellilerde Badminton müsabakaları ilk kez, Özellikle İkinci Dünya Savaşı sonrasında engelli kalan savaş gazilerinin ve daha sonra ki yıllarda da diğer engellilerin, öncelikle rehabilite edilmesi sonra müsabık olarak spora başlatılması amacıyla kurulan İngiltere'nin Stoke Mandevilla Merkezinde 1995 yılında mütevazı denecek bir sayıda sporcu ile başlamıştır. Şimdilerde ise, katılım hem sporcu hem de ülke sayısı olarak hızla artmaktadır. Henüz Paralimpik olmayan Bedensel Engelliler Badminton müsabakaları, çok yoğun çalışmalar sonucunda 2016 yılında Paralimpik oyunlara dâhil edilecektir. Ülkemizde ise, ilk çalışmalar Mart 2009 yılında Birol Çağlar ve kurs hocası Ahmet Bozdam tarafından Ankara ili Elmadağ da açılan Bedensel Engelliler Badminton Antrenör ve hakem kursları ile başlamıştır.

Milli Takımımız ilk kez üç sporcu ile katıldığı 21- 24 Mayıs 2009 tarihlerinde Dortmund'da yapılan 9. Uluslararası Bedensel Engelliler Badminton Şampiyonası'nda 1 birincilik, 2 ikincilik ve bir de 3. lük alarak üstün bir başarı göstermiştir. Bu tarihten önce Almanya da yaşayan ve uzun süre Almanya adına yarışan Tekerlekli Sandalye Sporcumuz Avni Kertmen'in Dünya ve Avrupa şampiyonlukları da bulunmaktadır. Son olarak 7-12 Eylül 2009 tarihlerinde iki sporcu ile katıldığımız Güney Kore de yapılan Bedensel Engelliler Dünya Badminton Şampiyonasında bir gümüş birde bronz madalya alarak başarımızı bir kez daha gösterdik. Son olarak Mart 2011 de İspanya da yapılan Uluslararası Engelliler Badminton Turnuvasında 6 sporcu ile katılarak 15 madalya kazanılmıştır.

Badmintonda resmi yarışmalar kapalı alanlarda oynanır. Bu arada rekreasyon amaçlı ve plajlarda da yarışmalar özel şartlarda yapılabilmektedir. Bedensel engellilerde Badminton müsabakaları da yine kapalı alanda yapılmaktadır. Bedensel Engelliler Badminton müsabakaları, Tekerlekli Sandalye Badminton da, BMW2 ve BMW3 olmak üzere iki sınıflandırma da, Ayakta oynanan Badminton da, BMSTL1, BMSTL2 ve 2a, BMSTL3 ve 3a, BMSTU4 ve BMSTU5 sınıflandırmalarında ve Cüceler de ise iki sınıflandırma üzerinden düzenlenmektedir. Sporcu sayısının durumuna göre bu sınıflandırmalar en yakın sınıflandırmayla birleştirebilir hatta bayan sporcu sayısı çok az ise onlara en yakın erkek sporcu sınıflandırması ile yarışmalara alınabilir.

Ayakta oynanan ve Cüceler sınıflandırmalarındaki müsabakalar da saha zemini için, hazır kortlar ve müsabaka yapılabilecek her türlü zemin uygun olabilirken Tekerlekli Sandalye ile oynanan müsabakaların oynanacağı saha zemini ise, yumuşak veya tekerleklerin hareketini engelleyecek bir yüzey ol-

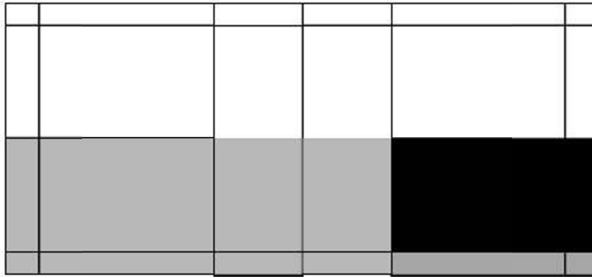
mamalıdır. Tekerlekli Sandalye müsabakaları için parke uygun bir zemindir. Hazır Badminton kortları tekerlerin hareketlerini kısıtladığından uygun bir oyun zemini değildir.

Sınıflandırmalara Göre Saha Ölçüleri

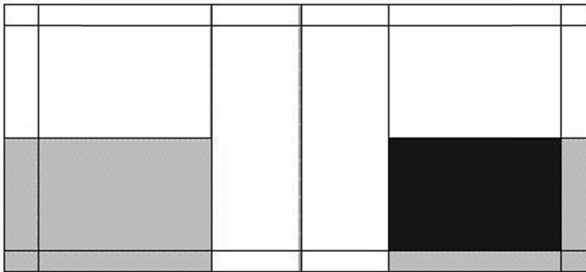
Badminton müsabakalarında saha ölçüleri Bedensel Engellilerin engel sınıflandırmalarına göre değişiklik göstermektedir. Tekerlekli Sandalye BMW2 ve BMW3, Ayakta oynanan Badminton BMSTL1, 2a ve 2 sınıflandırmaları ve Cücelerin boyu 1.20 m. den aşağı olanlarda oyun alanı yarım korttur. Ancak, Tekerlekli Sandalye ve boyu 1.20 metre aşağısında bulunan cücelerde, ayakta oynayan bedensel engelli sporculardan farklı olarak, file ve servis çizgisi arasındaki alan, müsabakanın her anında oyun dışı sayılır.

Ayakta oynanan BMSTL3a, BMSTL3, BMSTU4, BMSTU5 ve erkeklerde 140 cm. bayanlarda 135 cm. boyları olan cücelerin sınıflarındaki Badminton oyununda kort normal boyutlardadır ve 13.40 m. uzunluğundadır. Genişlik teklerde 5.18 m. çiftlerde ise 6.10 m.'dir.

Bedensel Engellilerde klasik badminton oyun alanından sınıflandırmalarına göre farklılık gösteren servis ve oyun alanları aşağıdaki gibi belirtilmiştir.

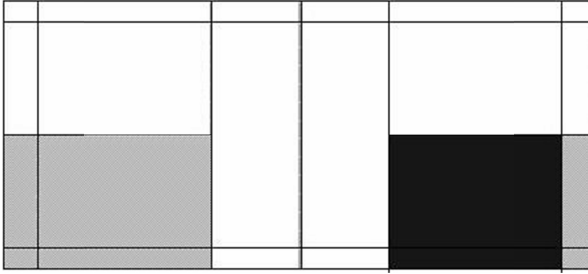
Şekil 1: BMSTL1, BMSTL2a, BMSTL2 oyun ve servis atış alanı. Koyu renkli bölge servis için geçerli alandır. Açık renkte belirtilen alan ise oyun alanını kapsamaktadır.

Şekil 2: BMW2 tekler oyun ve servis alanı. Koyu renkli bölge servis için geçerli alandır. Açık renkte belirtilen alan ise oyun alanını kapsamaktadır.

Şekil 3: BMW2 Çiftler oyun ve servis alanı. Koyu renkli bölge servis için geçerli alandır. Açık renkte belirtilen alan ise oyun alanını kapsamaktadır.

Şekil 4: BMW3 tekler oyun ve servis alanı. Koyu renkli bölge servis için geçerli alandır. Açık renkte belirtilen alan ise oyun alanını kapsamaktadır.

Şekil 5: BMW3 Çiftler oyun ve servis alanı. Koyu renkli bölge servis için geçerli alandır. Açık renkte belirtilen alan ise oyun alanını kapsamaktadır.

Sınıflandırmalara Göre File

Ayakta oynanan BMSTL 1, BMSTL 2A, BMSTL 2, BMSTL3a, BMSTL3, BMSTU4, BMSTU5 ve erkeklerde 140 cm bayanlarda 135 cm boyları olan cücelerin BMDST6 (2) sınıflandırmasında sahayı iki eşit parçaya ayıran filenin direkleri itibarıyla yüksekliği 1.55 m. file ortasında ise 1.524 m.'dir.

Tekerlekli Sandalye BMW2, BMW3 ile boyu 120 cm. aşağısında olan cüceler BMDST6(1) file direkleri itibarıyla 1.40 m. file orta noktasında ise 1.372 m. yükseklikte olmalıdır. Halen uygulanmayan oturarak oynanan Badminton da ise file orta nokta da, 1.176 m. direklerden ise 1.20 m.'dir.

Puanlama

Bedensel Engelliler Badminton müsabakalarında puanlama klasik Badminton oyununda olduğu gibi; tekler ve çiftler müsabakalarının tamamında karşılaşmalar 3 set üzerinden oynanır. Her set 21 sayı üzerinden oynanır. Kategorilerin tamamında 21 sayıya ulaşan seti kazanırken, üç setten ikisini kazanan maçı kazanır. Setler 1-1 olursa 3. set oynanır ve bu seti alan maçı kazanmış olur. Müsabakalarda her hata sayı olarak kaydedilir. Servis karşı takıma geçtiği takdirde karşı takım aynı zamanda sayıda kazanmaktadır. Setlerde 20-20 beraberlik olmuş ise, set iki sayı uzatılır ve set 22 de sona erer. Eğer setteki durum 21=21,22=22,23=23,...28=28 deki beraberlikler olmuş ise bu beraberliklerden dolayı set iki fark oluncaya kadar devam eder. Ancak, 29=29 beraberlikte set artık uzatılmaz ve 30. sayıyı ilk alan sporcu seti 30-29 kazanmış olur. Yani, bir set beraberlikler halinde ikişer farkı alıncaya uzatılır ancak bir set en fazla 30'a kadar uzatılır.

Klasik Badminton karşılaşmalarından farklı olarak Bedensel Engelli Badminton sporcuları, ferdi karşılaşmalarda tek, çift ve karışık çift olmak üzere üç kategoride de yarışabilirler. Engellilerin daha fazla yarışma yapabilmelerini sağlamak amacıyla yapılan bu uygulama birçok sporcu tarafından benimsenerek uygulanmaktadır.

Bedensel Engelli Badminton Sporcularında Sınıflandırma

Bedensel Engelliler Badminton Müsabakaları, Tekerlekli Sandalye, Ayakta ve Cüceler olmak üzere üç ana sınıflandırma üzerinden düzenlenmektedir.

Tekerlekli Sandalye

Bu sınıflandırma da yer alan BMW1 ve BMW2 aynı değerlendirme içine alınarak aynı müsabakalarda yer almaktadırlar. BMW3 ise ayrı bir sınıflandırma olarak yer almaktadır. Alt gruptan bir engelli üst grupta yarışmaya katılabirirken üst gruptan bir engelli alt grupta yarışmalara katılamamaktadır.

Tekerlekli sandalye sınıf 1 (BMW1): Oynayan elinde minimal motor kayıp olan (ancak bu kayıplar anlamlı düzeyde değil) C8 seviyesinin altındaki tetrapilejik oyuncular bu kategoridedir. Gövde pozisyonunun güvenliği bacağın ya da tekerlekli sandalyenin itilmesi ya da desteklenmesi serbest olan elin tutması ile sağlanır. Alt gövde sandalyenin sırt kısmıyla temas halindedir. Kolun geriye doğru hareketleri gövde rotasyonundaki kayıptan dolayı azalmıştır. Tekerlekli sandalyenin tasarlanmış hareketlerinde çoğunlukla dezavantajlıdırlar.

Tekerlekli sandalye sınıf 2 (BMW2): T12 seviyesinin altı paraplejik oyuncular bu kategoridedir. Gövde pozisyonunun güvenliği bacağın ya da tekerlekli sandalyenin itilmesi ya da desteklenmesi serbest olan elin tutması ile sağlanır. Alt

gövde sandalyenin sırt kısmıyla temas halindedir. Kolun geriye doğru hareketleri gövde rotasyonundaki kayıptan dolayı azalmıştır. Tekerlekli sandalyenin tasarlanmış hareketlerinde çoğunlukla dezavantajlıdır.

Tekerlekli sandalye sınıf 3 (BMW3): L1 seviyesinin altı paraplejik oyuncular bu kategoridedir. Kas kuvvetinde tek veya her iki bacakta minimal yetersizlik. Dik oturma, normal kol ve gövde hareketleri görülür. Gövde hareketlerinde artış ancak boş olan elin tekerlekli sandalyeyi ya da bacağı desteklemesi tutması veya itmesiyle sağlanır.

Ayakta Oynanan Badminton

Bu sınıflandırmada iki grup yer almaktadır, bel altı engeli olanlarla ve bel üstü engeli olanlar. Bel altı duruş olarak adlandırılan, bel altı engeli olanlar; BMSTL1,2 ve 3 olarak sınıflandırılırken. Bel üstü duruş olarak adlandırılan, bel üstü engeli olanlar; BMSTU4 ve 5 olarak sınıflandırılmıştır. Bedensel engellilere dahil edilen cüceler ise; erkeklerde 140 cm bayanlarda 135 cm boyları olan cüceler BMDST6 (2) ve boyu 120 cm. aşağısında olan cüceler BMDST6(1) olarak sınıflandırılmıştır.

Bel altı duruş sınıf 1 (BMSTL1): Bacaklarda çok şiddetli bozukluk. Her iki bacağı tutan şiddetli çocuk felci. Bir taraf diz üstü, diğer taraf diz altı amputasyon. Tam kesin olmayan omurilik yaralanmaları. Şiddetli felç. Oynadığı kol tarafını kapsayan ciddi felç.

Bel altı duruş sınıf 2 (BMSTL2): Oyuncu ayakta durabiliyor ve bir veya iki bacağının kas kuvvetinde en az 20 puan azalma durumunda ya da buna eşdeğer hastalık durumunda. Bacaklarda orta düzey bozukluk. Fonksiyonel olmayan tek bacak. Tek bacakta çocuk felci. Tek dizüstü amputasyon. Hareketi limitli olan kalça ve diz. Gözle görülür kısılağa sebep olan kalça çıkığı. İkisinde de orta düzeyde problem olan bacaklar. İkisinde de diz altı amputasyon. Tamamlanmamış omurilik yaralanması, S1 düzeyinde spina bfida

Bel altı duruş sınıf 3 (BMSTL3): Oyuncu ayakta durabiliyor ve bir veya iki bacağının kas kuvvetinde en az 10-19 puan azalma durumunda ya da buna eşdeğer hastalık durumunda. Bacaklarda çok hafif düzeyde bozukluk. Tek ayak bileği katılığı. Tüm metatarsalleri kapsayacak şekilde ön ayak amputasyonu (ayağın en az 1/3 kısmının kaybı). Tam olmayan kalça çıkığı. Tek bir kalçanın veya dizin veya ayak bileğinin hareketinin kısıtlanması. Tek veya her iki bacakta en 10 puanlık kas kuvvet kaybına neden olan çocuk felci.

Bel üstü duruş sınıf 1 (BMSTU4): Oynamayan kolda ciddi bozukluk. Minimal sakatlık: 50 puanlık kayıp. Tek taraf dirsek eklemi hizası veya üstünde amputasyon. Tüm kolda paralizi ile seyreden brakial plexus lezyonu. Fonksiyonel olmayan bir el ve dirseği kapsayan kısalmış kol. Benzer sakatlıklar.

Oynayan kolun maksimal salınma hareketi sırasında hızında gözle görülebilir azalma, koordinasyon problemleri, hareket aralığındaki ve kas kuvvetindeki kayıplar. Dahil olan eklemlerin birinin vuruş yönünde (forehand veya backhand) kas kuvveti MRC skalasına göre 4 değerinden büyük olmayacak. Hareket açıklığı omuz fleksiyonu, dirsek ekstansiyonu ve ön kol pronasyonu %30-50 oranında kayba uğramışsa. Hafif derece atetoz ve spastik monoplegji durumundaki koordinasyonda. Benzer sakatlıklarda.

Bel üstü duruş sınıf 2 (BMSTU5): Minimal sakatlık 30 puanlık kayıp veya oynamayan kolda orta düzeyde bozukluk. Tek taraf dirsek altı el bilek hizası veya üstü amputasyon. Bazı fonksiyonların kaldığı brakial plexus yaralanmaları. Dirsek altı düzey amputasyona benzer uzuv yokluğu.

Oynayan kolda çok hafif bozukluk; Parmak amputasyonları veya yokluğu. Fonksiyonel tutuşta katı el bileği. Elde ya da kol eklemlerinde zayıflık. Benzer bozukluklar.

KAYNAKLAR

- Özer. D. S., *Engellilerde Beden Eğitimi ve Spor*. Nobel Yayın Dağıtım. Ankara; 2001.
- Kalyon. T. A., *Özürlülerde Spor*. Bağırçan Yayınevi. Ankara; 1997.
- Yumuk. S., *Badminton*, Lale Matbaası, Eskişehir; 2004.
- <http://www.besf.org.tr>
- <http://www.parabadminton.org>

K: 4**Engelli Çocuklarda Spor Eğitimi ve Ailelerin Yaklaşımları**

Yrd. Doç. Dr. Erkan Çalışkan

Sütcü İmam Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Kahramanmaraş

Sınırlı bir çevrede büyüyen engelli çocukların pek çoğunun sağlıklı iletişim kuramamaları nedeniyle normal çocuklara göre kişiliklerinde düzensizlik ve uyumsuzluk ortaya çıkabilmektedir.

Spor, engelli bireylerin sorunlarını aşmada, yalnızlık duygularını en aza indirerek yaşamda anlamlı bir süreci devam ettirme şansı yakalamasına destek sağlamaktadır.

Özel eğitime ihtiyaç duyulan çocuklarda yapılacak olan aktiviteler için uzun vadeli hedefler ele alındığında; engelli bireylerde olumlu benlik kavramı, sosyal yeterlilik, motor becerilerde gelişim, fiziksel ve motor uygunluk, serbest zaman becerileri, gerilimi giderme, oyun becerileri ve yaratıcı ifadeleri geliştirmeyi amaçlamıştır. Özel Beden Eğitimi için geliştirilen bu hedefler tüm gelişim alanlarını içermesi nedeniyle oldukça değer taşımaktadır. Bu hedefler göz önüne alınarak hazırlanacak Beden Eğitimi programlarının pek çok gelişimsel yarar sağlayacağı düşünülebilir.

Özel eğitime muhtaç bireyin yetersizliği, özrü, engeli, ne olursa olsun her yaşta ve cinsiyette temel hak olan eğitim hizmeti mutlak yapılmalıdır. Ülkeler özel eğitime ihtiyacı olan birey eğitimi için “uygun eğitim” programları hazırlamalıdır. Temel eğitim hizmetin de uygun eğitimi gerçekleştirirken; eğitimde bireysellik, kendi yaş grupları ile birlikte eğitim alma, özrünün erken fark edilmesi, özel hizmetin bireye ulaştırılması, eğitimde süreklilik, eğitimde işbirliği ve tek elden planlama ve yürütme ilkeleri esas alınmalıdır. Engellilere uygulanacak “uygun eğitim” programlarının içinde ise Beden Eğitimi ve Spor uygulamalarının önemi sporun bireye kazandırdığı nitelikler göz önüne alındığında kendine yeten bir birey olarak yaşamın devamlılığını sağlama ve toplumsal uyum yönüyle ne kadar önem taşıdığı bilinmektedir. Planlanacak olan Beden Eğitimi programları engelli bireylerin engel durumları göz önüne alınarak ihtiyaçlarına dayalı ve özel olarak hazırlanmalıdır. Bu nedenle aktivite planlamaları içinde engelli bireylere ilk aşamada *adapte (uyarlanmış) edici* fiziksel eğitim programları,

İkinci aşamada *iyileştirici* fiziksel eğitim programları, son aşamada ise *geliştirici* fiziksel eğitim programları uygulanmalıdır.

İletişim ve etkileşimde, topluma uyum sağlamada gerekli olan sosyal deneyimlerin temelini aldığı yer ailedir. Anne ve babanın, sağlıklı birer kişilik yapısına ve psikolojisine sahip olması, çocuklarına olan davranışlarına da sağlıklı yansımalar gösterebilecektir.

Engelli çocukların spor eğitiminde; çocukların eğitimlerinin yanı sıra ailelerin de eğitilmesi sağlanır. Yeni yaklaşımlarda ailenin; sadece verilen eğitimi uygulayan değil işbirlikçi, çocuğun sorunlarına çözümler üretebilen nitelikte olması gerektiği savunulur. Yine kaynaklar aile-öğretmen işbirliğini hem çocuğun gelişimine hem de aile-öğretmen ilişkisine olumlu katkılar sağlayacağını savunur. Öğretmeni çocukla ilgili bilmediği bir özellik iş birliği ile paylaşırsa çocuk öğretmen arasında olası problemlerin önüne geçer. Çalışmalar ailelerin çocuklarının gelişimlerinde çok önemli etkiye sahip olduklarını gösterir. Çocuğuyla konuşan anne-babanın, ona sebepler anlatan anne-babanın çocuklarının dil gelişimleri mutlaka iyi olacaktır. Eğitimin kim tarafından ve nasıl verileceği önem taşımaktadır. Danışman verirse, hem aileler çocuklarının eğitimine nasıl katkıda bulunacaklarını öğrenir hem de ailenin içinde bulunduğu psikolojik durumda, ailenin bu stres faktörlerine uyum sağlayıp çözümlemesi sağlanabilir. Eğer bu alanda uzman bir danışman yoksa özel eğitim uzmanı da psikolojik yardımla ilgili gerekli yönlendirmeleri yaparak aile eğitimini verebilir. Bu eğitim, engelle ilgili bilimsel bütün öğeleri içinde barındırmalıdır. Aileyi ve engelli çocuğu çok iyi dinlemeli, tepkilerini anlamalı ve doğru yönlendirmeler ile onlara destek olunabilir. Engelli eğitimi amacına uygun, programlı, aileyle işbirliği yapılarak ve ailenin aktif katılımıyla yapılmalıdır.

Özel eğitime ihtiyaç duyulan çocuklarda yapılacak olan aktiviteler için uzun vadeli hedefler ele alındığında; engelli bireylerde olumlu benlik kavramı, sosyal yeterlilik, motor becerilerde gelişim, fiziksel ve motor uygunluk, serbest zaman becerileri, gerilimi giderme, oyun becerileri ve yaratıcı ifadeleri geliştirmeyi amaçlamıştır. Özel Beden Eğitimi için geliştirilen bu hedefler tüm gelişim alanlarını içermesi nedeniyle oldukça değer taşımaktadır. Bu hedefler göz önüne alınarak hazırlanacak Beden Eğitimi programlarının pek çok gelişimsel yarar sağlayacağı düşünülebilir.

Spor Eğitimi Uygulamalarında Önemli Noktalar

Spor eğitimi uygulamaları, engelli çocukların motorsal özelliklerini aktif etmede önemli bir alan oluşturmaktadır. Bireysel veya grupla yapılan oyun, spor, dans çalışmalarında engelli bireyin kas ve kemik büyümesini sağlamak, kalp-akciğer fonksiyonlarının geliştirmek, kaba olarak hız, esneklik, dayanıklılık ve koordinasyon sağlamak temel amaçlardır.

Fonksiyonel özellikleri geliştirilen birey iş ve okulda günlük ihtiyaçlarını karşılayacak etkinlikleri gerçekleştirmede kendine yetebilecek düzeyi elde edecektir. Bu sayede bağımsız hareket etme özelliği gelişecektir. Yeterli düzeyde fiziksel aktiviteye katılamayan engelli çocuk, normal büyüme ve gelişme için gerekli olan hareket ve beceri niteliklerinde önemli kayıplara uğrayacaktır. Böylece engelli bireyin hareketsizliğe bağlı olarak ilerleyen dönemlerde şişmanlık, kalp rahatsızlığı, dikkatte azalma, tepki vermede zayıflık, koordinasyon bozukluğu, kuvvet eksikliği gibi fonksiyonel bozukluklar görülecektir.

Spor yapmanın belirtilen tüm bu olumlu etkileri göz önüne alındığında, engelli bireylerin düzenli ve sürekli olarak fiziksel aktivitelere katılımları desteklenmelidir. Bu katılımlar, oyun, dans, düzenli Beden Eğitimi ve spor faaliyetleri olduğu gibi takım veya bireysel spor dalları olarak da yer alabilir. Bu katılımlara seçimler yapılırken bireylerin engel gruplarına uygun spor türleri belirlenerek, engelli bireylerde spor eğitimi almış uzman spor öğretmenleri gözetiminde, bireyin doktoru veya fizyoterapisti ile psikolojik danışmanların denetiminde ailelerin de aktif katılımı sağlanarak düzenlenmelidir.

Spor eğitmeni engelli çocuklar üzerinde yapacağı uygulama çalışmalarını mutlak doktor kontrolünde gerçekleştirmeli, aile desteğini sağlamalı, bireyin istekleri ve ihtiyaçlarını göz önüne alacağı planlamaları programlarına dahil etmelidir. Uygulamaların başlangıç aşamasında, ısınma bölümüne daha fazla zaman ayırmalı, çalışmalarında kullanacağı hareket ve oyunları seçerken karmaşık anlaşılması güç hareketlerden kaçınmalı, kesin ve net bir dille yapılması gerekeni açıklamalıdır. Hareket serileri arasında uzun dinlenme aralıkları vermeli, çok tekrar yaparak öğrenmeyi pekiştirmelidir.

Hedefler ve ulaşılması istenen amaçlar bireylerin gereksinimlerini karşılayacak düzeyde gerçekçi olarak ortaya koymalı, öğretimde uygun öğretim yöntemleri ve konular seçmeli, titizlikle uygulamalıdır. Öğrencilerin ilgi ve isteklerini canlı tutabilmek ve spor yapmalarını cazip hale getirebilmek için uygun ve hoş giden araç-gereç seçmeli, olumlu otorite kullanmalı, ödüllendirme sistemi ve net bir disiplin anlayışını kurarak benimsetmeli ve yaptığı spor uygulamalarının beklediği hedeflere ulaşıp ulaşmadığını da değerlendirebilmelidir.

Engellilerde yapılacak olan düzenli spor aktiviteleri ister Beden Eğitimi ve Spor dersi olsun, ister belirli dönemlerde açılan rekreatif amaçlı spor okulları olsun hepsinde ailelerinde destekleri alınarak, ailelerin kendi çocuklarının yeteneklerini görme olanağı sağlanmalıdır. Bu sayede aile bireylerinin kendi çocukları üzerinde olumlu tutu geliştirilmeleri sağlanmalıdır. Bunun için iyi bir tanıtım yapılarak yerel yönetim ve kuruluşlardan maddi destek sağlanacak projeler üretilmeli ve organizasyonlar gerçekleştirilmelidir. Amacımız her engelli çocuğa spor yapma alışkanlığı kazandırmak ve ailelerin çocukları üzerinde pozitif

düşünme ve motivasyonel desteklerinin sağlamak olmalıdır. Bunun için de eğitimde kaybedilecek fert yoktur düşüncesi ile engelli bireylere gereken hassasiyet ve topluma kazandırma etkinliklerine her zaman aile bireyleri de dâhil edilmelidir, yer verilmelidir.

KAYNAKLAR

- Morris, L., Schulzl.: *Creative Play Activities For Childeren With Disabilities*, Usa, 1989.
- Özürlüler Şurası Ön Komisyon Raporları, Ankara, 1999.
- Özer, D. S.: *Engelliler İçin Beden Eğitimi ve Spor*, Nobel Yayın Evi, Mayıs, Ankara 2001.
- Gallahue, D.: *Develomental Physical Education For Today's Elementary School Childeren*, 8-9, 1987.
- Özsoy, Y., Özyürek, M., Eripek, Süleyman.: *Özel Eğitime Giriş*, Çağ Matbası, Ankara, 1988.
- Sherrill, C., Ruda, L.: *Leisure Interest and Practicise of Mentallyretarded Adults*, Parks and Recreations, 12 (11), 30-33, 1988.
- Morris, L., Schulzl.: *Creative Play Activities For Childeren With Disabilities*, Usa, 1989.
- Karen, P., Gavron Js.: *Disabilty and Sport*, Usa, 1995.
- Sol, Neil., Fofter, C.: *Healty Fitness Facility Standarts and Guidelines*, Human Kinetics Books, 266-280, Illinois, 17-21, 1992.
- Carl, B., Barry, W.: *Physical Activities, for Individuals With Mental Retardation*, Usa, 1992.
- Kalyoncu, A.: *Özürlülerde Spor*, Kitap Evi, Ankara, 1997.
- *Leadership Trainning in Adapted Physical Education*, Human Kinetics Books, 266-280, Illinois.

K: 5

Engelli Bireylerde Rekreatif Amaçlı Akuatik Çalışmalarının Temel Prensipleri

Dr. Murat Eliöz

Kocatepe İlköğretim Okulu, Samsun

Aileye yeni bir bireyin katılmasının yarattığı sevinç, çocuğun engeli olduğunun anlaşılmasıyla yerini üzüntü ve kedere bırakırken hiç şüphesiz ki anne ve babaya da henüz tanımlanmamış roller yüklemektedir. Aile her yaş dönemi için farklılıklar içerecek problemlere karşı hazırlıklı olma şeklindeki yeni bir davranış ve yaşam normu oluşturmak durumundadır. Çocuğun engelli uzmanlarında yardımıyla tanımlandıktan sonra, ailenin çocuğu ve engelini kabullenmesi önemli bir aşama olarak kabul edilebilir. Ancak aileler bu sürece ulaşınca-ya kadar pek çok zorluk yaşarlar. Bazen bu kabullenme süreci tüm yaşam boyu devam edebilmektedir (Seligman,1985).

Dünyada her saat doğan 7200 çocuktan %7'sinin doğuştan gelen bir engel sahip olduğu saptanmıştır. Bu sayıya daha sonraki yaşantılarında engelli olan insan sayısı da eklendiğinde özürlü çocuğa sahip aile sayısının oldukça çok olduğu görülmektedir (Akkök, 1992).

Çocuğun engelili olduğunun öğrenilmesi, ailenin normal yaşam döngüsünü bozmakta (Molsa ve İkone-Molsa, 1985), aile düzenindeki değişiklik, başlangıçta önemli bir kayıp yaşayan kişilerinkine benzer bir yas dönemi geçirmekte (Seligman, 1985) ve yoğun stresle birlikte yaşanmaktadır (Kazak ve Marvin, 1984). Suçluluk, depresyon ve kaygı tepkilerinin görüldüğü bu süreç içinde (Blacher, 1986), ailelerin çocuklarının geleceğine ilişkin umut ve planlarının değişebileceği gerçeğine uyum yapmaları gerekmektedir (Wing, 1972).

Bunun yanında anne-babalar yaşadıkları karmaşık duygulardan kurtulmak ve kontrol duygusunu yeniden kazanmak gereksinimi de duymaktadırlar (Rosenbaum, 1986). Aslında ailenin engelli çocuğa uyum sağlaması sadece çocuklarının engelini öğrendikleri dönemle sınırlı olmayan, yaşam boyu devam eden bir süreçtir (Seligman, 1985).

Hiçbir uzman çocuğun belirli bir potansiyele ulaşmasına yardımcı olma, gerçekçi bir çevre düzenleme ve çocuğu güdüleme de anne babanın yerini alamadığı bilinmektedir. Çocukların kendi anne babalarına yabancılarından daha fazla tepki vermekte oldukları, anne baba ve çocuk arasındaki ilişkinin sıklığı,

yoğunluğu ve süresinin başkalarıyla kurulan ilişkiden daha farklı ve etkili olabildiği belirtilmektedir (Beckman,1983)

Zihinsel Engelli Çocuklara Sahip Ebeveynlerin Duygusal Tepkileri

Zihinsel engelli çocuğa sahip ailelerde, çocuğun engelli kesin olarak tanımlandıktan sonra, aile bireylerinin çocuğu ve engellini kabullenebilmesi çok önemlidir. Ancak aileler bu sürece ulaşıncaya kadar bazı aşamalardan geçmektedirler. Genellikle bu aşamalar üç ana başlık altında toplanmaktadır.

A) Birinci Tepkiler

1- *Şok*: Çocuğun engelli olduğunu öğrenen ailelerde sıklıkla gözlenen tepkilerden ilkidir (Darıca,1992). Genellikle bu durum; ağlama tepkisiz kalma ve kendini çaresiz hissetme şeklinde ortaya konmaktadır. Birçok anne baba çocuğun engelli olduğunu duymaya tam olarak hazır değildir. Engelin ne olduğunu, çocuk üzerinde ne gibi etkileri olabileceğini bilmemekten doğan kaygılar, ailelerde bu tip duyguların ortaya çıkmasına neden olmaktadır.

2- *Reddetme*: Bazı anneler-babalar çocuklarının engelli olduğunu kabul etmeme davranışını gösterebilirler (Darıca 1992). Bu davranış sıklıkla insana engel, doğal bir davranış olarak algılandığından kolayca göz ardı edilebilmektedir. Oysa bir savunma mekanizması olan reddetme, bilinmeyene karşı duyulan korkudan kaynaklanmaktadır (Darıca 1992, Derogotis,1977, Kaygusuz,1993). Çocuğun gelecekte yapabileceklerine yönelik duyulan endişeler, tedirginlikler, yüklenilmesi gereken sorumluluklar, reddetme davranışının görülmesine neden olmaktadır. Bu davranışın düzeltilebilmesi çok zaman almakla birlikte, bireyin içinde bulunduğu durumu değerlendirebilmesi için de öncelikle kendisinin hazır olması gerekmektedir (Darıca 1992)

3- *Acı Çekme ve Depresyon*: Genellikle anne-babalar engelli çocuğa sahip olmaları nedeniyle hayal kırıklığına uğrarlar. Çoğunlukla anne-babalar için engel, hayallerinde yaşattıkları ideal çocuğun yok olmasının sembolü olabilmektedir. Böyle bir durumda duyulan acı, gerçekten çok sevilen birinin kaybedilmesi karşısında duyulan acıya eşittir (Darıca 1992)

Acı çekme, gerçeğin kabul edilmesini kolaylaştıran bir duygu olarak görülmektedir. Ancak henüz acı çekmenin ya da depresyonun ne zaman tam olarak sonlanacağı da bilinmemektedir. Bazı ailelerde etkisi çok kısa sürebildiği halde, bazı aileleri yaşamları boyunca etkileyebilmektedir (Benson, 1985, Blacher, 1987).

Çoğunlukla anne babalar yüklendikleri sorumluluklar karşısında her şeye güçlerinin yetmeyeceği inancı ile depresyona girmektedirler. Hatta zaman zaman kendilerine kızdıkları, zayıflıklarından ya da yetersizliklerinden şikayet

ederek öfkelenedikleri de görülebilmektedir. Bu duyguları yoğun olarak yaşamak onları depresyona sürüklemektedir (Darıca, 1992).

Acı çekme ve depresyon sonucu ailelerde “geri çekilme” ya da “sosyal etkileşimlerden kaçınma” davranışlar gözlenmektedir. Bu tip davranışlar, ailelerin kendilerini duygusal olarak çevreden uzaklaştırmak üzere geliştirdikleri davranışlardır. Ancak davranışların uzun süreli olması çocuğun özrünün kabulünü güçleştireceğinden, bir an önce kontrol altına alınarak düzeltilmesi yoluna gidilmesi yararlı olacaktır (Darıca 1992).

Acı çekme ve depresyon paylaşılması gereken duygular olmalıdır. Kişinin tek başına bu duyguları yaşaması zaman zaman kendi ruh sağlığı için oldukça zedeleyici boyutlara ulaşabilmektedir (Blacher, 1987, Darıca 1992, Kaygusuz, 1993).

B) İkincil Tepkiler

1) Suçluluk Duyma: Her ailede yoğun olarak gözlenen tepkilerden biridir. Suçluluk duyma, genellikle tek başına ortaya çıkmamakla, acı çekmeyle birlikte gözlenmektedir. Anne babaların çocuklarındaki engeline kendilerinin neden olduklarını düşünmelerinden ya da bazı hatalı davranışları sonucunda tanrı tarafından cezalandırılmış olabileceklerine inanmalarından kaynaklanmaktadır (Darıca 1992)

Suçluluk duyma, genel olarak kişinin “keşke” şeklindeki düşüncesinden kaynaklanabilmektedir. Suçluluk duyma dönemi boyunca, anne babalarda bir şeyler yapabilme çabaları sıklıkla gözlenen tepkiler arasındadır. Genellikle anne-babalar çocukları için bir şeyler yapmasalar da bu düşünce içinde olmaları, onlara bir anlık rahatlama, mutluluk getirmektedir. Çocuğuna yönelik bir şeyler yapabilme çabası, anne babaların duydukları suçluluğu azaltmak ya da yok etmek istemelerinden kaynaklanabilmektedir. Onlara göre engel çocuktan daha önemli olduğu gözlenebilmektedir (Çetingöz, 1990, Darıca 1992, Kaygusuz, 1993).

Sıklıkla anne babalar suçluluk duydukları zaman kendilerine gelen önerileri kabul etmemektedirler. Son derece sabit düşünceli duygusal ve “neden bütün bunlar oldu?” şeklindeki soruları soran bireyler haline gelebilmektedirler.

2) Kararsızlık: Bazı ailelerin içinde bulundukları durumu kabullenip, kabul lenmemelerinde görülen kararsızlık davranışı, aile bireylerinin birbirlerini suçlamalarından ya da ihmal etmelerinden kaynaklanabilmektedirler.

3) Kızgınlık Duyma: Bazı anne babalar kendi yaşantılarında çok önemli değişikliklere neden olduğu için özürlü çocuklarına kızgınlık duyabilmektedirler.

4) Utanma Ve Mahcup Olma: Her anne baba kendi çocuğunun başarılı olmasını arzu eder ve bundan da son derece gurur duyar. Oysa engelli çocuğun

anne babası, çocuğuna karşı toplum içindeki diğer bireylerin geliştirdikleri acıma ya da reddetme gibi olumsuz duygu ve düşünceleri zamanla hoş görebilmeyi öğrenmelidir. Genellikle aileler, çocuklarının çevre tarafından alay konusu olacağı ya da engelli olarak damgalanacağı endişesi karşısında utanma duygusu geliştirebilmektedirler (Darıca 1992, Kaygusuz, 1993, Kuloğlu, 1992).

C) Üçüncül Tepkiler

1) Pazarlık Etme Davranışı: Ailelerin bu davranışları genellikle çocuğun eğitileceği normal yaşlıları gibi olabileceğini vurgulayan kişilere, bilimsel görüşlere ya da tanrıya olan inançlarına bağlı olarak geliştirdikleri belirtilmektedir. Ancak son derece kişisel olan bu davranışlar her ailede görülmeyebilir.

2) Uyum Sağlama Ve Her Şeye Yeniden Başlama: Uyum sağlama sürecine doğru gösterilen ilerleme; belirli bir zamanın geçmesini, kaygıların ve duygusal tepkilerin azalmış olmasını gerektirmektedir.

Engelli çocuk ailelerinde eşler arası ilişki, eşlerin birbirini suçlamasında ebeveynlerin içinde bulundukları duruma uyum sağlamalarında çok etkili, çevre aktörleri olarak ele alınabilecek tanıdaki güçlükler, erken ve örgün eğitim olanaklarının eksikliğinin de ülkemizde stres yaratan etkenler olarak düşünebileceği, belirgin koşullara atıf yapmanın stresi azaltıcı olduğu bulunmuştur. Akkök (1989)

Flynt ve Wood, aynı çalışmada sosyo ekonomik düzeyin kaygıya etkisine bakmak amacıyla anneleri düşük, orta, yüksek sosyo ekonomik düzeylerine göre 3 gruba ayırmışlardır. Sosyo-ekonomik seviyenin sonucu olarak başa çıkma stiline farklılıklar bulunmasına rağmen her 3 grubun da kaygı düzeyleri arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı sosyoekonomik seviyenin aile stres düzeyini etkileyen bir değişken olmadığı belirtilmektedir

Bu süreç içerisinde önemli olan engelli bireyle birlikte ailenin 'de Entegrasyonu'nu sağlamaktır. "Entegrasyon; Engelli ve normal gelişim gösteren çocuğun, uygun eğitim programları ve düzenlemeleri içinde birleştirilmesidir" (Hiil, 1982).

Julian Stein'e göre entegrasyon; geleneksel uygulamaya mümkün olduğunca yakın ortamlarda uygun eğitim, fiziksel eğitim, dinlenme, spor servisleri ve aktiviteleri gibi fırsatların sağlanmasıdır.

Bununla birlikte, zihin, dil, sosyal-duygusal, motor ve kişilik gelişimlerinin desteklenmesi, pek çok beceriyi düzenlenen etkinlikler içinde ya da oyunlar sırasında hiçbir zorlama olmadan öğrenebilmeleri ve en önemlisi de onlar tarafından kabul edildiklerinin farkına varmaları sağlanmış olmaktadır. Bu durum, engelli çocuğun gelişimsel ve sosyal davranışları bakımından ilerleme kaydetmesinde etkili bir koşuldur (Raph, 1983; Metin, 1989).

Entegre ortamlara katılan engelli çocukların potansiyellerinin en üst düzeye ulaşacağına inanılmaktadır. Yapılan çalışmalara göre, entegre eğitim alan engelli çocukların akademik başarılarının katılmayanlara göre daha yüksek olduğu bulunmuştur. Bunun yanı sıra, iyi bir şekilde entegre olan zeka özürlü çocukların kendilerine daha çok güven duydukları ve gerçek potansiyellerini daha iyi bir şekilde ortaya koyabildikleri de gözlenmiştir (Dunlop, 1980).

Bazı araştırmacılar zihinsel engelli çocukların kaynaştırılmalarının çeşitli sebeplerden dolayı etkili olmadığını göstermiştir. Bununla birlikte, bu araştırmalar sınırda zeka seviyesine sahip zihinsel engelli çocukların entegre eğitim almaları desteklenmektedir. Buna göre, entegre olan zihinsel engellilerin küçük bir bölümü için uygun görülmektedir. Normal gelişim gösteren çocukların entegre eğitim almalarının yararlı olduğunu destekleyen bazı sonuçlar ortaya konmuştur. Bununla birlikte orta derecede zihinsel engelli çocukların eğitim ortamları ile ilgili tartışmalar yapılırken, asıl önemli olan eğitim için ne yapılabilirliği konusu unutulmaktadır. Eğitimin nerede yapılacağı değil nasıl yapılacağı ile ilgilenmek de gerekmektedir (Smith, 1973).

Entegre eğitimi savunanlar, entegre eğitimin hem normal hem de zihinsel engelli çocuklar için bilişsel yararlar meydana getirdiğini öne sürmüşlerdir. Bununla birlikte, her iki grup çocuk için entegrasyonun yarar sağlamasının açık-seçik olmadığını ortaya koymuştur (Smith, 1973).

Yapılan araştırmalarda rekreatif nitelikli yüzme çalışmalarının engelli çocuğa sahip annelerin Durumluluk Kaygılarını, Sosyal İlişkilerini, Sosyal Uyumluluğunu, Aile İlişkileri, Anti Sosyal Eğilimler, Durumluluk Kaygı, Sürekli Kaygı etkilediği bulunmuştur (Eliöz, 2006).

Kardiovasküler performanstaki artışın Frolicher ve Frolicher, Paffenberger, Hyde ve Dow, sosyo-psikolojik faydalarının Ajzen ve psikolojik gerekliliğinin Driver, Tunsley, Manfredo tarafından ele alınmasından bu yana serbest zaman aktivitelerinin olumlu etkileri açıkça ortaya konmuştur (Stein, 1992)

Tinsley (1986) serbest zamanın psikolojik gereksinimlerin doyumu sağladığını, sırasıyla hem fiziksel hem de mental sağlığı kuvvetlendirerek dolaylı veya dolaysız bir şekilde yaşam doyumuna ve kişisel gelişmeye imkân verdiğini öne sürmüştür.

Serbest zamanı dolduran aktiviteler genelde gurup içinde yapılır bu durum ise sosyal destek ilişkisini kuvvetlendireceğinden aynı zamanda stresin bazı olumsuz perspektiflerini ortadan kaldırır.

Bununla beraber ailelerin aktivitelere hazırlanmasında, çalışmaların planlanması, bireyler arasında iletişimde ve su ile yapılan çalışmalarda suyun tehlikeli yapısından kaynaklanan zorluklar olduğu belirlenmiştir. Benzer zorlukların

bezer çalışmalarda ortaya çıkması bize bundan sonraki çalışmalarımızda aynı hatalara düşmememiz konusunda yardımcı olacağı düşünülmektedir.

Ailelerin Hazırlanması

Engelli çocuğa sahip bazı anne-babaların çocukları hakkında oldukça farklı tutumlara sahip oldukları görülmektedir. Yine bazı anne-babalar, zihinsel engelli çocuklarına zaman zaman olumlu bakmamaktadırlar. Zihinsel engelli çocuklarından beklentileri düşük veya yüksek düzeyde olabilir. Oysa anne-babaların engelli çocuklarını daha objektif bir biçimde tanımaları çocuklarının eğitiminde karar sürecine bilgili bir biçimde katılmalarını sağlamaktadır (Civelek, 1990). Çalışmalarda aile bireylerinin özellikle küçük yaşlarda çocuklarla yapılan çalışmalarda ve zihinsel engelli gruplarda çalışıldığında çok önem taşımaktadır. Hem güvenlik açısından hem de aktiviteye katılan bireyin kendini daha güvenli hissetmesine katkılarından dolayı önemlidir. Ailelerin katılımının sağlanmasının aktivitelerin devamını ve maksimum verimin elde edilmesine katkı sağlayacağı unutulmamalıdır. Birçok sorunla mücadele etmek zorunda olan ve farklı kabul seviyelerinde farklı kültürlerde ve farklı kişilik özellikleri gösteren bireyleri ve onların ailelerini çalışmaya katılımını ve devamını sağlamak için ikna etmek oldukça zor bir süreçtir. Aktivitenin her aşamasında bilgilendirme ve çalışmanın amaçları ve izlenecek yol konusunda yapılacak konuşmalar kendilerini veya sahip oldukları engelli bireyin aktivitede başarısız olduğu duygusuna kapılmasının önüne geçecektir.

Çalışmanın Planlanması

Çalışma ne başından son ana kadar dikkatli şekilde planlanmalıdır. Unutulmamalıdır ki grup çalışmalarının yapısından kaynaklanan doğal zorlukların yanında engelli bireylerle çalışmak ekstra sorunlarla karşılaşmamızı getirmektedir. Özellikle farklı engel grupları ile çalışıyorsak bu sorunlar daha da artacaktır. Bütün bu zorluklara ek olarak su aktiviteleri insanların boğulma ve kayarak düşme gibi diğer sorunlarla da yüz yüze oldukları aktivitelerdir.

Bu nedenlerle çalışmanın en başından son ana kadar aileler çalışanlar çalışmadaki güvenlik önlemlerinin tam ve eksiksiz olarak ve her saniye dikkatlice uygulanmalıdır. Yapılacak aktivitelere, aktivitenin gerçekleştirileceği mekâna ve katılan grubun özelliklerine göre arttırılmış özel güvenlik önlemleri alınmalıdır.

Tüm bunlara ek olarak çalışma içerisinde görev alacak her bireyin temel bir eğitimden geçirilmesi zorunludur. Karşılaşabilecekleri zorluklar ve çözüm yolları konusunda bilgilendirilmelidirler. Kendi kişilik özellikleri değil grubun özelliklerine göre davranış belirlemeleri gerektiği öğretilmelidir.

Aile ve Engelli Bireylerin İletişimi

Yapılacak aktivitelerinin çok amaçlı olarak planlanması çok önemlidir. Fiziki veya performans yeteneklerinin geliştirilmesi amaçlanmamalıdır. Çalışmalarda bu özelliklerin yanında psikolojik gelişim, çevrenin uyumunun artırılması, toplumsal kabulün sağlanması, ailenin sosyalleşmesi, iletişim becerilerinin artırılması gibi birçok faktörde göz önünde bulundurulmalıdır.

Katılan aileler ve engelli bireylerin çalışma süresinde bir entegrasyon sürecinde oldukları ve görev alan kişiler olarak bu sürecin oluşmasında ve gelişmesinde sorumlulukları olduğu belirtilmelidir. Aileler ve engelli bireyler her durumda iletişime zorlanmalıdır. Bilmeliyiz ki sosyalleşmiş ve toplum tarafından kabul görmüş bireylerin her konudaki i performansında artış gerçekleşecektir.

Akuatik Çalışmaların Özel Zorlukları

Bu tür aktivitelerde unutulmaması gereken bazı faktörler vardır. Bunlardan bir tanesi grubun özelliklerinden kaynaklanan zorluklar çıkabileceği ve bunlara hazırlıklı olunması gerektiği ve çözümler hakkında bilgi sahibi olunacak kadar ön hazırlık yapılması gerekliliğidir. Unutulmamalıdır ki engelli bireylere yaşayan insanlar geçirdikleri süreçler içerisinde yaşadıkları zorluklar ve çözümleri hakkında ortalama bir uzman kadar bilgi ve deneyime sahiptirler. Örnek olarak omurga problemleri veya felç gibi sorunları olan bireyler varsa bu gruplar içerisindeki bayanların engellerinden kaynaklanan böbrek ve cinsel yapılarından dolayı özel zorluklar yaşayacağı bilinmelidir.

Başta bir önemli konu ise yine bu özel gruplar içerisinde aynı yaşlarda aynı engele sahip olan bireylerin bile çalışmanın her aşamasında farklı tepkiler gösterebileceği unutulmamalıdır. Özellikle zihinsel engelli bireylerde ailenin kabulü ve yaklaşımına göre farklı farklı kişilik özellikleri ve davranışsal tecrübeler edindikleri için çalışmayı yöneten kişileri çok zorlayıcı bireysel sorunlar yaratabilirler. Örnek olarak havuzda yapılan bir çalışmaya aynı yaş grubundan ve cinsiyette katılan otistik çocukların bazılarının ilk gününden itibaren çalışmanın bir parçası olarak katılımı sağlarken diğer bir tanesinin bu konuda çok zorluk çekebileceği göz önünde bulundurulmalıdır. Bunun ötesinde gene aynı grup içerisinde çalışmaya hiçbir şekilde katılmayan ve suya teması sağlanması gibi zorluklarında olabileceği unutulmamalıdır.

Son olarak nasıl bir çalışma yapıyor olursak olalım güvenlik açısından mutlaka bireysel eğitim verecek şekilde planlamalıyız. Bu şekilde hem olası kazaları engellemede önemli bir tedbir almış oluruz hem de katılan bireylerin maksimum gelişimi gerçekleştirmesini sağlamış oluruz.

KAYNAKLAR

- 1- AKKÖK, F.: "Özürlü Çocuklarda Aileleriyle Psikolojik Danışma VE Rehberlik Çalışmaları " Psikoloji Dergisi;4, (1992)
- 2- AKKÖK, F.: "Özürlü Bir Çocuğa Sahip Anne Babaların Kaygı ve Endişe Düzeyini Ölçme Aracının Güvenirlik ve geçerlik Çalışması" Psikoloji Dergisi. cilt 7, sayı: 23, Ankara(Kasım 1989).
- 3- BECKMAN, P.J.: "Influence of Selected Child Characteristics on Stres in Families of Handicapped Infants" American Journal of Mental Deficiencv. no:2, vol:88, ss.150-156 ,(1983)
- 4- BENSON A.B; "Behavior Disorder and Mental Retardation" Applied Research inMental Retarâiion,4, (1985)
- 5- BLACHER, J., NIHIRA,K., MEYERS, C. E.: "Characteristics of Home Environment of Families- With Mentally Retarded Children; Comparison, Across Levels of Retardation". American Journal of Mental Deficiency. no:4, vol 91, , s 313 , (1987)
- 6- ÇETİNGÖZ , S.: "Down Sendromlu Çocukların Sosyal Gelişimi Aile Yapısı ve Anne Baba Tutumu" Yüksek Lisans Tezi , İstanbul(1990).
- 7- DARICA, N.: Özürlü Çocukların Eğitiminde Entegrasyonun Önemi. I.Ulusal Özel Eğitim Kongresi, Ya-Pa Yayınları, Ankara(1992)
- 8- DUNLOP, H.K., Stoneman, Z., Cantrell, M.L.: Social Interaction of Exceptional and Other Children in a Mainstreamed Preschool Classroom. Exceptional Children. V;47, n:2, p:132-140, October,(1980).
- 9- ELİÖZ,M., Farklı özürl türlerinde çocuklara sahip ailelerin çocukları ile birlikte suda yürüttükleri 16 haftalık egzersiz programının ailelerin psikolojik özelliklerine etkileri, Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim dalı, doktora tezi ,ANKARA (2006)
- 10- HİİL, A.D., Reed, D.F.: Overview of Mainstreammg,U.S., Virginia(1982).
- 11- KAYGUSUZ, E.: Otistik ve Down Sendromlu Çocukların Annelerinde Depresyon ve Durumluluk Sürekli Anksiyete Düzeylerinin İncelenmesi", Yüksek Lisans Tezi, İstanbul (1993).
- 12- KULOĞLU, A. N.: " Bilgi Verici Danışmanlığın Otistik Çocugu Olan Anne Babaların Kaygı düzeylerine Etkisi ", Yüksek lisans Tezi, Ankara(1992).
- 13- METİN, N.: Okul Öncesi Dönemindeki Down Sendromlu ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların Entegrasyonunda Sosyal İletişim Davranışlarının İncelenmesi, Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara(1989)
- 14- MOLSA, P.K., IKONEN-MOLSA, S.A.: The mentally handicapped child and crisis. Journal of Mentally Deficicncy Research, 29 (4), 309-314. (1985).
- 15- RAPH B., Jane, T., Alexander, C., Stelia K.S. J.: The Influence of Nurser School on Social Interrection. American Orthopsychiatie. V; 3, n: 1 ,p: 120-125, (1983).
- 16- ROSENBAUM, P.L.: Prevention of psychosocial problems in children with chronic illness. Can. Med. Assoc. J., 139 (15), 293-295, (1986).
- 17- SELIGMAN, M.: Handicapped children and their families. Journal of Counselling and Development. 64, 274-277. (1985).
- 18- SMİTH, W.D., Wilson, A.A.: The Child with Down Sendrom Causes,Characteristics and Acceptancel. Philadelphia, London, Toronto, W.B.Saunders Company,(1973).
- 19- STEİN P.N., MOTTA R.W.: Effects of aerobic and nonaerobic exercise on depression and self-concept: Perceptual-and-motor-skills-(Missoula, Mont.) 74(1), Feb, 79-89 Refs:47, 1992.
- 20- TİNSLEY H.E.A., TİNSLEY D.J.: A theory of the attributes, benefits, and causes of leisure experience. Leisure Sciences. 8: 1-45. 1986.
- 21- WİNG, L.: (1972). Autistic Children. A Guide for Parents. Trovvbridge; Redwood Bum Ltd.

K: 6**Bedensel Engellilerde Sportif Aktiviteler ve Klasifikasyon**

Prof. Dr. Nevin Ergun

*Türkiye Bedensel Engelliler Spor Federasyonu As Başkanı,
Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ankara*

Fiziksel, zihinsel, psikolojik ve sosyal yönlerden gelişim geriliği gösteren bireylerde bu eksiklikler sosyo emosyonel problemlere neden olurken özgüven ve benlik gelişimini de olumsuz etkilemektedir.

Gelişimin tamamlanması için uygulanan kognitif ve akademik programlar olmasına rağmen tam bir gelişim için oyun, hareket, motor beceri, fiziksel yeterlilik önemli bir ön şart sayılmaktadır.

Hareketle ilgili tüm bu yaklaşımlardan yola çıkıldığı zaman spor ve rekreasyonel aktivitelerin engelli birey için önemi ortaya çıkmaktadır. Bu alanda yapılacak tüm çalışmalar, engellinin sahip olduğu performansı artırıp, eksiklik düzeyini de mümkün olan en iyi seviyeye ulaştırmayı amaçlamalıdır. Böylece engelli bireyin eksiklik duyduğu alanda desteklenerek özgüven ve benlik gelişimi sağlanmış ve sosyal rolü de kazandırılmış olacaktır.

Kişinin kendi yeteneklerinin farkına varması, kendine yetebilmeyi öğrenmesi ancak rehabilitasyon ve eğitimle gerçekleşebilmektedir. Engelli rehabilitasyonunda spor; güven, denge, kas kontrolü, hareketlerde özgürlük ve koordinasyon kazanmak için kullanılabilir. Spor öyle bir olgudur ki engelli, sağlıklı tüm insanları sosyalleştiren, güzel kötü tüm yaşam değerlerini bir arada paylaşmayı öğreten, ruhsal yapıya sağladığı destek yanında disiplin, rekabet ve arkadaşlık hislerini uyandırarak kişinin bağımsızlığını kazanmasında ve benliğinin oluşmasında ciddi bir rol oynamaktadır.

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra rehabilitasyon merkezlerinde bilimsel olarak başlatılan engelliler için sportif aktiviteler, 1948 yılından sonra yarışmalar şeklinde gerçekleştirilmeye başlanmıştır. İlk kez The Stoke Mandeville Hospital 'da, Sir Ludwig Guttman tarafından organize edilen ve tekerlekli sandalye' deki engellilerin rehabilitasyonu için uygulanan çeşitli sportif aktiviteler, engelliler sporunun tarihsel başlangıcı olmuştur. Sir Guttman'ın organize ettiği 1.Stoke Mandeville Tekerlekli Sandalye Oyunları, 1948 Londra Olimpiyat oyunları ile aynı tarihte gerçekleştirilmiştir.

Paralympic sözcüğü, Latin alfabesinden alınan 'para'(ile) ve 'olimpic' (olimpiyat) kelimelerinin birleşmesinden oluşmuştur. İlk Paralympic oyunlar 1960 Roma Olimpiyatları ardından gerçekleştirilmiştir. Günümüzde bu gelenek

bozulmamıştır. Engelli Olimpiyat oyunları, Olimpiyatların yapıldığı ülke tarafından oyunların bitmesinden iki hafta sonra düzenlenmektedir. Paralympic yaz ve kış oyunları iki hafta içinde tamamlanmaktadır.

Engelliler Kış Olimpiyat Oyunları ise ilk defa 1976 yılında İsviçre’de Ornskoldsvik’de düzenlenmiştir. Kış oyunları da yaz oyunları gibi Kış Olimpiyatlarının düzenlendiği ülkede yapılmaktadır.

Paralympic olimpiyatlarında yer alan spor dalları gün geçtikçe artmakta, engelli sporcuların kırdığı rekorlar Olimpiyat rekorlarına yaklaşmaktadır. Bu spor dalları aşağıda gösterilmiştir.

<i>Yaz oyunlarında yer alan branşlar</i>	<i>Kış oyunlarında yer alan branşlar</i>
Atletizm	Alp kayağı
Atıcılık	Kuzey kayağı
Basketbol, Tekerlekli Sandalye Basketbol	Biatlon
Binicilik	Buz pateni hız yarışı
Bisiklet	Buz hokeyi
Boccia	
Çim Bowling	
Eskrim	
Futbol	
Goalball	
Halter	
Judo	
Masa tenisi	
Okçuluk	
Tekerlekli Sandalye Rugby	
Tenis	
Voleybol (oturarak ve ayakta)	
Yelkencilik	
Yüzme	
Kış oyunlarında yer alan branşlar:	
Alp kayağı	
Kuzeykayağı	
(Biatlon,Cross Country Skiing)	
Buz hokeyi	
T.S Curling	

Yukarıda belirtilen spor dallarına değişik engel gruplarından sporcular katılabilmektedir. Fakat bazı sporlar her engelli için uygun değildir. Örneğin, Goalball görme engelliler için, Boccia oldukça ağır bir tablo’daki beyin özürlü yani Cerebral Palsy’li sporcular içindir.

Engelli sporcuları 6 ana kategoride sınıflandırmak mümkündür.

1- *Ampute*

Kısmi veya tamamen uzuv kaybının olmasıdır (Omuz, dirsek, el bileği, kalça, diz, ayak bileği eklemi ve buna bağlı kol, bacak uzuvları değişik seviyeden olmayanlar)

2- *Cerebral Palsy* (Spastik vb. beyin özürlüler)

Kas tonusunu, refleksleri, postür ve hareketi kontrol ve koordine eden beyin saha veya sahalarının harabiyetine bağlı hareket ve postur bozukluğudur. Cerebral; beyin merkezli, Palsy; kas kontrolünün olmaması anlamındadır.

3- *Zihinsel Engelliler*

Öğrenme ve uygulamada, iki veya daha fazla fonksiyonda limitasyonlar vardır. Bu fonksiyonlar; İletişim, kendine bakım, evde yaşam, sosyal beceriler, toplumsal alışkanlıklar, kendini idare etme, sağlık ve emniyet, eğlence ve iş, fonksiyonel becerilerdir.

4- *Görme Engelliler*

Kısmi veya tamamen görme kaybının olmasıdır.

5- *Omurilik Yaralanması Olanlar* (Tekerlekli Sandalye'ye Bağımlı Olanlar)

Travmatik Parapleji (Bel seviyesinin altında hareket kabiliyetinin en az %10'unun kaybedilmesi) Quadripleji (Boyun bölgesinden aşağıda değişik derecelerde hareket kabiliyetinin kaybı, kolların, bacakların ve gövdenin kullanılmaması)

6- *Les Autres* (Fransızca 'diğer' anlamındadır)

Bu grupların içinde yer almayan, hareket sisteminde görülen bozukluklar için kullanılmaktadır. Örneğin Dwarfism, MS gibi.

Bu 6 katogoride belirtilen engel gruplarının temsil edildiği enternasyonal spor federasyonları vardır. Bunlar;

Görme Engelliler:	IBSA (International Blind Sports Association)
Zihinsel Engelliler:	INAS-FID (International sports federation for Persons with an Intellectual Disability)
Cerebral Palsy:	CP-ISRA (Cerebral Palsy-International Sport&Recreation Association)
Tekerlekli Sandalye'ye bağımlı olanlar:	ISMWSF (International Stoke Mandeville Wheelchair Sports Federation)
Amputeler/LesAutres:	ISOD (International Sports Organisation for the Disabled)

Engelli sporculara özel, tüm yarışmalar için yapılan sınıflandırmalar, fiziksel kapasite ile yarışabilirlik düzeyi arasındaki ilişkiyi ortaya koymak için yapılmaktadır. Bu sınıflandırmaların geliştirilmesi yıllarca sürmüş, farklı ve aynı tip engeli olan kişilerin, aynı yarışma disiplini içinde eşit şartlarda yer almasına imkân verilmiştir.

Sınıflandırma; sporcunun fonksiyonel kapasitesi, oyun içindeki performansı, tekniği ve patolojisi dikkate alınarak yapılmaktadır. Sınıflandırma ile sporcular arasında denge ve fırsat eşitliği sağlanmaktadır.

Engellilerde sporunun en önemli özelliği sporcuların sahip olduğu engele ve fonksiyonel düzeylerine göre sınıflandırılmaları ve burada aldıkları puana göre yarışmalara katılabilmeleridir.

Sınıflandırma tekerlekli sandalyeye bağımlı sporcular için daha da önemlidir. Çünkü sınıflandırma sistemlerinin gelişmesi ile birlikte en ileri düzeyde engeli olan bir kişi bile yarışma olanağına kavuşmuş olmaktadır. İyi ve zevkli bir yarışma için sınıflandırmanın doğru yapılması ön koşuldur.

Sınıflandırmanın amacı, antrenman düzeyini ve beceri derecesini belirlemek değildir. Sınıflandırma sistemleri ve yöntemleri yalnızca engelin neden olduğu fonksiyonel kısıtlamaları ölçmelidir.

Genel Prensipler

Spora özel fonksiyonel sınıflar ve sınıflandırma kuralları, özel spor kurallarına göre ayrı ayrı tanımlanmalıdır.

Her bir spor dalı için sınıflandırma sistemi, sporun temel hareketlerinin fonksiyonel performansına göre belirlenmelidir.

Fonksiyonel beceri, sporcunun antrenman veya beceri seviyesinden bağımsız olarak düşünülmelidir.

Her spor dalı için sınıf sayısı sporun yapılması için gereken özel ihtiyaçlara ve farklı engellere sahip sporcunun mümkün olan fonksiyonel kabiliyetine uygun olarak tanımlanmalıdır.

Bu sınıf sayısında bir değişikliğe ihtiyaç olduğu zaman performanstaki fonksiyonel değişiklikler ve her bir sınıftaki sporcu sayısı temel alınarak sürekli gözden geçirilmelidir.

Sınıflandırma kuralları her sporun teknik kuralları içinde yer alır. Bu nedenle sınıflandırmacılar teknik üyeler ile eşit statüde kabul edilirler.

Sınıflandırmacılar kendi görevlerini “*International Paralympic Committee*”nin sınıflandırmacılara ait etik kurallarına göre yerine getirirler. (IPC Handbook)

Yarışmacıların Seçilme Kriterleri

Yarışmacı olmak için mutlaka kalıcı bir engele sahip olunmalıdır. Diğer sporcular IPC programlarına sporcu olarak kabul edilemez.

Minimum engel, her bir spor dalı için fonksiyonel faktörler göz önüne alınarak tanımlanmıştır. Bu nedenle sporcu, bir spor dalına uygun olurken, diğere uygun olmayabilir.

Sporcunun bir müsabakada yer alabilmesi için mutlaka o sporun kurallarına göre sınıflandırılmış olması gerekir.

Sınıflandırma komitesinin fikrine göre; bir yarışmacının engelinde değişiklik varsa, engel tanımlanamıyorsa veya sınıflandırma işlemi için kooperasyonda başarısız ise; yarışmacı olmak için uygun olmadığı açıklanır.

Engelli sporcunun tıbbi dokümanı birçok spor dalı için fonksiyonel sınıflandırmada temel unsurdur.

Farklı test metotları, sporun tipine, yarışmacının engeline bağlı olarak yapılabilir.

KAYNAKLAR

- 1- Ergun N, Baltacı G, *Spor Yaralanmalarında Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Prensipleri*, 3. Basım. Künye Reklam-Tanıtım, Ankara 2011
- 2- Ergun N, Bayramlar K. Kezban, *Engelsiz Bir Yaşam İçin Egzersiz ve Spor*, Merdiven Tanıtım, Ankara-2011.

K: 7**Engelliler Sporunda Performans Geliştirme**

Prof. Dr. H. Serap İnal

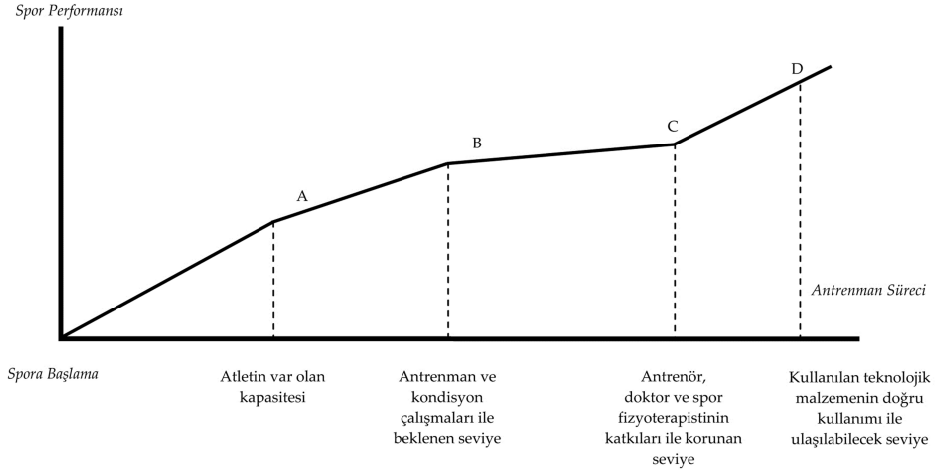
Yeditepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, İstanbul

Doğuştan veya sonradan meydana gelen hastalıklar veya kazalara bağlı olarak gelişen fiziksel, duyuşsal, ruhsal, zihinsel, işitsel veya görsel bozuklukları bulunan veya bunların bir kısmının birlikte olduğu çoklu engeli olan kişilerin, günümüzde spor aktivitelerine katılımlarının sağlanması ülkemizde de özellikle üzerinde durulan bir konudur. İdari yapılar, spor kulüpleri, sivil toplum kuruluşları ve eğitimciler tarafından önemle desteklenmektedir. Bu destek engeli olan kişilerin sağlıklarını geliştirmek ve hoş vakit geçirmek amacıyla rekreatif olarak çevrelerindeki spor aktivitelerine katılmalarını sağlamak veya arttırmak için verilmektedir. Ancak aynı zamanda, düzenlenen ulusal ve uluslararası müsabakalara, yarışmalara katılmalarını sağlamak ve hatta spor kulüplerinin bünyesinde profesyonel atletler olarak spor yaşamlarını sürdürme olanakları yaratmak amacı da taşımaktadır.

Ancak spor yapan engelli kişilerin performanslarını geliştirmek amacıyla verilen antrenman programlarının medikal durumları ile uyumlu olması gereklidir. Bu sayede hem yaralanma riskleri en aza indirgenebilir hem de performansları en üst seviyeye ulaştırılabilir. Bu amaçla doktor, fizyoterapist ve antrenör bir ekip olarak çalışmalı, aralarındaki bilgi aktarımı doğru ve yerinde gerçekleştirilmelidir. Doktor daha çok kişinin medikal durumunun neden olabileceği epilepsi, ısı regülasyonu, otonomik disrefleksia, duyu sorunları, bası yaraları, mesane sorunları, kullanılan ilaçların yan etkieri vb. gibi durumlar ile başetme yollarını antrenör ve sporcu ile paylaşmaktadır. Fizyoterapist ise, daha çok kas kuvveti, kassal endurans ve kardiyovasküler endurans, eklem esnekliği, motor performansın artırılması anında kas-iskelet sisteminin yaralanmalardan korunması ve var olan kapasitenin en üst seviyede geliştirilebilmesi konularında antrenör ve sporcu ile birlikte çalışmakta, gerekli bilgi aktarımını sağlamaktadır. Sonuçta antrenörün belirlediği amacın gerçekleşmesinde doktor ve /veya fizyoterapist sporcuların mümkün olan en yüksek performans seviyesine ulaşmalarına ve herhangi bir yaralanma olmaksızın bunu gerçekleştirmelerine yardımcı olmaktadır.

Engelliler sporunda kullanılan ve sporcunun vücudunun bir parçası olarak kabul gören destek ve araçların (tekerlekli sandalye, protez, band/ped destekler

vb.) doğru ve yerinde kullanılması da sporcunun performansını arttırıcı rol oynamakta, yaralanma risklerini de azaltmakta, gidermektedir. Bu şekilde engeli olan bir kişinin spora başlamasından sonra geçen antrenman süreci içinde yapılan ölçme ve değerlendirmeler ile var olan fiziksel kapasitesinin üstüne (A), antrenör ulaşılabilir performans seviyesini belirlemektedir (B). Ancak atletin medikal ve fiziksel durumunun neden olabileceği olumsuzlukların en aza indirilebilmesi ile bu seviyenin antrenman boyunca korunması ve hatta daha da yükseltilmesi mümkün olmaktadır (C). Bununla birlikte gelişen teknoloji sayesinde sporun yapılabilmesi için kullanılan araçların (D), sporcuların daha hızlı, daha dengeli ve daha dayanıklı hale gelmelerine, fiziksel kapasitelerinin daha yüksek olmasına da yol açmaktadır (Şekil1). 2008 Pekin Olimpiyatları'nda 200m veya 400m de koşmak üzere müracaat eden Güney Afrikalı doğuştan diz altı (transtibial) ampute kısa mesafe koşucusu Oscar Pistorius, son üç yıldır aktif olarak koşuyor olmasına rağmen 10.91 saniyede 100m koşmuş, 400m koşuyu 45.65saniyede bitirerek, en hızlı koşan ampute ünvanını almış ve bu derecesi ile engeli olmayan koşucular dünya rekoruna yaklaşmıştır. Yapılan biyomekaniksel ve fizyolojik incelemelerde, elde ettiği derecesinin Olimpik Sporculara yakın olduğu ve buna karşın yarışın sonuna doğru yorgunluk faktörünün diğer atletlerde olduğu düzeyde ortaya çıkmadığı saptanmıştır. Biyomekaniksel değerlendirmeler Pistorius'un kullandığı protezlerinin (J-Şekilli Çita Pala/Blade) kendisine engeli olmayan diğer sporculara göre önemli bir avantaj sağladığı, yönünde olmuştur. Zira koşu anında duruş fazının ikinci yarısında biriken potansiyel enerjiyi Pistorius'un pala/blade'inin %90-95, buna karşın atletlerin ayak bileğinin sadece %40 düzeyinde kullandığı saptanmıştır (Wolbring, 2008; Potthast & Brueggemann, 2010). Bu durumun Pistorius'un kullandığı Pala/Blade ayağın fiziksel özelliğinden kaynaklandığı ve engeli olmayan atletlere göre daha avantajlı olacağı düşüncesi hakim olmuş ve kendisinin aynı tip protezi kullanma şansı olan amputeler ile yarışmasının etik açıdan daha doğru olacağı kararı alınmıştır. Diz eklemi seviyesinden ampute olan Oscar Pistorius'un vücudundaki fiziksel eksikliği bir araç ile telafi ederek koşması, onun ne yazık ki, engeli olmayan kişiler ile koşmasına bir engel teşkil etmiştir (Jones & Wilson, 2009). Bu çarpıcı örnek spor teknolojisinin ulaştığı noktayı işaret etmesi ve antrenöre ve sporcuya sağlayacağı yararları ortaya koyması açısından oldukça önemlidir.

Şekil 1: Engelli sporcularda antrenman süreci boyunca elde edilen performans gelişiminin şeması.

Atletin Var Olan Kapasitesinin Belirlenmesi:

Doğuştan veya sonradan meydana gelen hastalıklar veya kazalara bağlı olarak gelişen fiziksel, duyuşsal, ruhsal, zihinsel, işitsel veya görsel bozuklukları olan kişiler, çocuklar antrenörler tarafından fiziksel kapasitelerine, genetik özelliklerine, yetenek ve becerilerine uygun sporlara yönlendirilmektedir. Atletin var olan kapasitesinin belirlenirken, antrenörün kapsamlı ve multidisipliner yaklaşım doğru ve yerinde karar vermeye yardımcı olacaktır. Medikal değerlendirme ve incelemeler, antropometrik ölçümler, fiziksel uygunluk değerlendirmeleri yapılarak engeli olan kişiye en uygun spor önerilmektedir. Ancak kişilerin ve özellikle çocukların sevdikleri, yapmak istedikleri sporlara yönlendirilmeleri de son derece önemlidir. Bu konuda karar verirken ailenin bakış açısının, yaşanılan bölgenin iklim ve çevre şartlarının ve şüphesiz bu alanda yetişmiş engelli sporu antrenörünün bulunup bulunmadığı göz önünde bulundurulmalıdır.

Paralimpik Oyunlarda

Paralimpik oyunlarda yarışmalara katılan nörolojik, ortopedik, visuel ve işitme engeli olan kişiler yanı sıra kas hastalıkları, diyabet, kardiyovasküler hastalıklar, epilepsi, astım, anemi, hemofili, aids, madde bağımlılığı gibi sorunları olan kişiler de bulunmaktadır. Bu sorunların birkaç tanesine sahip olan ve karmaşık bir tıbbi tablo sunan kişiler de, bu sorunları tıbbi açıdan kontrol altına alındıktan ve spor yapmalarında, fiziksel aktivitelere katılmalarında bir sakınca olmadığı doktor tarafından saptandıktan sonra, antrenör eşliğinde çalışmalara başlamalıdır. Ancak medikal durumlarının neden olduğu ve çalışmaları do-

layısıyla atletlerin performanslarını olumsuz yönde etkileyebilecek, yaralanma riskini arttıracak hipertansiyon, obesite, ateş, hidrasyon, bası yaraları, sifinkter problemleri gibi sorunlar da bulunmaktadır (Laskowski, 1996).

Özellikle T8 seviyesinin üstündeki omurilik yaralanmalarında sporcularda görülen termoregülasyon sorunu nedeniyle, vücut ısısının dış ortam ısı ile aynı düzeyde olması, eğer dış ortamda çalışılması gerekiyorsa özel koruyucu giysilerin kullanılması gereklidir. Iskemi veya vasküler bozuklukları olan veya duyumuna kaybı olan kişilerin de soğuk havadan korunması ve derilerinin sık sık kontrol edilmesi gereklidir. Bu durumlardan korunmanın en etkin yolu spor aktivitelerinin kapalı ortamlarda yapılmasıdır.

Omurilik yaralanması seviyesi T12 nin altında olması durumunda gaita ve idrar inkontinansı görülebileceğinden atletin sonda kullanması veya benzeri destekler alması gerekebilir. Bu durumda hijyenik nedenler ile antrenmana ara vermesi söz konusu olabileceği gibi, antrenörün yedek kıyafetlerin hazır bulundurulmasına özen göstermesi gereklidir (Sheng & Trevor, 2001).

Yaralanma seviyesi T5-6 ve üstünde olan sporcularda otonomik disrefleksia görülebilmektedir. "Boosting" adı ile de anılan bu durumda, T5-6 seviyenin altında vücutta meydana gelen rahatsız bir uyaran sempatetik aktiviteyi hareket geçirerek splanknik sempatetik boşalma neden olmaktadır. Bunu telafi etmek üzere parasempatetik aktiviteyi harekete geçiren beyin bradikardi, vasodilasyon ve ardından yaralanma seviyesi üstünde hipertansiyona (200-220mmHg) neden olmaktadır. Rahatsız edici ve hayati tehlikesi olan bir durum olmasına karşın, üst seviye yaralanması olan atletler, kardiyovasküler güçlerini tam müsaba öncesi kısa süreli arttırmak üzere bu refleksten yararlanabilirler. Bu şekilde çalışan üst ekstremiteler kaslarına kan akımını arttırmak, kan basıncını yükseltmek ve performansları arttırmak amacıyla yararlandıkları bu patofizyolojik durum destekleme olarak tercüme edebileceğimiz "boosting" adı ile özgün bir doping metodu olarak kabul edilmektedir (Teasell et.al. 2000). Bu amaçla atletlerin denediği çeşitli yöntemler bulunmaktadır. Bunlardan bazıları üriner kateterin kapatılması ile mesanenin dolgunluğunun artırılması, bacak bantlarının aşırı sıkılması, skrotumu uyararak veya üzerine oturmak, sıralanabilir. Bacaklardaki venöz kanın göllenmesini ve ödemi engelleyerek kardivasküler sistemi desteklemek bir diğer masum sayılabilecek yöntemdir (Bhambhani, 2002). Laskowski (1996) paraplejik atletlerde alt ekstremitelerdeki ödemin önlenmesi ve kardiyovasküler destek amacıyla antrenmanlarda elastik giysilerin kullanılabileceğine işaret etmektedir.

Bası yaralarının oluşma riski spinal kord yaralanması veya spina bifidası olan sporcularda yüksektir. Her ne kadar aldıkları rehabilitasyon eğitim süresince korunma yöntemlerine alışmış olsalar da kullanılan tekerlekli sandalye,

bisiklet, oturma kayağı, monoski, kızak gibi araçlardaki aerodinamik pozisyonlar tüber iskiüm, sacrum veya skapular bölgede bası yaralarına neden olabilmektedir. Serebral palsi, multiple sclerosis, hemipleji gibi spatistenin görüldüğü durumlarda bacakların ve gövdenin sürtünmelerin engellenmesi için ilave bandlar ile desteklenmesi gerekebilir. Ayrıca tekerlekli sandalye sürücülerinde kayakçılarda ellerin korunması için eldiven de kullanılan araçlardandır.

Amputeler ortopedik nedenler veya doğuştan olan malformasyonlar nedeniyle uzuvlarının birini (uilateral) veya en az ikisini (bilateral) kısmen (diz altı, diz üstü, dirsek altı, dirsek üstü) veya tamamen (kalça veya omuz dezartikülasyonu) kaybetmiş kişilerdir. Amputasyon seviyesi yükseldikçe ve şüphesiz ampute olan uzuv sayısı arttıkça sporcunun fonksiyelliği ve performansı olumsuz etkilenmektedir. Ancak doğuştan ampute olan kişiler, sonradan aynı seviyeden olanlara oranla aktivitelerinde ve sporda çok daha fazla başarılı olmaktadır. Zira doğumdan başlayarak vücutlarını olduğu şekli ile tanıdıkları için kinestetik duyuda herhangi bir değişiklik, beyinlerinde korudukları vücut imajında bir eksilme olmamaktadır. Oscar Pistorius'un elde ettiği başarılarında doğuştan ampute olmasının etkisinin önemli olduğu kanısındayız. Dolayısıyla kişisel farklılıkları ortaya koymak için sadece biyolojik koşucular veya ampute koşucular ile değil, doğuştan ampute koşucular ile karşılaştırma yapılması etkin olacaktır.

Özel Olimpiyatlarda:

Özel gereksinimi olan çocuklar veya kişilerin entelektüel faaliyetlerindeki yetersizlik yanı sıra yaşlılarına oranla daha az hareket etmelerine bağlı olarak aşırı kilo ve obezite, diyabet, hipertansiyon gibi sorunları bulunmaktadır. Aynı zamanda doğuştan veya sonradan edinilen kardiyovasküler hastalıklara, epilepsi, görme sorunları, astım ve allerjiler, kas-iskelet sistemi sorunları, eklem laksitesi de rastlanan diğer önemli sağlık sorunlarıdır. Down Sendromu olan çocuklarda bu sorunlar farklı derecelerde görülmekte spora başlarken veya yarışma öncesinde özellikle bildirilmesi gerekmektedir. Ciddi durumların özel bazı işaretler ile kodlanarak açıklanması gerektiğinde müdahale şansını kolaylaştırması açısından önemlidir. Örneğin kırmızı bileklik hipertansiyonu, yeşil epilepsiyi, sarı astım veya alerjiyi, mavi çoklu medikal problemleri işaret etmektedir.

Zihisel engeli olan kişilerin yapabileceği pek çok spor bulunmasına ve bunların Özel Olimpiyatlar'da yer almalarına karşın, bire bir mücadele gerektiren veya akut travma riski yüksek bazı sporların yapılması engellenmiştir. Bunlar atletizmde cirit, disk, çekiç atma sırtla atlama, üç adım atlama; cimnastikte trampolin, atıcılık, dart, eskrim, okçuluk, rugby, atlama kayağı ve judo dışındaki

döğüş sporlarıdır. Ayrıca Down Sendromu olan kişilerde atlantoaksiel eklem instabilitesi nedeniyle düşme veya çarpma gibi nedenlere bağılı olarak baş ve boyunun zorlanmalarına engel olmak üzere jimnastik, yüksek atlama, binicilik, futbol, bisiklet, yüzme, dalma gibi sporların müsabaka amaçlı yaptırılması engellenmiştir.

Antrenman ve Kondisyon Çalışmaları ile Beklenen Seviye:

Engeli olan sporcuların sağııkla ilişkili fitness, kuvvet, eklem hareket genişliği, koordinasyon denge vb. özelliklerini incelemek üzere çeşitli testler yapılmaktadır (Tablo 1). Ancak elit düzeye ulaşmak amacıyla yapılan fiziksel antrenmanların spinal kord yaralanmalı (Schmid et.al. 1998, Vinet, et.al, 1997) polio sekeli veya travmatik beyin (Laskowski, 1996) hasarı olan kişilerin kardiyovasküler ve aerobik fitness seviyelerini geliştirdiğini bilinmektedir. Bu nedenle engelli sporcuların da engeli olmayan sporcular gibi benzer sağıık kas gruplarına yönelik antrenman programları ile çalıştırılmaları doğru bir yaklaşımdır. Bununla beraber yukarıda sözü edilen medikal durumların göz önünde tutulması ve sporcuların yakın bir takip ile oluşabilecek riskli durumların gelişmesinin önlenmesi üzerinde önemle durulmalıdır.

Antrenör, Doktor ve Spor Fizyoterapistinin Katkıları Korunan Seviye:

Sporcuların spora başlamadan önce ve daha sonra da aralıklı olarak spor hekimleri ve/veya fizyoterapistler tarafından kas-iskelet sistemleri açısından klinik değerlendirmelerinin yapılması doğru bir adımdır. Etkilenmemiş ve etkilenmemiş kısımlarının değerlendirilmesi ve bilginin önlemleri de kapsayacak şekilde antrenöre ve sporcuya, ailesine aktarılması yerinde bir yaklaşımdır. Elde edilen sonuçlara göre antrenman programını belirleyen antrenör, özellikle üzerinde durulması veya korunması gereken eklem ve/veya vücut kısımlarına gerekli özeni göstermesi halinde aşırı kullanıma bağılı yaralanmalarda korunma sağılanmış olacaktır. Bu da sporcunun spor yaşamının daha uzun sürmesine yol açacaktır.

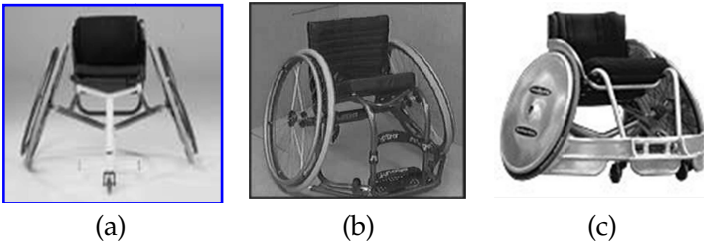
Kullanılan Teknolojik Malzemenin Doğru Kullanımı ile Ulaşılabilecek Seviye:

Engelli sporcuların çeşitli spor dallarında gösterecekleri başarı, kişisel özellikler ve alacakları teknik-taktik beceri eğitimi yanı sıra kullanılan malzemeler de bağılı olmaktadır. Amputelerin kullandıkları protezler, spinal cord yaralanmaları, spina bifida, serebral palsi, travmatik beyin yaralanmaları, multiple sclerosis'i vb. olan kişilerin kullandıkları tekerlekli sandalyelerin yapılan spora ve atletin fonksiyonel seviyesine göre düzenlenmesi sonucu performansları yüksek seviyelere çekilebilir. Bu durumda atletler daha az enerji harcayarak daha yük-

sek performans gösterebilecekleri için yorgunluk ve yaralanma riski de daha düşük olacaktır. Ancak Oscar Pistorius örneğinde olduğu gibi bazen bir protezden sağlanan destek, biyolojik koşu yapan bir atletin vücudunu kullanarak elde edebileceği desteğin önüne geçebilir veya böyle bir endişe oluşabilir. Bu durumda kullanılan protez veya parçası doping etkisi yapıyor olarak kabul edilebilir.

Tekerlekli sandalyeler de günümüzde geliştirilmiş aerodinamik özelliklerinden ve tekerleğin geliştirilmiş hareket kabiliyeti ve artmış dengesinden dolayı atletlere yüksek hız ve yer değiştirme becerisi sağlamaktadırlar. Görme engeli olan sporcular için kullanılan sesli uyarılar veya işitme engeli olan sporcular için kullanılan ışıklı uyarılar, onların bağımsız spor yapmalarına, kendi hız, pozisyon ve yön bulma işlemlerini bağımsız ve mümkün olduğunca hızlı gerçekleştirmelerine imkân sağlamaktadır.

Bu düşüncelerden hareketle ve mükemmeli yakalama isteği farklı tekerlekli sandalyelerin geliştirilmesine yol açmış ve spor teknolojisine çeşitlilik getirmiştir. Örneğin teniste el önü ve el arkası vuruşlar için gerekli olan ani ve hızlı fakat aynı zamanda dengeli dönüşler (90-120°) tekerlekli sandalyelerin büyük tekerleklerinin vertikal eksen ile 16-24° dışa doğru açı yaparak yerleştirilmesi, ön ve arkada birer küçük tekerlek bulundurulması ile gerçekleştirilmektedir (Şekil 2a). Basketbolda kullanılan tekerlekli sandalyelerde büyük tekerleklerin açısı dışa doğru 11-14° ve çarpma- çarpışmalara karşı önden koruma ve ayak tablasının arkasının topukları desteklemesi önemli detaylardır. Oturma dengesi yeterli olmayan sporcular için arkaya doğru 30-35° eğimli olması kayarak düşmeleri engelleme özelliğindedir. Ancak bu durumda iskiyal bölgedeki sürtünme nedeniyle oluşabilecek bası yaralarının kontrolü gerekir (Şekil 2b). Çarpışmaların daha sık ve yoğun olduğu rugby sporu için kullanılan tekerlekli sandalyeler ise çok daha korumalı şekilde dizayn edilmiştir (Şekil 2c).

Şekil 2: Tenis (a), basketbol (b) ve rugby engelli sporcularlarında kullanılan tekerlekli sandalyeler.

Sonuç olarak engelliler sporunda performans sporcunun fiziksel ve kişisel özelliklerine, antrenörün bilgi ve becerisine bağlı olduğu kadar, her sporcuda farklı bir şekilde kendisini gösterebilen farklı fizyolojik ve çevresel etmenlerin

de etkisi altında kalmaktadır. Ancak bunların da ötesinde günümüzde teknoloji önemli bir unsur olarak karşımıza çıkmakta ve hatta bazen eşitlik ve fair play adına engellenmesi söz konusu olmaktadır. Şüphesiz engelli olan sporcunun motivasyonu ve psikolojik durumu da diğer etmenlerdir ancak konumuz dışında olduğu için bu konulara değinilmemiştir.

KAYNAKLAR:

- 1- Bhambhani, Y. (2002) Physiology of wheelchair racing in athletes with spinal cord injury.. *Journal of Sports Medicine*, 32(1):23-51.
- 2- Laskowski, E.R. (1996) Concepts of sports medicine.(In) *Physical medicine and rehabilitation*. Randall L. Braddom Editor. W.B. Saunders Company, Philadelphia.
- 3- Jones, C. & Wilson, C. (2009) Defining advantage and athletic performance: The case of Oscar Pistorius. *European Journal of Sport Science*, 9 (2):125 - 131
- 4- Potthast, W. & Brueggemann, G.P. (2010) Comparison of sprinting mechanics of the double transtibial amputee Oscar Pistorius with able bodied athletes. XXVIII International Symposium of Biomechanics in Sports Marquette, MI, USA. (<http://W4.Ub.Uni.Kontstanz.De/Cpa/Artical/Viewfile/4397/4088>)
- 5- Sheng, W.K. & Trevor W. (2001) Factors influencing sport participation among athletes with spinal cord injury. *Medicine & Science in Sports & Exercise*, 33(2):177-182.
- 6- Schmid, A., Huonker, M., Stober, P., Barturen, M., Schmidt-Trucksass, A., Durr, H., Volpel, H.J. & Keul, J. (1998) Physical performance and cardiovascular and metabolic adaptation of elite female wheelchair basketball players in wheelchair ergometry and in competition. *American Journal of Physical Medicine and Rehabilitation*, 77(6):527-33
- 7- Teasell, R. W., Arnold, J.M.O., Krassioukov, A. & Delaney, G.A. (2000) Cardiovascular consequences of loss of supraspinal control of the sympathetic nervous system after spinal cord injury, *Archives of Physical Medicine and Rehabilitation*, 81(4): 506-516.
- 8- Vinet, A., Le Gallais, D., Bernard, P.L., Poulain, M., Varray, A., Mercier, J. & Micallef, J.P. (1997) Aerobic metabolism and cardioventilatory responses in paraplegic athletes during an incremental wheelchair exercise. *European Journal of Applied Physiology and Occupational Physiology*, 76(5):455-61
- 9- Wolbring, G. (2008) Oscar Pistorius and the future nature of Olympic, Paralympic and other sports. *SCRIPT-ed*. 5(1): 139-160.

K: 8**Engelliler ve Fiziksel Uygunluk**

Yrd. Doç. Dr. Fatma Çelik Kayapınar

*Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Burdur***Engellilik**

Engellilik, Dünya Sağlık Örgütünün (WHO) tanımına göre; Bir bozukluk ya da özür nedeniyle yaş, cinsiyet, sosyal ve kültürel faktörlere bağlı olarak *kişiden beklenen rollerin kısıtlanması* ya da yerine getirilememesidir.

Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kanununda Engelli; doğuştan veya sonradan herhangi bir hastalık veya kaza sonucu *bedensel, zihinsel, ruhsal, duygusal ve sosyal yeteneklerini* çeşitli derecelerde kaybetmesi nedeniyle normal yaşamın gereklerine uyamama durumunda olup, korunma, bakım, rehabilitasyon, danışmanlık ve destek hizmetlerine ihtiyacı olan kişidir.

Fiziksel Uygunluk

Günlük işleri canlı ve uyanık, yorgunluk duymaksızın, boş zamanlarını neşeli uğraşlarla geçirebilecek gerekli enerjiye sahip ve beklenmeyen tehlikeleri karşılayabilecek yeterliliğe sahip olmaktır.

Sağlıkla İlişkili Fiziksel Uygunluk

Kassal Uygunluk (Kas Kuvveti ve Dayanıklılığı)

Esneklik (Aktif, Pasif)

Beden Kompozisyonu (Yağ, Yağsız Doku)

Biyokimyasal Parametreler (HDL, LDL, Trigliserid)

Kalp-Dolaşım Uygunluğu (Nabız, Tansiyon, EKG, Akciğer Volümü)

Performansla İlişkili Fiziksel Uygunluk

Sürat

Çabukluk, Çeviklik

Koordinasyon

Patlayıcı Kuvvet

Engellilerin Fiziksel Uygunluklarının Değerlendirilmesinde Genel Uyarılar

Hareketlere uygun hafif ve rahat giyim malzemelerini sağlayın.

Genel ve özel ısınmayı planlayın.

Katılımcıları cesaretlendirip teşvik edici pozitif test atmosferini sağlayın.

Bir gün içinde birden fazla uygulamalara yer vermeyin.
 Aerobik fonksiyon testlerini en son uygulayın.
 Koşu egzersizini düz, esnek ve yeterince sert bir zeminde uygulayın.
 Katılımcıların testlerinde görme ve duyma ile ilgili yönlendirmeleri doğru yapın.

Bireysel Uygulanabilenler:

Deri altı yağ kalınlığı,
 El extansionu ve flexionu,
 Değiştirilmiş barfiks, barfiks,
 Baskın el kuvveti (Hand grip),
 Göğüs pres,
 Mekik, Değiştirilmiş mekik, Ters mekik,
 40 m. İt-yürü,
 Oturarak sınav,
 Gövde kaldırma,
 Tekerlekli sandalye rampa testi

Esneklik ya da hareket genişliği test parçaları(omuz germe hariç).

Adımlama koşu (16 m. & 20 m. Mekik koşusu), 10-12 yaş ya da daha büyük ancak düşük aerobik fonksiyon gösteren zihinsel engelli gençler için 16 m. mekik koşusu tercih edilir. Gençler geliştikçe test değişikliği yapılabilir.

Bir mil koş-yürü,
 Omuz germe (eşli olabilir).

İki ya da üç kişilik gruplarla uygulanabilenler:

Dambıl-pres, (kontrollü yapılmalıdır).

İzometrik sınav, sınav.

16 M. Mekik Koşusu

20m. mekik koşusu gibi uygulanır. Koşu alanındaki iki çizgi arası mesafe 16m.'dir. Bu test fiziksel uygunluğu orta derecede olan kişiler veya zihinsel engelliler için kullanılır.

Hedef Aerobik Hareket Testi

Seviye 1; testin birinci temel seviyesi olup bir fiziksel aktiviteyi orta derecede yoğunlukta maksimum tahmini kalp atım hızının %85'ini aşmaksızın (%70-%85) sürdürme yeteneğini ölçer. (Genellikle işlevsel olarak 140-180 atım/dk.'dır).

1 Mil Koşma/Yürüme

Bu testte katılımcılar mümkün olan en kısa zamanda bir mili (1.609m) koşar ya da yürürler. Ölçü alanının yaklaşık örnekleme 32x68.6 m.'dir. Aerobik kapasiteyi ölçmek için kullanılan bu teste gençlerin bir mili mümkün olan en kısa sürede ve en hızlı adımlarla yürümeleri ya da koşmaları istenir.

Vücut Kompozisyonu

Deri Altı Yağ Ölçümü

Test ölçümleri triceps, subscapular ya da calf bölgelerinden alınır.

Vücut Kitle İndeksi

$VKİ = \text{Vücut ağırlığı (kg)} / \text{boy}^2 \text{ (m)}$

Kas Kuvveti Ve Dayanıklılığı

Göğüs Pres

Göğüs pres sayısı erkekler için 50, kızlar için 30 tekrardır.

Bar ağırlığı 15.9-20 kg arası olmalıdır.

Halteri kaldıramayınca kadar dinlenmeden bu hareketi sabit hızla 3-4 sn.de bir tekrarlamalıdır.

Mekik

Bu testte denekler her üç saniyede bir olmak üzere mümkün olduğu kadar çok mekik yaparlar.

Maksimum mekik sayısı 75 ya da artık devam edemeyecek duruma gelinceye kadardır. Minderde sırt üstü pozisyona her dönüş bir mekik sayılır.

Değiştirilmiş Mekik

Katılımcı mekiği yaparken parmakları patellaya temas edene kadar elleri thigh üzerine uzanır(yaklaşık olarak 10cm.).

Dambıl Pres

Bu testte birey 6.8 kg. lik bir dambılı 3-4 sn.'de bir ritimle 50 tekrara kadar mümkün olduğunca çok kaldırır. Tekrarlar arasında 4 sn dinlenir ya da 50 tekrarı tamamlar.

Birey ağırlığı omzun üzerinde kaldıramazsa ya da 50 tekrarı tamamlarsa test biter.

Yalnızca bir deneme verilir.

Dirsek tamamen ekstansiyonda omuzların üzerinde kaldırılan her ağırlık başarılı bir kaldırış olarak sayılır.

Katılımcı tam olarak dirsek fleksiyonda ağırlığı kaldırmayı başaramaz ise puanlama biter.

Kollar Gergin Asılma

Birey mümkün olduğu kadar 40 sn. ya da daha yukarı süre bara asılı kalır. Bu test; el, kol ve omuzun kuvvet ve dayanıklılığını ölçer. Test boyunca bacaklar gergin ayaklar yere değmemeli. Bir deneme verilir.

Testin puanlaması asılmanın başlamasından parmakların bardan ayrıldığı zamana kadar geçen süredir.

Kollar Bükülü Asılma

Bu testte birey bardan tutunarak mümkün olduğu kadar uzun süre kollar bükülü pozisyonunu sürdürmeye çalışır. Fiziksel engel çocuğun barı kavramasına engel ise bu test uygulanmaz. Çene bardan aşağı iner ya da bara değerse baş arkaya doğru eğilirse süre durdurulur.

Baskın Pençe Kuvveti

Üç deneme verilir. Her bir deneme arası 30 sn.dir. Sonuçlar, kilogram cinsinden üç deneme ortalaması alınır.

İzometrik Şınav

Bu testte birey 40 sn. kadar yükselerek aldığı sınav pozisyonunu sürdürmeye çalışır. Bu test bedenün üstünün kuvvet ve dayanıklılığını ölçmek için kullanılır. Bir test denemesi verilir.

Bireyin uygun pozisyonda bekleme süresi kaydedilir.

Kol Çekme

Bu testte katılımcı bekleyebildiği kadar barda asılı durur. Vücudun üst kısmının kuvvet ve dayanıklılığını ölçmek için kullanılır.

Bir deneme verilir, bireyin skoru çekme sayısı ile belirlenir. Test için bir sınırlama yoktur.

Değiştirilmiş Kol Çekme

Bar gencin gergin kollarının 3-5 cm. uzağına yerleştirilmelidir. Birey omuzlarının üzerinden geçen barın altına sırt üstü uzanır. Barın 18-20 cm. altına plastik bir bant gerilir. Bu bant bireyin çenesinin tam bir tekrar için yükselmesi gereken noktayı belirtir. Birey kollar gergin yere iner ve mümkün olduğu kadar çok tekrar yapar. Zaman sınırlaması yoktur fakat hareket sürekli olmalıdır.

Şınav

Üst beden kuvvet ve dayanıklılığını ölçer.

Her üç saniyede bir mümkün oldukça çok sınav çeker.

Birey doğru ritmi sürdürmede yetersiz kalırsa, durursa, dinlenirse ya da testi sürdüremez ise test bitirilir.

40m İtme/Yürüme

Birey rahat edebileceği bir hızda 5m. lik bir başlangıç alanından sonra 40m.'lik mesafeyi tekerlekli sandalye ile ya da yürüyerek kat eder. Bu mesafenin sonunda hızı kesmek için 5m.'lik bir alan bulunur. 40 m.'yi orta dereceli egzersiz yoğunluğunda (140-180 atım/dk.) 60 sn. Ya da daha altında sürede kat edebilmelidir. Gerekirse iki deneme verilir. Denemeler arasında 1 dk. dinlenme verilmelidir.

Ters Kol Bükme

Genç tekerlekli sandalye ya da normal sandalyede otururken tercih ettiği kolu ile 500 gr.lık ağırlığı kaldırmaya çalışır.

Bu test el, el bileği ve kol kuvvetini ölçmek için kullanılır.

Bir deneme verilir. Uylukların üzerinden ağırlığı kollar bükülü pozisyona getirme, doğru bir şekilde 2 sn. tutma işlemi başarılı sayılır.

Oturarak Şınav

Bu testte genç oturarak şınav yapmaya çalışır ve 20sn. kadar pozisyonunu korur.

Bir deneme verilir. Gencin vücudunu yukarıda tuttuğu süre kaydedilir.

Ters Mekik (Gövde Kaldırma)

Bu testte genç yüz üstü pozisyonda yatarken bedenin üst bölümünün sırt kaslarını kullanarak çenesini 30 cm. kadar kaldırır ve ölçüm için bir süre pozisyonu devam ettirir. İki denemeye izin verilir ve en iyi puan kaydedilir.

Tekerlekli Sandalye Rampa Testi

Rampalar en az 91 cm. genişliğinde ve her 2,5 cm. yükseklik için 30 cm. uzunluk olacak şekilde ayarlanır.

Testin en düşük standardı 2.4 m. ileri gitmektir. Tercih edilen standart 4.6 m.'dir.

Değiştirilmiş Apley Testi

Genç eli ile aksi taraftaki scapulasının üst iç açısına dokunmaya çalışır. Üst beden bölümünün esnekliğini ölçmek için kullanılır.

Her kol için bir deneme verilir.

Bu teste, genç scapulanın medial üst açısına temas eder ve 1-2sn. beklerse 3 puan,

Başın üstüne dokunursa 2 puan,

Ağzına dokunursa 1 puan,

Ağzına dokunamıyorsa 0 puan alır.

Otur Eriş Testi

Bu testin amacı bir bacağı gergin durumda koruyarak erişme yeteneğiyle hamstring kaslarının esnekliğini ölçmektir. 4 kez uzanmaya çalışır, 4. kez de maksimum seviyeye ulaşmalı ve burada bir saniye süre ile beklemelidir.

Omuz Germe

Bu test üst beden bölümünün esnekliğini ölçer.

Bu testte sağ ya da sol kolun omuz üzerinden uzanarak sırtta aşağıdan yukarıya doğru uzanan diğer elin parmakları ile temas edip etmediğine bakılır.

Bir deneme verilir, genç parmaklarına dokunursa başarılı, dokunmazsa başarısız olur.

Değiştirilmiş Thomas Testi

Bu test katılımcının kalça fleksör kaslarının uzunluğunun değerlendirilmesi için tasarlanmıştır.

Kasa üzerinde işaretli şerit ile ölçüm alınır (7,6-15,2 cm).

Her bacak için bir deneme verilir.

Hedef Germe Testi

Hedef germe testi eklemlerin hareket genişliğini tahmin etmek için kullanılan bir screen aletidir.

Bireylerin uygulama alanları:

El bileği ekstansiyonu,

Dirsek ekstansiyonu,

Omuz ekstansiyonu,

Omuz abduksiyonu,

Omuz dış rotasyonu,

Ön kol süpinasyonu,

Ön kol pronasyonu ve diz ekstansiyonu'dur.

K: 9

Bütünsel Rehabilitasyonda Tekerlekli Sandalye ile Hareketlilik ve Bağımsızlık Aktiviteleri

Yrd. Doç. Dr. Nurettin Konar

Ahi Evran Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Kırşehir

Özet

Bu çalışma Tekerlekli Sandalye kullanan Çocuk ve Gençlerin ilgi alanına, becerisine ve ihtiyaçlarına uygun sunulan sportif aktiviteler /imkânlar kişilik gelişimini destekler ve güçlendirir.

Bütünsel olarak konsepti hazırlanan hareketlilik ve bağımsızlık aktivitelerinin amacı; aktivitelere katılan her kişinin mevcut olan potansiyellerinden başlayarak, engelli bireyleri bireysel olarak maksimum düzeyde hareketli ve bağımsız hale getirmektir.

Hareketlilik ve bağımsızlık aktivitelerinin belli bir normu yoktur. Her katılımcı, hareketlilik ve bağımsızlığın hangi alanında (Tekerlekli Sandalye Sporları, Aileleriyle birlikte Tekerlekli Sandalye Sporları, Tekerlekli Sandalye bakımı ve söküp-takması, Yüzme, Merdivenden, Kaldırımdan inip-çıkma, tek başına yaşadığı çevreyi dolaşmak v.b) kendini geliştirmek istediğini seçer ve başta belirlediği, kendi kişisel hedefine ulaşmaya çalışır.

Büyük grup içerisinde oluşan yoğun bireysel ilişkiler, hareketlilik ve bağımsızlık yolunda problemlerin olup-olmadığını ve bu problemlerin aşılp-aşılamayacağını birlikte bulurlar.

Oluşturulan hareketlilik ve bağımsızlık grubu, birbirlerini karşılıklı bir fert olarak karşılarlar ve o şekilde algılarlar. Bu grubun tecrübesi günlük hayatta yararlanılacak pratik önerilerle bireyi destekler.

Yetişkin Tekerlekli Sandalyeli engelliler, bu tür aktivitelerde tecrübeleri ve bilgi birikimleriyle çocuk ve genç engelliler tarafından örnek alınan engelliler olabilmekteler. Bu aktiviteler süresince oluşan atmosferde katılımcılar yeni yöntem ve metodları denemeye cesaretlendirilirler. Bu yöntem ve metodları günlük hayatlarında kullanarak, hareketlilik ve bağımsızlıklarını daha da artırabilirler.

Engelli yakınlarıyla ve çocuklarıyla kursa katılan aileler, yakınlarını/çocuklarını daha motive etmiş olmaktadır ve yakınlarının hareketlilik ve bağımsızlık kazanımlarını takip edebilirler.

Hareketlilik ve Bağımsızlık aktiviteleriyle;

1. Aileler de Tekerlekli Sandalye kullanmayı öğrenerek, çocuklarının/ yakınlarının içinde bulunduğu durumu daha iyi anlama fırsatı bulurlar.

2. Aileler çocuklarını / yakınlarını rahat bir ortamda ve optimum düzeyde motive olmuş bir atmosferde görürler.

3. Hareketlilik ve Bağımsızlık aktivitelerine katılan katılımcılar, Antrenörler, eğitimciler, tecrübeli Tekerlekli Sandalye kullanıcıları ve diğer katılımcı ebeveynlerle fikir alış-verişinde bulunup, engellilik konusunu enine-boyuna tartışma fırsatı bularak, yeni perspektifler geliştirilebilirler.

K: 10

Engellenen Bireylerin Gözünden Otizm Spektrumu Çeşitli İşlevlerin Gelişimi İçin Beden Eğitimi Önerileri

Dr. Mehmet Ata Öztürk

Marmara Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, İstanbul

Yaygın gelişimsel bozukluklar beş farklı alt kategoriye sahiptir (American Psychiatric Association, 2000) ve otizm spektrumu bunların hepsini içine alan, şemsiye bir terim olarak kullanılmaktadır. Bir zamanlar nadiren tanı koyulduğunu gördüğümüz bu durum, günümüzde çocukluk kanseri, diyabet ve down sendromundan daha yaygındır ve zeka geriliğinin ardından en sık rastlanan ciddi gelişimsel bozukluktur (Metzger ve Simpson, 2008). Erken yaşlarda ortaya çıkan belirtilere sosyal iletişim ve sınırlı ilgi ile steryotipik davranışlar ile (Church ve ark., 2000) konuşma güçlüklerinin yanında, zayıf motor beceriler de dahildir ve bu çocuklar sıklıkla 'sakar' ithamına maruz kalabilirler (Dewey ve ark., 2007; Kopp ve ark., 2010). Beden eğitimi ve sporla ilişkili son dönem çalışmalar, otizm spektrumundaki bireylerin hareket becerilerindeki gelişimin, tipik olmayabileceğini ortaya koymaktadır (Green ve ark., 2009; Ozonoff ve ark., 2008; Provost ve ark., 2007; Staples ve Reid, 2010). Motor gelişimdeki aksaklıkların da zayıf bilişsel performans ve davranış sorunlarının ortaya çıkmasında risk faktörü olduğu savunulmaktadır (Diamond, 2000; Piek ve ark., 2008).

Fiziksel etkinliklere katılımda da motivasyon eksikliğinin yaygın olduğu ifade edilmektedir (Todd ve ark., 2010). Bu duruma sahip okul öğrencilerinin, tipik gelişim gösteren akranlarına göre okulla ilişkili egzersiz katılımı ve serbest zamanda bedensel etkinliklerinden yararlanma ihtimalleri ve seviyeleri daha azdır (Pan ve ark., 2011; Pan ve Frey, 2006). Beden eğitimi derslerinin bedensel etkinlik davranışlarını değiştirmede sahip olduğu önemli rol Dünya Sağlık Örgütü (2004) tarafından da benimsenmesine karşın, uygulamada birtakım güçlüklerle karşılaşılmaktadır.

Bu engellerin aşılmasında; ilgili bireylerin yaşadıkları tecrübelerin ne olduğunun kendi sözleriyle irdelenmesi faydalı olabilir. Son on yılda, otizm tanılı bireylerin eğitim sistemi içinde yaşadıkları sorunlar ve çözüm önerileri nitel araştırma teknikleriyle, kendi bakış açılarından incelenmeye başlanmıştır (ör. Howard ve ark., 2006; Humphrey ve Lewis, 2008; Humphrey ve Symes, 2010; Hurlbutt ve Chalmers, 2002; Ruef ve Turnbull, 2002;). Beden eğitimi alanında ise benzer çalışmalar (Simpson ve ark., 2010) daha sınırlıdır. Bununla birlikte,

genel eğitim sisteminde yaşanan güçlüklerin bazılarının beden eğitimine de yansması beklenebilir. Alanda çalışan profesyonellerin otizm spekturumdaki kişilerin neler yaşadıklarını kendi ifadeleriyle anlamaları; etkinlik tasarımı, sağlanacak destek hizmetlerinin seçiminde, öğretim tekniklerine karar vermede ve toplamda ders kalitesinin artırılmasında faydalı olacaktır. Bu amaçla; otizm tanılı bireylerin alan yazında paylaştığı eğitsel tecrübeler incelenmiş ve öneriler sunulmuştur.

Bütünleştirme Uygulamalarında Arkadaşlık ve Fiziksel Saldırı/Sözlü Sataşma

Özel eğitim camiası tarafından da yoğun kabul gören bütünleştirme (kaynaştırma) uygulamaları, beden eğitiminde de son 20 yıl içerisinde özellikle Dr. Martin Block ve arkadaşları tarafından savunulmuştur. 5378 sayılı yasanın 2005 yılında yürürlüğe girmesinden itibaren de, ülkemizde giderek artan oranda uygulanmaya başlamıştır. Hem engelli bireyin eğitsel ve sosyal gelişimine olumlu katkıları, hem de tipik gelişim gösteren akranların farkındalığının artırılmasında olumlu tesiri beklenen bütünleştirme uygulamalarının, otizm spekturumdaki öğrencilerdeki etkisi ilgi çeken bir konudur.

Sosyal becerilerdeki gerilik ile fiziksel saldırıya maruz kalma arasında ilişki tespit edilmiştir (Fox ve Boulton, 2005). Sosyal beceri eksikliği sebebiyle saldırıya maruz kalma riskinin artışı, bütünleştirilmiş ortamlarda eğitim alan otizm spekturumunda gençler için de mevcuttur (Humphrey ve Symes, 2010). Sistematik güç kullanımı olarak ifade edilen (Smith, 2004) fiziksel saldırı (*bullying*) okuldaki sosyal dışlanmanın anahtar bir göstergesi olarak görülebilir. Bu saldırıların otizm spekturumundaki öğrencilere etkisinin 1400 aile üzerinde incelendiği bir çalışmada (National Autistic Society, 2006), gençlere özgüven tahribatı yaşattığı (>%80), akıl sağlıklarına olumsuz tesiri olduğu (>%60), sosyal beceri ve ilişkilere olumsuz etki yaptığı (>%70) rapor edilmiştir. Bu tacizlerin engellenmesi; mümkün olmadığı durumlarda ise gerçekleşme sayısının düşürülmesi için sosyal desteğe ihtiyaç duyulmaktadır.

Otizm spekturumundaki bireylere sağlanan sosyal desteği inceleyen çok az sayıda çalışma mevcuttur (Humphrey ve Symes, 2010). Bu çalışmalardan birinde Robledo ve Donnellan (2008), otizm spekturumundaki 5 öğrenci ile gerçekleştirdiği çalışmada, başarılı desteğin güven sağlamayı, yakınlığı ve iyi iletişimi içerdiğini tespit etmiştir. Muller ve arkadaşları (2008) da 18 otizmli bireyle derinlemesine mülakat yapmış; etkili sosyal desteğin sosyal anksiteyi azaltmada ve sosyal olarak bağlantıda kalmayı sağlamada önemli bir etken olduğunu gözlemlemiştir. Renty ve Roeyers (2006) daha geniş ölçekli benzer bir çalışma yapmış ve desteğin yaşam kalitesini arttırdığını bildirmiştir.

Mevcut incelemede, eğitsel ortamdaki sosyal desteğin otizm spektrumunda yaşantısını sürdüren ergenlere etkilerini inceleyen tek bir çalışma tespit edilebilmiştir. Humphrey ve Symes (2010)'ın bu araştırmasına; İngiltere'deki 12 okuldan 120 öğrenci (109 erkek, 11 kadın) katılmıştır. Bunların 40'ı otizm spektrumundan, 40'ı disleksiya sahibi, 40'ı da kontrol grubu olarak yer almıştır. Kırk soruluk 'Okuldaki Hayatım Çeklisti' ve 20 soruluk 'Sosyal Destek Skalası' veri toplama araçları olarak kullanılmıştır.

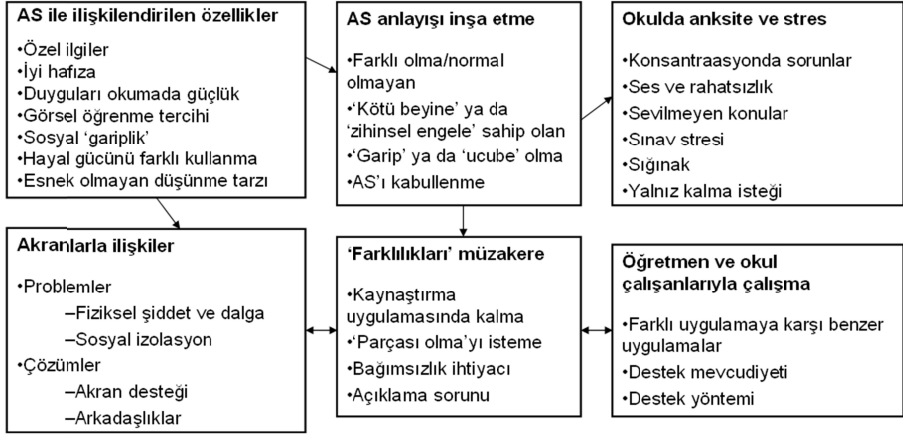
Beni tekmelemeye çalıştı, canımı yakmakla tehdit etti, (emreder edayla) benden para istedi, canımı acıtmaya çalıştı, bana ait bir şeyi kırmak istedi, bana vurmaya çalıştı olarak sıralanan taciz kategorilerinin tamamında; ortalama gerçekleşme sıklığı, otizm tanılı grupta anlamlı seviyede yüksek çıkmıştır. Bu grubun aile, sınıf arkadaşları ve diğer arkadaşlar gruplarından daha az destek aldığı ortaya çıkmış ancak öğretmenlerin sosyal desteğinin diğer gruplarla benzer seviyede olduğu tespit edilmiştir.

Bütünleştirme Uygulamalarında Öğrenmeye ve Katılıma Destek

Eğitim sistemimizde Asperger sendromu ve yüksek işlevli otizme sahip (bundan sonra AS olarak ifade edilecektir) bireylerin; öğrenme tecrübelerinin geliştirilmesi ve bütünleştirme uygulamalarına katılımlarının artırılması önemli bir konudur. Bu karmaşık ve az anlaşılan bir eğitim alanıdır (Barnard ve ark., 2000; Davis ve Floran, 2004).

Humphrey ve Lewis'in 2008 yılında yaptığı çalışmaya, dört farklı okuldan, 11-17 yaş aralığında 20 AS'lı birey katılmış; ve yarı-yapılandırılmış mülakatlarla, öğrenciler tarafından tutulan günlüklerle ve çizimlerle bilgi toplanmıştır. Günlüklerin bir ay boyunca her okul günü tutulması istenmiştir. Günlüklere neler yazılacağını anlatmak için yönlendirme soruları verilmiştir (ör. Bugün okulda hangi güzel şeyler oldu?) Çizimler, çalışmanın başında planlanmamış; ancak duygularının ifadesi olarak katılımcılar tarafından günlüklere kendi istekleriyle çizilmiştir.

Tüm bu verilerin ışığında yapılan analizler neticesinde, fenomenolojik çerçevede içerisinde ortaya çıkan analitik temalar, bilgisayarlı nitel analiz programı desteği ile değerlendirilmiştir. Ortaya çıkan temalar ve kategorilerin etkileşimleri görsel bir ilişkiler ağı olarak okuyucu ile paylaşılmıştır. Anlatım kolaylığı sağlayan bu şemanın Türkçeye uyarlanmış halini Şekil 1.'de görebilirsiniz. Tek yönlü oklar bir miktar etkiyi göstermektedir. Çift yönlü oklar ise iki yönlü bir ilişkiye işaret etmektedir. Örnek: Farklı muameleye tabii tutulamama isteği, kişilerin öğretmen ve personelle çalışma durumlarını etkileyebilir. Aynı şekilde, öğretmenler ve personelle çalışmak durumu, bu kişilerin kendilerine farklı muamele yapılmamasını istemelerine sebep olabilir.

Şekil 1. Veri Analizinden Elde Edilen Temalar Ağı ve Kategoriler

Bu çalışmada kendileri ve AS hakkında olumsuz terimler kullananların farklı olma ve normal olmama nosyonunu ağırlıklı olarak kullandığı ortaya çıkmıştır. Çeşitli katılımcıların verdiği bu tarz ifadeler örnekler aşağıdadır.

“Bazen öyle ki..., beni normal yapın” [Otizm konusunda neler hissettiğine atıfla], “Aman Allah’ım ben bi ucubeyim” [Annesi, AS olduğunu söylediğinde tepkisi], “Sanki kötü bir bey-nim var gibi”,

“Zeka özürlüyüm, yani... kısmen zeka özürlüyüm”,

“Onlara zihni bir sendromum olduğunu söyledim ve onlar ‘Aha o bir ebleh’ diye düşün-düler.”

Ortaya çıkan bilgiler, bu bireylerin başkalarının onlar hakkındaki görüşle-rinden etkilenebileceğinin ipuçlarını vermektedir. Örneğin katılımcılardan biri okuldaki yılgnlığını şu kelimelerle ifade etmiştir:

“İnsanların bilmemelerini tercih ederdim çünkü herkes bana farklı davranıyor ve ben farklı davranılmasından hoşlanmıyorum. Sanki eblehmişim gibi farklı davranılmasından hoşlanmıyo-rum ama... Bazılarının buna bakışı böyle, eblehmişim gibi ve ben bunu gerçekten hiç sevmiyo-rum, bu gerçekten beni rahatsız ediyor.”

Bütünleştirme uygulamalarına katılmanın bizzat kendisi, bu bireylerin kafa-larındaki ‘normalleşmeye’ katkıda bulunabilmektedir. Humphrey ve Lewis (2008) tarafından başarılı entegrasyon süreci olarak ifade edilen bu duruma iki katı-lımcının görüşleri örnek teşkil edebilir.

“Bazen normal olduğumu düşünüyorum, ben bu otizmle iyi başa çıkıyorum.. Sınıfımın en üstündeyim ve baya iyi durumdayım ve önümde iyi bir gelecek var ve kelimem var, çok iyi ar-kadaşlarım var.”

“Dürtüst olmak gerekirse ben iyiyim çünkü mesela varsayın ki bende yok [AS], o zaman tamamen farklı bir kişi olurum ve hayatım tamamen farklı bir yöne giderdi. Tekrar edersen; yani evet bu durum bende var ve bazen yaptıklarım bazen birilerini üzüyor ama sahip olduğum arkadaşlarım için bu küçük bir bedel ve onların ve benim sahip olduğumuz diğer sorunlar gibi bir şey. Ayrıca bana tüm bu bonusları da getiriyor.”

Sosyal ‘Gariplik’

Aynı çalışmada (Humphrey ve Lewis, 2008) AS ile ilişkilendirilen özelliklerden olan sosyal ‘gariplik’, farklılık durumunun araştırmaya katılan pek çok katılımcı tarafından tecrübe edildiği ortaya çıkmıştır. AS’lı bireylerin arkadaş edinme hevesleri ve sosyal iletişimdeki nüansları tam olarak çözememeleri, onları ‘dalga geçme’nin kolay hedefi haline getirebilmektedir. Araştırmanın yapıldığı okuldaki bir görevliden nakledilen olay bu duruma güzel bir örnek teşkil edebilir. Kızlardan biri, AS’lı delikanlının kız arkadaşı olmak istediğini söyler (dalga geçmek amacıyla). Genç ise bu durumu gerçek zannederek sınıftaki arkadaşlarına onun kız arkadaşı olduğunu ilan eder. Ardından sürekli olarak ilgisini çekmek için çabalar; ta ki kız arkadaş tarafından sözlü saldırıya uğrayana dek. Kendisine niçin bu şekilde davranıldığını anlayamamış, büyük hüsrana uğramış ve üzülmiştir. Aşağıdaki görüşmede de benzer bir durum AS’lı bireyin ağzından örneklenmektedir.

“[İsim veriyor]’ın yanına oturtuldum; ki muhtemelen oturabilecek en kötü yer orası.”

Moderatör: Sevmiyor musun onu?

“Hayır, çünkü bayramdan önce bana makyaj yapmaya çalıştılar.”

Moderatör: Neden yaptı bunu? Neden bunu yapmak istedi?

“Bilmiyorum – muhtemelen bir kız olduğu için ve yüz makyajını sevmeyişinden. Dolayısıyla bir oğlana yapmayı düşündü. İlkinde yaptı ama sonra anladım ki bu yanlış [öğretmeni tarafından uyarıldıktan sonra]. Sonra tekrar yapmak istediğinde karşı koydum.”

Problem davranışlar

Okul çağlarında gözlenen problem davranışların ortaya çıkış sebepleri açıkla- lıkla ortaya konmadığı (işlevsel davranış değerlendirmesi vb. yöntemlerle yapılabılır) ve mücadele yöntemleri için bireye destek verilmediği takdirde, bu davranışlar yetişkinliğe de sarkabilir. Ruef ve Turnbull (2002), bir başka engel grubuyla birlikte, otizmlili bireyleri dâhil ettiği çalışmasında; problem davranışları yetişkinlikte de sürdüren bireylerle, odak grup çalışması yapmıştır. Yaşları 24-35 arasında değişen, otizm tanılı erkek ve kadınların eşit olarak temsil edildiği çalışmada, odak grup katılımcı sayısı (n=4) özellikle az tutulmuş, böylelikle iletişim güçlüğü yaşayan bireylerin de görüşmeye etkin katılımı teşvik edilmiştir.

Problem davranış, zarar verici davranışın engellenmesi için fiziksel müdahaleyle durdurulmak zorunda kalınan hareketler olarak ifade edilmiştir ve son

12-18 ay içerisinde en az bir kere gerçekleşmiş olması, örneklem seçim kriteri olarak belirlenmiştir. Biraz daha detaylı bakılacak olunursa problem davranış; (a) kendine zarar verme (kafayı vurma, ısırma, yenmeyecek cisimleri yutma), (b) fiziksel saldırganlık (başkalarını ısırma, boğazlama, saçını çekme) ve (c) mülke saldırıdır (mobilya, kıyafet ve objelere saldırı, kırma) .

Yapılan mülakat; iyi ve kötü tecrübeler ile problem davranışlara yönelik sorulan 10 sorunun ardından, nasıl öğrendiklerini ortaya çıkarmayı amaçlayan 4 soru ile sonlanmıştır. Görüşmeler 8091 satırda metne dökülmüş ve 4 kategori ortaya çıkmıştır (bariyerler[%30], çözüm önerileri[%42], uygulamalar[%19], bilgi[%9]).

Elde edilen bulgular gösteriyor ki, otizmli bireyin bakış açısına göre problem davranışın sergilenmesine (a) iletişimde yaşanan güçlükler, (b) çevresel olarak sevmedikleri şeyler ve (c) programlar yol açmaktadır. İletişim sorununun problem davranış sergilenmesine nasıl sebebiyet verebildiği aşağıdaki metinde görülebilir.

Bir ofiste, mektup dağıtma işinde çalışan katılımcı: *"Bazı tanıdıklarımın benimle sınırlı konuştuğunda üzülmem gibi... Mesela ben bir mektup getirdiğimde binaları, oda numaralarını bulmada zorluk çekince birine oda numaralarının nerde olduğunu sorduğumda, ya da görmek istediğim kişi telefonda meşgulse ve benimle konuşamazsa gerçekten üzüldüm ve onlara bağırdım. Bazı iş arkadaşlarım oraya geldi ve polisle ve şirket yöneticisiyle konuştu."*

Başka bir katılımcı: *"Şimdilerde ne dediklerini biliyorsunuz; bu davranış bir iletişim. Şimdi buna gerçekten inanıyorum çünkü ben de annem yeniden evlenirken böyle şeyler yapıyordum [saçını yolup yeme hareketini gösteriyor]...Üvey babamdan nefret ederdim."*

Çevresel olarak sevmedikleri şeylerle ilgili geçmiş yıllarda enstitülerde yaşayanların özgürlüklerinin kısıtlanmalarına yönelik sıkıntıları dikkat çekicidir:

"Orada yaşamayı sevmiyordum çünkü kendi özgürlüğüm var, yoktu. Kendime ait, kendime ait yaşayacak bir yerim yoktu. Ben, ben başka insanların etrafında olmak zorundaydım ve ben başka insanların etrafında olmasını istemiyordum."

Moderatör: Okey.

"Ve sonra iş sahibi olmama izin vermiyorlardı. Dışarı çıkmama ve çalışmama izin vermezlerdi. Kendi kendime işler yapmama izin vermezlerdi."

Moderatör: Okey.

"Ben kendi kendime işler yapmak isterdim. Ve onlar özgür olmama izin vermezlerdi ve bu bir bakıma beni çıldırttı. Ne demek istediğini anlıyor musun?"

Moderatör: Evet, dediğini duyuyorum.

"Ve mesela gidip B. ve G.yi [akrabaları] görmeme izin vermezlerdi, ve bu beni gerçekten kızdırdı. Çünkü eğer canım isterse, yani benimle alakalı sana n'luyor, eğer B. ve G.yi görmek istersem bu beni ilgilendirir. Kimse bunu benden alamaz."

Moderatör: Yani sen bu tip yerlerde yaşarken, fazla fırsat bulamıyor muydun?

"Hayır. Hiç...[duraklama] özgürlük yoktu. Beni hiç, hiç... beni yalnız bile bırakmazlardı. Okumama izin vermezlerdi, hiçbir şey yapmama izin vermezlerdi. Ve bu beni bir bakıma çıldırttı. İnsanların yapmak istediğim şeyleri yapamayacağımı söylemelerini sevmiyorum. Diyorum

ki, Hey! Bana ne yapmam gerektiğini söyleme. Sen benim annem değilsin. Ben yetişkin bir erkeğim."

Çözüm önerilerine bakıldığında, bu çalışmadaki otizm tanılı bireylerin önerileri dört başlıkta tasnif edilebilir: (a) Yaşam kalitesi, (b) çevresel uyarlamalar, (c) öğrenme ve öğretme, (d) dış destek. Yaşam kalitesi iş, yaşanan yer, rekreasyon ve serbest zaman tercihleri ve kendi kendine yeterlik olarak ifade edilmektedir. Yaşanan yer ve yaşam şekliyle ilgili aşağıdaki paragrafa bakalım.

"Kendime ait bir yeri olduğu için, kendime ait, ihhhh, kendime ait bir yerim var, benim bir apartman dairem var. İnsanlarla konuşabiliyorum, çok nazıkçe konuşuyorum, ... ne yapmak istersem yapabiliyorum. Git basket oyna, ağırlık kaldır ve eskiden bunu yapmama izin vermezlerdi, o yaşadığım [enstitü ismi veriyor]'de, ya da [enstitü ismi veriyor], o kokuşmuş yerde... ve [enstitüdeki bir çalışanın ismini veriyor] dışlarını birbirine vurup dururdu ve ben insanların bana neyi yapıp neyi yapamayacağını söylemesini sevmiyorum."

Katılımcıların rekratif ve serbest zaman etkinliklerinin kontrolünün kendilerinde olmasını sevdikleri ortaya çıkmışken, ilişkiler açısından da 3 tema belirmiştir. Bunlar aile, destek personeli ve diğer engelli bireylerle olan ilişkilerdir. Tüm katılımcılar için aile önemli bulunmuştur.

Moderatör: O zaman hayallerinden biri ne olurdu? Mükemmel bir yaşam için neyi hayal ederdin?

"Oh... Sadece anne ve babama onları ne kadar sevdiğimi söylemek isterdim"

Moderatör: Onları geri alabilmek...

"Hayal ediyorum; sadece bir gün, hayatımda sadece bir gün annem ve babam burada olsaydı, herşey daha iyi giderdi."

Araştırmacıların nelere odaklanması gerektiği konusunda bir katılımcı otizm tanılı bireylerin beyinlerinin daha iyi anlaşılması ve böylece potansiyellerinin en üst seviyelere taşınmasının sağlanmasını önermiştir.

Moderatör: Eğer araştırmacıların bazı soruları incelemesini sağlayabilseydiniz, neyi araştırmalarını isterdiniz?

"Otizmli kişilerin bulundukları ortama nasıl uyum sağlayabilecekleriyle ilgili sorular. Benim inancım şu ki beynin o kadar büyük bir potansiyeli var ki, bir çözüme, ilaca gerek yok. Sadece gelişmeyi ve hayatımızı değiştirmeyi öğrenebilirsek ve otizmlilerin bunu nasıl becerebileceğini bulabilirsek yeter. Gelişmeye devam etmek ve değişmeye devam etmek; öğrenmek ve adapte olmak... Beynin, nasıl desem, en büyük gizem, olağanüstü bir meydan okuma. Alacakaranlık kuşağı gibi; çok iyi anlayamıyoruz. Biraz daha girebilsek, daha çok öğrenebilsek, bunu kullanarak beynimizi idare edebilirsek... değişebilmek için gerekli olanları, nasıl adapte olacağımızı bilesek... Bu [otizm] çok problem değil çünkü yetersizliğin karşısı nedir? Kapasite. Otizmli kişilerin problemlerinin karısında, madalyonun tersini çevir ve BUM!, elinde harika şeyler var, yaratıcılık var, üstün zeka var, akıl var"

Bilgi aktarımı ve öğretim yöntemi tercihleri açısından model olma ve uygulama yapmanın faydası katılımcılar tarafından belirtilmiştir.

Moderatör: Sana nasıl öğrettiler?

“Yani... balık tutmayı öğrenmek gibi. Biraz ders aldım, ama çalıştım üzerinde. [Destek personel ismi] bana pek çok şeyi yapmayı öğretti. Sabah nasıl kalkacağımı, duş almayı, dişlerimi fırçalamayı, kapının kilidini açmayı, arabalarla çalışmayı...”

Moderatör: Sana anlattı mı yoksa gösterdi mi?

“Hayır, gösterdi... Pratik uygulama yapmayı seviyorum ve bana birinin göstermesini”

Otizm Spektrumu ve Beden Eğitimi

Otizm spekturumdaki bireylerle çalışanların, bu kişilerin neler yaşadıklarını, onların anlatımıyla anlamalarının; onları tanıma adına önemli olabileceği bu incelemenin başında ifade edilmişti. Beden eğitimiyle ilişkili nitel analiz metinlerine alan yazında nadiren ulaşılabilmektedir. Dolayısıyla buraya kadar; genel eğitim sistemindeki tecrübeler üzerinden, beden eğitiminde faydalanabileceğimiz analitik çıkarımlar yapılmaya çalışılmıştır. Bu kısımda ise Simpson ve arkadaşlarının (2010), 9 yaşında AS tanımı almış ve şu anda 23 yaşında olan bir bireyin beden eğitimi tecrübelerini paylaştığı bir çalışmadan aktarımlar yapılacaktır.

“Benim için en zor alanlardan biri beden eğitimiydi. Orada, fiziksel şiddete uğradım, dalga geçildim ve en büyük korkularıyla yüzleşmeye zorlandım. Beden eğitimi tecrübelerim çoğunlukla olumsuzdu. Bu olumsuzluk, dersteki pek çok görevin benim için zor olması ve bunları yapmayı denediğim zaman da öğretmenlerimin destek olmaması ve arkadaşlarımdan benimle dalga geçmeleriyle ilgili. Ailem benim beden eğitimine katılımım konusunda ciddi endişelere sahip olunca işler daha da güçleşti. En büyük endişeleri dalga geçme, soyunup giyinmem ve fiziksel sakarlığımı. Ne yazık ki endişeleri sağlam temelliydi çünkü bunlarla ilişkili pek çok sorunlar yaşamıştım.”

Beden eğitimi öğretmenleri yukarıda ifade edilen tarzda motor sakarlık, derste fazla aktiflik, dikkat vermeme, depresyon gibi duygusal sorunları (Safran ve ark., 2003) beden eğitimi dersini vermede onları zorladığını düşünebilir (Simpson ve ark., 2010). Bu durumun otizm spektrumundaki bireyin beden eğitimi tecrübesi anlamında yansımaları olabilir.

“Benim aldığım beden eğitimi derslerinin çoğu basitçe oyunlardan ibaretti ve bence hiçbir gerçek eğitsel değeri yoktu. Öte yandan, olumlu açıdan da, gittiğim özel ilkokulda [Özel eğitim veren okul değil, para verilen özel okul anlamında] harika bir beden eğitimi öğretmenim vardı. Engelimin farkındaydı ve beni motive etmek için annemle işbirliği yaptı ve derste zorlandığım anlarda çok olumlu kalmaya devam etti. Aynı zamanda derste dalga geçilmesine asla tolerans göstermezdi, o yüzden bilirdim ki beceremezsem kimse bana gülmeyecekti. O ortamda çok başarılı oldum, çok çabaladım ve öyle çok eğlendim ki oyunları oynamak ve performansımı nasıl artıracığımı öğrenmek istedim.”

Bu bireylerin eğitsel ortamlardaki öğrenme sürecindeki bunalma sebebiyle anksiyete, depresyon, saldırganlık, ve hiperaktivite sergilediğini biliyoruz (Griffin ve ark., 2006). Ne yazık ki, AS tanılı çocuklar duygusal durumlarını başkalarına göstermede zorluk yaşamaktadır. Bunu gerçekleştirmek de sosyal olarak kabul görmeyen uygunsuz davranışların artmasına sebep olmaktadır (Simpson ve ark., 2010).

“Okul boyunca gerçekten öğretmenlerimle engelimle ilgili konuşmak istedim. Onlara basitçe sabırlı ve anlayışlı olmalarını ve ne yapmam istediklerini açıklamalarını isterdim. Bir etkinliğe nasıl katılacağımı bildiğimi, hatırladığımı varsaymamalarını isterdim. Geçmişe dönüp baktığımda gerçekten isterdim; hocalarıma bana nasıl hizmet edebileceklerini söyleyebilmiş olmayı.”

Yukarıdaki satırlardan, engelin getirdiği bazı özelliklerin, öğretmenler tarafından bilinmemesinin sorun teşkil ettiği ortaya çıkmaktadır. Otizm spektrumundaki bireylerin motor işlev anlamında geride oldukları günümüzde hem eğitimciler hem de araştırmacılar tarafından daha çok fark ediliyor (Todd ve Reid, 2006). Her birey farklılıklar göstermekle birlikte, genellikle denge ve koordinasyon gerektiren hareketlerde zorlanma ve genel kas güçsüzlüğü gözlenmektedir (Kurtz, 2008). Kimi zaman öğretmenler bunun farkından olmayabilir, kimi zaman da bireyin kendisi:

“Karşılaştığım en büyük problemlerden biri, benden bekleneni yaptığımı düşünmemdi. Ortaokula kadar derste ki arkadaşlarım veya antrenörlerim becerilerimin yetersizliğini görmemiş gibiydiler. İşte o zaman [ortaokulda] gelişimimdeki eksikliğin ve karşımda duran mücadelenin farkına vardım.”

Otizm spektrumundaki bireylerin kendi yaşamlarından verdiği kesitlerden anlaşıldığı üzere, çeşitli gelişimsel engellerin aşılması için yaygın bir destek ağına ve farkındalığa ihtiyaç duyulmaktadır. Bunun gerçekleşmediği durumlarda bütünleştirme eğitim sisteminden umulan faydalar sağlanamadığı gibi, kişilerin yetişkinlik çağlarına taşınan problem davranışlara ve/veya sosyal bağlantı yetersizliği sergilemelerine de kapı aralanmaktadır. Akran desteğinin sağlanması için stratejiler (örn: Cowie ve Wallace, 2000) ve anlayışın (Gus, 2000) geliştirilmesi önem kazanmaktadır.

Metinlerde ve analizlerde görülmüştür ki bazı AS'lı bireyler, toplum tarafından sürekli empoze edilen 'normal olmama' yani 'anormal' olma fikrini benimseyebilmekte; bu da öğrenilmiş çaresizliği akla getirmektedir. Medikal model yaklaşımının sınıflandırma, devletin sağladığı eğitim, sağlık ve sosyal hizmetlerden faydalanmak için zaruriliği, bu bireylerin 'bozukluk' sahibi (Humphrey ve Lewis, 2008) görülmelerine kapı aralamamalıdır. Model, prag-

matik bakış açısıyla; mevcut şartlarda faydalı görülse dahi dikkatli olunmazsa yetersiz ve tehlikeli olabilir. Zira kişi; toplum tarafından bir kere '*damgalanırsa*', bu teşhise göre tanımlanması (beklentilerin bu engeldeki sınırlılıklarla çizilmesi) eğilimi olabiliyor (Molloy ve Vasil, 2002).

Bunun yerine bir paradigma kaymasıyla, normallik-anormallik çizgisinden uzaklaşılabilir. Sosyal model benimsenirse; bu bireyler içinde yaşadığımız toplumun bir rengi olarak daha çok kabul görebilir, farkındalık artabilir. Bu renk topluma tanıtılıp başka renklerle '*kaynaştırılarak*' yeni ve daha güzel renkler keşfedebiliriz. Bunu yapmazsak da otizm kelimesinin yaptığı çağrışım, *Yağmur Adamı*'la sınırlı kalabilir...

KAYNAKLAR:

- American Psychiatric Association (2000). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders* (4.baskı). Washington, DC: Yazar.
- Barnard., J., Prior, A. Ve Potter, D. (2000). *Autism and Inclusion: Is it working?* London: National Autistic Society.
- Church, C., Alisanski, S., ve Amanullah, S. (2000). The social, behavioral, and academic experiences of children with Asprgers syndrome. *Focus on Autism and Other Developmental Disabilities*, 15, 12-20.
- Cowie, H. ve Wallace, P. (2000). *Peer support in Action*. London: Sage.
- David, P. ve Florian, L. (2004). Teaching Strategies and Approaches for Pupils with Special Educational Needs: A Scoping Study. Research Report RR516. Nottingham: DFES.
- Dewey, D., Cantell, N., ve Crawford, S. G. (2007). Motor and gestural performance in children with autism spectrum disorders, developmental coordination disorder, and/or attention deficit hyperactivity disorder. *Journal of International Neuropsychologic Society*. 13, 246-56.
- Diamond, A. (2000). Close interrelation of motor development and cognitive development and of the cerebellum and prefrontal cortex. *Child Development*, 71, 44-56.
- Dünya Sağlık Örgütü (2004). *Diyet, fiziksel aktivite ve sağlık için küresel strateji*. Cenevre Dünya Sağlık Örgütü, Elli yedinci Dünya Sağlık Örgütü Asamblesi.
- Fox, C. L. ve Boulton, M. J. (2005). The social skills problems of victims of bullying: self, peer and teacher perceptions. *British Journal of Educational Psychology*, 75, 313-38.
- Green, D., Chapman, T., Pickles, A., Chandler, S., Loucas, T., Simonoff, E., ve ark. (2009). Impairment in movement skills of children with autistic spectrum disorders. *Developmental Medicine and child Neurology*, 51, 311-316.
- Gus, L. (2000). Autism: Promoting peer understanding. *Educational Psychology in Practice*, 16, 461-8.
- Howard , B., Cohn, E. ve Orsmond, G. (2006). Understanding and negotiating friendships: perspectives from an adolescent with Asperger syndrome. *Autism*, 33, 489-507.
- Humphrey, N. ve Symes, W. (2010). Perceptions of social support and experience of bullying among pupils with autistic spectrum disorders in mainstream secondary schools. *European Journal of Special Needs Education*, 25, 77-91.
- Humphrey, N. ve Lewis, S. (2008). 'Make me normal': the views and experiences of pupils on the autistic spectrum in the mainstream secondary schools. *Autism*, 12, 39-62.
- Hurlbutt, K. ve Chalmers, L. (2002). Adults with autism speak out: perceptions of their life experiences. *Focus on Autism and Other developmental Disabilities*, 17, 103-11.
- Kopp, S., Beckung, E., ve Gilbert, C. (2010). Developmental coordination disorder and other motor control problems in girls with autism spectrum disorder and/or attention deficit hyperactivity disorder. *Research in Developmental Disabilities*, 31, 350-61.
- Kurtz, L. A. (2008). Understanding motor skills in children with dyspraxia, ADHD, autism, and other learning disabilities: A guide to improving coordination. London, NJ: Jessica Kingsley.
- Metzger, B. ve Simpson, C. (2008). Quality indicators of applied behavior analysis providers of educational programs for children with autism spectrum disorders: A guide for school district personnel. *The Dialog: Journal of the Texas Educational Diagnostician Association*, 37, 3-6.
- Molloy, H. ve Vasil, L. (2002). The social construction of Asperger syndrome: the pathologising of difference? *Disability and Society*, 17, 659-69.
- Muller, E. , Schuler, A., ve Yates, G. B. (2008). Social challanges and supports from the perspective of individuals with Asperger syndrome and other autism spectrum disabilities. *Autism*, 12, 173-90.
- National Autistic Society (2006). *B is for bullied*. London: NAS.

- Ozonoff, S., Young, G. S., Goldring, S., Greiss-Hess, L., Herrera, A. M., Steele, J., ve ark. (2008). Gross motor development, movement abnormalities, and early identification of autism. *Journal of Autism and Developmental Disorders*, 38, 644-656.
- Pan, C. Y., Tsai, C. L., Chu., C. H., ve Hsieh, K. W. (2011). Physical Activity and self determined motivation sale of adolescents with and without autism spectrum disorders in inclusive physical education. *Research in Autism Spectrum Disorders*.
- Piek, J. P., Dawson, L., Smith, L. M., ve Gasson, N. (2008). The role of early fine and gross motor development on later motor and cognitive ability. *Human Movement Science*, 27, 668-81.
- Provost, B., Heimerl, S., ve Lopez, B. R (2007). Levels of gross and fine motor development in young children with autism spectrum disorders. *Physical aand Occupational Therapy in Pediatrics*, 27, 21-36.
- Renty, J. ve Roeyers, H. (2006). Quality of life in high-functioning adults with autism spectrum disorders: the predictive value of disability and support characteristics. *Autism*, 10, 511-24.
- Robledo, J. ve Donnellan, A. (2008). Properties of supportive relationships from the perspective of academically succesful individuals with autism. *Intellectual and Developmental Disabilities*, 46, 299-310.
- Ruef, M. B. ve Turnbull, A. P. (2002). The perspectives of individuals with disabilities and/or autism or their lives and their problem behavior. *Research and Practice for persons with Severe Disabilities*, 27, 125-140.
- Safran, S., Safran, J., ve Ellis, K. (2003). Intervention ABCs for children with Asperger syndrome. *Topics in Language disorders*, 23, 154-165.
- Simpson, C. G., Gaus, M. D., Biggs, M. J. G., ve Williams Jr., J. (2008). Physical education and implications for students with Asperger's syndrome. *Teaching Exceptional Children*, 42, 48-56.
- Smith, P. K. (2004). Bullying: recent developments. *Child and Adolescent Mental Health*, 9, 98-103.
- Staples, K. L. ve Reid, G. (2010). Fundamental movement skills and autistim soectru disorders. *Journal of Autism and Developmental Disorders*, 40, 209-217.
- Todd, T. ve Reid, G. (2006). Increasing physical activity in individuals with autism. *Focus on Autism and Other Developmental Disabilities*, 21, 167-176.
- Todd, T., Reid, G., ve Butler-Kisber, L. (2010). Cycling for students with ASD: Self-regulation promotes sustained physical activity. *Adapted Physical Activity Quarterly*, 27, 226-241.

**I. ULUSLARARASI
KATILIMLI ENGELLİLERDE
BEDEN EĞİTİMİ ve SPOR KONGRESİ**

SÖZEL BİLDİRİLER

S: 1

**Sınıf Öğretmenleri İçin Kaynaştırma Sınıfları Beden Eğitimi
Derslerinde Otistik Çocuklara Yönelik Kılavuz Kitap**

Figen Erkaya¹, Ferda Gürsel¹

¹ *Ankara Üniversitesi BESYO, Ankara*

Özet

Bu çalışmanın amacı otizm bilincini artırmak ve desteklemek için genel eğitim ilköğretim okulları ilk kademesinde kaynaştırma sınıf öğretmenlerine yönelik bir rehber kitap hazırlamaktır.

Bu rehber kitapta otizmlili öğrencinin bireysel ihtiyaçları üzerinden yola çıkarak, plan dâhilinde hazırlanmış kaynaştırma sınıfları için uygun stratejiler bulunmaktadır. Bu çalışma farklı kaynaklardan bilgi toplanarak, farklı uygulamaları inceleyerek geliştirildi. Araştırmada otizmi olan öğrenci gruplarıyla çalışan özel eğitim sınıf öğretmenleri, rehber öğretmenleri ve beden eğitimi öğretmenlerine yönelik rehber kitapla ilgili 5 soruluk bir anket kullanıldı. Eğitimciler 10 yıllık deneyime sahiptiler. Eğitimcilerin 5 soru için verdiği cevaplar ile rehber kitabın kuvvetli, kuvvetsiz, doğru, yanlış yönleri tespit edilmiştir. Bu tespitler ve eğitimcilerin bilgileri ve önerileri doğrultusunda kitapçık yeniden ele alınmıştır. Rehber kitaptaki bilgilerin doğruluğunu denetlemek, bilgilerin nerelerde kullanılacağını belirlemek ve eksikliklerinin düzeltilmesi için otizm alanındaki 2 uzman ve öğretmenler tarafından gözden geçirilip rehber kitaba son şekli verilmiştir. Rehber kitapta okul bünyesinde ve okul dışındaki çalışanların doldurması için boş kutucuklar belirlendi. Böylece rehber kitabı okuyan kişi boşlukları doldurarak kitabın sonraki öğretmenlere farklı alanlardaki bilgileri ge-

nişleyerek ulaşmasını sağlayacaktır. Böylelikle otizmli öğrencilerdeki farklı özellikler ve uygulanan sınıf stratejilerinden hangisinde başarılı hangisinde başarısız olduğu bilinebilecektir. Bu aktivite kitabın interaktif bir yapıya sahip olmasını sağlamıştır. Rehber kitap erişilebilirlik sağlamak amacıyla kısa bir formatta sunuldu. Öğretmenlerin kolay okuyabileceği şekilde tasarlandı. Gerçek deneyimler ve otizmli kişilerin bakış açıları gibi anlaşırılığı artırmak ve sınıf içinde uygulamayı kolaylaştırmak için ekler ilave edildi.

Hanbook for Elementary School Teacher Inclusionary Physical Education for Student with Autism Specturum Disorder

Abstract

The aim of study is developing an accessible handbook on Student with Autism Specturum Disorder (SASD) for elementary school inclusionary physical education teachers.

The handbook was developed the SASD's individualize needs and has been a appropriate strategies for inclusion class students. Information gathered different resource and investigated different practice as handbook was being developed. In this study questionnaire was used oriented elementary school inclusionary teachers, counselor and physical education teacher that was working with SASD. Educators have 10 years experience. 5 questions responses of teacher have been identified and fixate strong, weak, right, wrong directions of handbook. Handbook has been revised in line with the recommendations of educators and information. In the handbook to check the accuracy of the information, where to use the information to determine, for correction of deficiencies in the field of autism were reviewed by 2 experts and teachers handbook given its final form. Within and outside of school employees in school were to fill the empty boxes in handbook. Thus, the teacher fill in the gap in the handbook, handbook will be reached to expanded information next teacher. This activity has to have the interactive structure of the book. Handbook is presented in a format that short in order to provide accessibility. Handbook designed so that teachers can read easily. Real experiences add to facilitate the application into the handbook.

S: 2

Analysis of Effective Factors on Non-participation of Physically and Mobility Disabled People in Sports

Vahid Karim Azad Mariani, Mohammad Soltan Hosseini

Isfahan University, Isfahan, Iran

Abstract

Disabled people exist in every society, and in 21st century, their population has been increased. Disabled people consist less than 10 percent of the societies. In 21st century, public services to disabled people are increased; also, media coverage, training programs, and general information regarding disability are grown. Disabled is a person who has a disability or a physical problem in his or her body. Disabled people belong to those social groups which absorb little attention of the whole society and their sport activities are limited. Accessibility to special facilities is vital for participation of disabled people in sports. In Iran, very little public facilities are provided for disabled people. These persons face with variety of problems for using sport facilities, including high costs, fearing to do exercise, long distance from sport facilities, lack of enough information and proper skills, lack of experienced coaches for disabled, and not accessibility to appropriate facilities. Disabled people are a part of the society, and we should respect to them.

The present study was a analytical-descriptive study one which includes 300 disabled persons of city of Isfahan. A researcher made questionnaire with 20 questions was applied; the questions were closed-test and all had 5 answers. By using Cronbach's alpha coefficient, the validity of questionnaire was 0.84. In inferential analysis, in order to study a meaningful level of the t-test, this test was applied in the level of $\alpha=0.05$. Because the gained averages in all factors, except factors such as lack of enthusiasm of families, indolence and impatience, and disadvantageous of doing exercises due to disability, were more than the average (3) and the resulted t was bigger than the critical value of table, therefore, it can be concluded that the following factors are influential in non-participation of disabled people in sports: lack of proper environmental facilities, lack of enthusiasm of local sport clubs, not providing appropriate facilities for disabled people by club managers, bad weather, lack of environmental encouragement, lack of time, not having any accompany in doing exercises, non-accordance of sport facilities with disabilities of persons, transportation prob-

lems, lack of suitable local facilities, low importance of disabled people's sport contrary to healthy people, health problem, financial problem, fearing to do sport because of injuries, lack of experienced coaches, lack of appropriate skills to exercise, long distance of clubs to disabled people's homes. The results of Freidman test, which was used for ranking the effective factors on non-participation of disabled people in sports, revealed that there is a meaningful difference between effective factors in non-participation of these persons; this specific difference shows the inequality of various factors. Financial and health problems are the main factors in non-participation of disabled people in sport

Solving the currents problems requires applying various basic and influential revolutionary programs. Officials, who are in charge of disabled people's sport, have a significant responsibility in conducting the proper programs. Instead of using the other countries' programs and plans in making sport facilities, experts and engineers should produce and standardize facilities which are compatible to current needs of disabled people. For achieving this important objective, the municipality, which is known as one of the supporter and administrator of public sport, ought to apply all its efforts in constructing proper and standard buildings and facilities, increase its cooperation with the other institutions, and helps in growing the enthusiasm of doing sport in disabled society.

S: 3

Tekerlekli Sandalye Basketbol Bölgesel Liginde Oynayan Sporcularda Depresyon ve Yaşam Kalitesi Arasındaki İlişki

Mehmet Çağrı Cetin¹, Hakan Salim Çağlayan²,
Hüseyin Kırımoğlu¹, Gülşen Filazoğlu Çokluk³

¹ Mustafa Kemal Üniversitesi, BESYO, Hatay

² Selçuk Üniversitesi, BESYO, Konya

³ İlkadım Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Okulu, Hatay

Özet

Bu araştırma, tekerlekli sandalye basketbol bölgesel liginde oynayan sporcuların depresyon ve yaşam kalitesi düzeyleri arasında bir ilişki olup olmadığını ortaya koymak amacıyla gerçekleştirilmiştir.

İlişkisel tarama modeline uygun olarak gerçekleştirilen araştırmanın evrenini, Türkiye Bedensel Engelliler Spor Federasyonu bünyesinde 2010-2011 sezonunda Tekerlekli Sandalye Basketbol Bölgesel Ligde A, B, C, D ve E gruplarında mücadele eden toplam 37 takımın sporcusu oluşturmuştur. Araştırmanın örneklemini ise bu evrenden tesadüfi örneklem yöntemiyle seçilen 18 takımdan 224 sporcu oluşturmuştur. Araştırmada veri toplama aracı olarak, “Beck Depresyon Ölçeği (BDÖ)” ve “Dünya Sağlık Örgütü Yaşam Kalitesi Ölçeği Türkçe Ulusal Kısa Formu (WHOQOL-BREF TR)” kullanılmıştır. Verilerin analizinde, Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı kullanılmış olup manidarlığı 0.01 düzeyinde sınanmıştır. Araştırma bulgularına göre, sporcuların Beck Depresyon Ölçeği puan ortalamaları ile WHOQOL-BREF (TR) ölçeği Bedensel, Ruhsal, Sosyal ve Çevre-tr alanlarına ait puan ortalamaları arasında negatif yönlü orta düzeyde anlamlı bir ilişkinin olduğu belirlenmiştir ($P<0.01$).

Sonuç olarak, sporcuların depresif duygu durumlarının artmasına paralel olarak yaşam kalitesi düzeylerinin düşeceğini söylememiz mümkündür.

The Correlation between Depression and Quality of Life of the Players Who Played In the Regional Wheelchair Basketball League

Abstract

The present research was conducted in order to explore whether there was correlation between depression levels and quality of life levels of players who played in the regional wheelchair basketball league.

The population of the research conducted with relational survey method was composed of players of 37 teams who played in groups A, B, C, D and E of Re-

gional Wheelchair Basketball League under the management of Turkish Sports Federation for the Physically Disabled during 2010-2011 season. The sample of the research was made up by 224 players from 18 teams recruited using random-sampling. Beck Depression Inventory and World Health Organization Quality of Life BREF (Turkish) were used as data collection tools. Pearson product-moment correlation coefficient was used for data analysis and significance was tested at 0.01. As the finding of the research, it was found out that there was a negative and moderate correlation between mean scores of the Beck Depression Inventory and physical health, psychological health, social relationships, and environment domains of WHOQOL-BREF (TR) Scale ($P<0.01$).

As a result, the athletes in parallel with an increase in depressive mood states will decline to say that the level of quality of life possible.

S: 4

Görme Engelli Elit Haltercilerin Benlik Saygısı Düzeylerinin Belirlenmesi

Tamer Karademir¹, Erkan Çalışkan¹,
Enver Döşyılmaz¹, Mahmut Açıak²

¹ Sütçü İmam Üniversitesi, BESYO, Kahramanmaraş

² İnönü Üniversitesi, BESYO, Malatya

Özet

Bu çalışma, elit seviyedeki görme engelli halter sporcularının benlik saygılarını değerlendirmek amacıyla yapılmıştır.

Araştırmaya 16-23 Ekim 2010 tarihleri arasında Kahramanmaraş ilinde düzenlenen 5. Dünya Görme engelliler halter şampiyonasında yarışan sporcular dahil edilmiştir. Çalışmaya yaş ortalaması 32.01 ± 8.37 olan ve gönüllü olarak katılmak isteyen 11 ülke sporcusundan 41 erkek 11 kadın toplam 52 sporcu katılmıştır.

Araştırma grubunu oluşturan sporculara benlik saygısı değerlerini ölçmek için Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği ve sosyo demografik bilgi alma formu İngilizce ve ülkelerin kendi dillerine tercüme edilmiş şekli ile uygulanmıştır.

Araştırma verilerinin hesaplanmasında SPSS programı yardımı ile non-parametrik testler (Kruskall wallis ve Mann Whitney U) kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre yaş ve eğitim düzeyi değişkenlerine bağlı olarak görme engelli haltercilerin benlik saygı düzeylerindeki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunurken ($p < 0.05$), cinsiyet ve spor yaşı değişkenlerinin benlik saygı düzeylerine anlamlı etki etmediği sonucuna ulaşılmıştır ($p > 0.05$). Araştırmadan elde edilen diğer bir bulguya göre, şampiyonaya katılan farklı ülke sporcularının benlik saygı düzeylerinde istatistiksel olarak anlamlı fark tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, görme engelli sporcuların benlik saygısı puan ortalamaları yüksek ($\bar{X} = 1.71 \pm 1.24$) bulunmuştur. Görme engelli sporcuların bir gruba ait olma ve yaptıkları spor ile kendilerini o gruba kabul ettirebilmelerinin güven duygularını arttırdığı, bunun da sporcuların kendileri ile ilgili algılamalarına olumlu yansımalar sağlayarak benlik saygılarını pozitif yönde etkilediğini söylemek mümkündür.

Anahtar kelimeler: Benlik saygısı, Görme engelli, Halter

Determination of Self Esteem Level of Visually Impaired Elite Weight Lifters

Abstract

The purpose of this research is to evaluate the self-esteem levels of the visually impaired weight-lifters.

The participants of the study included athletes who competed in the 5th World Visually Impaired Weight-Lifting Championship held in Kahramanmaraş on 16-23 October 2010. The participants are 52 volunteering athletes' aged 32.01 ± 8.37 , with 41 male and 11 females, from 11 different countries.

In order to measure the self-esteem levels of the participating athletes, Rosenberg Self-Esteem Scale and Personal Information forms were used in English and in the languages of the countries.

The data obtained were analyzed with non-parametric tests (Kruskall Wallis and Mann Whitney U) using the SPSS program. The findings revealed that the self-esteem levels of visually impaired athletes differ statistically significantly by age and education variables ($p < 0.05$), whereas gender and sports age variables did not have a significant effect on self esteem levels ($p > 0.05$). Another finding of the research shows that there is a statistically significant difference between the self esteem levels of the athletes participating the championship from different countries.

As a result, the self-esteem mean scores of the visually impaired athletes were found high ($\bar{X} = 1.71 \pm 1.24$). It is possible to conclude that for the visually impaired athletes to belong to a group and to make themselves accepted by that group thanks to the sport they practice increases their sense of confidence, which affects their self-esteem positively by causing positive reflections on athletes' self-perceptions.

Keywords: *Self-esteem, visually impaired, weight-lifting*

S: 5

Engelli Bireylerde Fiziksel Benlik Algısının Yaşam Doyumuna Etkisi

Erkan Faruk Şirin¹, Savaş Duman¹, Murat Erdoğan², Mesut Yılmaz¹

¹ Selçuk Üniversitesi, BESYO, Konya

² Kırıkkale Üniversitesi, BESYO, Kırıkkale

Özet

Bu çalışmanın amacı, bedensel engellilerde fiziksel benlik algı düzeyleri ile yaşam doyumlarının cinsiyete ve spor yapma değişkenine göre karşılaştırılmasıdır. Ayrıca fiziksel benlik algı düzeyleri ile yaşam doyumları arasındaki ilişkiyi belirlemektir.

Çalışmaya 128 erkek ($X_{yaş} = 33.7 \pm 8.36$) ve 36 bayan ($X_{yaş} = 29.6 \pm 7.24$) olmak üzere toplam 164 bedensel engelli birey gönüllü olarak katılmıştır. Fiziksel olarak kendini tanımlamaya ilişkin veriler; Marsh ve ark (1994) geliştirdiği, Aşçı'nın (2002) Türkçe'ye uyarladığı ve 9 alt ölçekten oluşan "Fiziksel Olarak Kendini Tanımlama Envanteri" (Physical Self-Description Questionnaire) (PSDQ)'nin spor yeteneği, görünüm ve kendine güven alt boyutları ile toplanmıştır. Yaşam doyumuna ait veriler ise Diener ve arkadaşları (1985) tarafından geliştirilen, Köker (1991) ve Yetim (1991) tarafından Türkçeye uyarlanan ölçek ile toplanmıştır. Verilerin analizinde; betimsel istatistiklerin yanı sıra, t testi ve korelasyon (r) teknikleri kullanılmıştır. Verilerin analizi sonucunda; PSDQ ölçeğinden elde edilen puanların görünüm ve kendine güven alt boyutlarında cinsiyete göre farklılaşmadığı, spor yeteneği alt boyutunda ($t=2.814$, $p<0.005$) farklılaştığı belirlenmiştir. Ayrıca yaşam doyum puanlarının cinsiyete göre ($t=2.257$, $p<0.025$) farklılaştığı belirlenmiştir. PSDQ ölçeğinden elde edilen puanların kendine güven alt boyutlarında spor yapma değişkenine göre farklılaşmadığı, görünüm ($t=2.441$, $p<0.016$) ve spor yeteneği ($t=2.814$, $p<0.000$) alt boyutlarında ise farklılaştığı belirlenmiştir. Ayrıca yaşam doyum puanlarının spor yapma değişkenine göre farklılaşmadığı belirlenmiştir. PSDQ ölçeği (spor yeteneği, görünüm, kendine güven alt boyutları) ile yaşam doyum ölçeğinden alınan puanlar arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki elde edilmiştir.

Sonuç olarak, bu çalışmanın bulguları, fiziksel benlik algısı spor yeteneği alt boyutunda cinsiyet değişkeninden etkilendiği, bayanların erkeklerden düşük spor yeteneği düzeyine sahip olduklarını ortaya koymuştur. Ayrıca bedensel engelli bayanlarda yaşam doyumunun erkeklere göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Fiziksel benlik algısı görünüm ve spor yeteneği alt boyutlarında

spor yapan engelli bireylerin spor yapmayanlara göre daha yüksek algıya sahip oldukları ortaya çıkmıştır. Ayrıca spor yapmanın yaşam doyumunu etkilemediği yapılan çalışmada belirlenmiştir. Bedensel engelli bireylerin spor yeteneği, görünüm, kendine güven algıları arttıkça yaşam doyumlarının da arttığı sonucu ortaya çıkmıştır.

The Effect of Physical-Self Concept of Disabled Individuals on the Life-Satisfaction

Abstract

The purpose of this study is to compare physical self-concept levels and life satisfaction of physically disabled individuals according to the doing sports variable. Moreover, the relationship between physical self-concept levels and life satisfaction will be explored.

*164 physically disabled individuals 128 male ($X_{age} = 33.7 \pm 8.36$) and 36 female ($X_{age} = 29.6 \pm 7.24$) voluntarily participated in the study. Data concerning physically self-description were collected by sports competence, appearance and self-confident subscales of Physical Self-Description Questionnaire (PSDQ) composed of 9 sub-scales, which was developed by Marsh and colleagues (1994) and adapted to Turkish by Aşçı (2002). Data for life satisfaction were collected by the questionnaire which was designed by Diener and colleagues (1985) and adapted to Turkish by Köker (1991) and Yetim (1991). Besides descriptive statistics, *t* test and correlation (*r*) techniques were used for data analysis. The analysis showed that scores from PSDQ didn't differ according to the gender on the appearance and self-confidence subscales but showed difference on the sports competence ($t=2.814$, $p<0.005$). Also, life satisfaction scores differed according to the gender ($t=2.257$, $p<0.025$). It was seen that scores from PSDQ didn't differ according to "doing sports" variable on the self-competence subscale but did on the subscales of appearance ($t=2.441$, $p<0.016$) and sports competence ($t=2.814$, $p<0.000$). It was also found that life-satisfaction scores didn't differ according to the "doing sports" variable. There was a positive and significant relationship between the scores from PSDQ (sports competence, appearance, self-confidence sub-scales) and life satisfaction questionnaire.*

As a consequence, findings of this study showed that physical self-concept was affected by gender variable on the sports competence subscale; and females had lower levels of sports competence than males. Furthermore, life satisfaction of physically disabled women was higher, compared to males. Physical self-concept demonstrated that individuals doing sports had higher self-concept levels than those not doing sports on the subscales of appearance and sports competence. It was also seen in the study that doing sports didn't affect life satisfaction and as

sports competence, appearance and self-confidence of physically disabled individuals increased, their life-satisfaction increased, as well.

S: 6

Zihinsel Engelli Çocuklarda İnterval Antrenmanın Alt Ekstremitte Kas Kuvvetine Etkisi

Tarık Özmen¹, Necmiye Ün Yıldırım²

¹ Karabük Üniversitesi, Sağlık Yüksekokulu, Karabük

² Abant İzzet Baysal Üniversitesi K.D. Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksekokulu, Bolu

Özet

Bu çalışma, zihinsel engelli çocuklarda interval antrenmanın, alt ekstremitte kas kuvvetine etkisini araştırmak amacıyla yapılmıştır.

Çalışmaya hafif ve orta düzeyde zihinsel engelli 30 erkek çocuk dahil edilmiştir. Çocuklar, antrenman ve kontrol grubu olmak üzere rasgele yöntemle iki gruba ayrılmıştır. Çalışmaya katılan antrenman grubunun yaş ortalaması 10.94 ± 1.98 yıl, kontrol grubunun yaş ortalaması ise 11.43 ± 2.03 yıldır. Antrenman grubuna 10 hafta boyunca, haftada 3 gün ve günde 45-60 dk süreli antrenman programı uygulanmıştır. Antrenman programı, ısınma egzersizleri, interval antrenman, rekreasyonel aktiviteler ve toparlanma egzersizlerinden oluşmuştur. İnterval antrenman, spor salonunda oluşturulan kısa kenarı 10 m, uzun kenarı 15 m olan dikdörtgen bir pistin kenarları boyunca koşu ve yürüme egzersizleri şeklinde gerçekleştirilmiştir. Kontrol grubu, çalışma süresince herhangi bir antrenman programına katılmamıştır. Çalışmanın başlangıcında ve sonunda, çocukların kalça fleksiyon, diz fleksiyon ve ekstansiyon kas kuvvetleri Power Track II Commander marka izometrik dinamometre ile değerlendirilmiştir. Kalça fleksiyon ve diz ekstansiyon kuvveti oturur pozisyonda, diz fleksiyonu ise yüzükoyun pozisyonda, dinamometre ile verilen manuel dirence karşı ölçüldü. Ölçülen hareketin dirençle bozulduğu andaki skor kilogram olarak kaydedilmiştir. Her bir grup içindeki değişim Wilcoxon Eşleştirilmiş İki Örnek testi ile gruplar arası farkların karşılaştırılması ise Mann Whitney U testi ile analiz edilmiştir. Antrenman grubunun kalça fleksiyon % 15, diz fleksiyon % 8, diz ekstansiyon kas kuvvetlerinde % 17 oranlarında istatistiksel olarak anlamlı artışlar gözlenmiştir ($p < 0.05$). Kontrol grubunda ise aynı parametrelerde istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamıştır ($p > 0.05$).

Çalışmamızda uyguladığımız interval antrenman programının, zihinsel engelli çocukların alt ekstremitte kas kuvvetlerinde gelişme sağladığı tespit edilmiştir. Bu programın, zihinsel engelli çocukların çeşitli nedenlerden kaynaklanan düşük alt ekstremitte kas kuvveti düzeylerini artırmak amacıyla okullarında beden eğitimi derslerinde kullanılabileceği sonucuna varılmıştır.

Effect of Interval Training on Leg Strength in Children with Mental Retardation

Abstract

This study was made to investigate the effect of interval training on leg strength in children with mental retardation.

Thirty boys with mild to moderate mental retardation were included into this study. The children were divided into two groups randomly as training and control groups. The mean age of the training group was 10.94 ± 1.98 years, and that of control group was 11.43 ± 2.03 years. The training group was underwent a training program for ten weeks, three times a week, daily 45-60 minutes. The training program was included warm-up, interval training, recreational activities (dodgeball etc.) and a cool-down period. For the interval training a rectangular track (length = 20 m and width = 10 m) was designed by cones in the gym. The training was carried out as sprinting and walking through sides of rectangular track. Control group did not receive any training program during this period. The hip flexion and knee flexion-extension muscle strength of groups were measured with Power Track II Commander isometric dynamometer at the beginning and the ending of the study. Muscle strength of hip flexion and knee extension in sitting and knee flexion in prone position was measured against manual resistance with the dynamometer. The Mann-Whitney U test was used to compare the two groups and the Wilcoxon Matched Pairs Signed-Rank test was used within each group. It was observed significantly increased in the muscular strength of hip flexion % 15 and knee flexion % 8, knee extension % 17 of the training group ($p < 0.05$). There were no statistically significant difference in any parameters in the control group ($p > 0.05$).

It has been observed that the interval training program applied in our study has led an improvement on the leg strength in children with mental retardation. In conclusion we suggest that this training program could be used to increase low level leg strength of the children with mental retardation at the physical education lessons in their school.

S: 7

Engellilerde Fonsiyonel Proprioseptif Antrenman

Emrah Demirtaş

Ticaret Üniversitesi, İstanbul

Özet

Yıl içerisinde birçok kez antrenman yapan sporcuların vücutlarında aşırı antrenman sonucu sakatlıklar oluşabilmektedir. Bu durum bazen sporcuyla antrenmandan tamamen uzaklaştırmakta ya da antrenman verimini minimuma indirmektedir. Bunların engellenmesi için proprioseptif antrenman dünyada kullanılan bir programdır. Çalışmanın amacı proprioseptif antrenmanın yapısı ve faydasını ortaya koyarak ülkemizde çok bilinmeyen bu metodu incelemek ve uygulamaya konulabileceği alanları değerlendirmektir.

Ekleme binen yükler ve vücutta yarattığı problemler ortaya konarak, proprioepsiyon antrenmanı ile stabilitenin nasıl korunduğu ve sporcuyla nasıl olumlu etkilediği örneklerle ortaya konmuştur. Antrenmanın uygulamada anti-sipasyon, yön, hız, amplitüd ve kuvvetten oluşan alt gruplarının farklı faydaları ortaya konulmuştur. Ekleme binen yükler karmaşık bir gerilim, makaslama ve komresif güçler bileşkesi oluşturur. Bu bileşke, eklemi yer değiştirmeye zorlayan ve stabilizeyi bozan unsurlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Vücuttaki eklemi oluşturan kemik yüzeyler çoğu zaman vücutta simetrik uyum göstermez. Kemiklerin temas ettiği alanın birbirine en iyi uyduğu tek bir pozisyon vardır, bu pozisyona stabil pozisyon denir. Stabil pozisyon eklemi oluşturan kemiklerin temas alanının en uyumlu ve en dayanıklı olduğu pozisyonudur.

Sportif hareketler ve kişinin bir engelinin olması bu uyumun bozulmasına ve birçok sakatlığa neden olmaktadır. Proprioepsiyon, stabilizeyi sağlayan en önemli sensorimotor faktörlerden biridir. İlk kez Yunanlı filozof Aristoteles tarafından tanımlanan proprioepsiyon daha sonra sir Charles Bell tarafından, ekstremitelerin pozisyonu ve hareketi ile ilişkili bir duyu yani "altıncı his" olarak tanımlanmıştır. Bundan sonra 1906 yılında Sherrington tarafından da günümüzdeki kullanıldığı şekliyle tanımlanmıştır. Proprioepsiyon bireyin ekstremitesinin boşluktaki pozisyon ve hareketinden haberdar olmasıdır. Bu farkındalığın artırılması ve yaralanmaların önlenmesi için yıllık antrenman programlarında fonsiyonel proprioseptif antrenman önerilmektedir. Proprioseptif antrenman eğitimi çeşitli alt gruplara ayrılmaktadır. Bunlar; anti-sipasyon, yön, hız, amplitüd ve kuvvetten oluşmaktadır.

Disability Sport of Functional Proprioceptive Training

Abstract

Athletes go into training whole year, because of the overload training they become invalid. So, in this situation athletes can not train again or can train with minimum efficiency. To stop this kind of results proprioceptive training programme be used in the world. The aim of this research to bring up supports of proprioceptive training, usually unknown in our country and evaluate areas which can be use this training.

Overloading to joint and causing problems of body have been explained and with proprioception training how can keep stability and how positive effect on athlete have been explained with examples. This training's groups like anticipate, direction, speed, amplitude, and power explained and their supports have been defined. Overloading of joint causes tension, diagonally and powers. Because of this joint can be changed its situation and the stability can fall off. Bones of body are not symmetrical except stable position.

Training and disability causes injury. Proprioception is one of the most important sensimotor factors. Firstly it defined from Aristotales, then Sir Charles Bell defined this as "sixty sense". After that in 1906 Sherrington determine proprioception as knowledge of human about position and movement. To improve knowledge and avoid injuries proprioceptive training must be use. This training is arranged in groups like anticipate, direction, speed, amplitude, and power.

S: 8

Physical and Motor Performance Profiles of Athletes with Physical Disabilities

Kaukab Azeem, Abdul Hameed Al Amer

King Fahd University of Petroleum & Minerals.S.A.

Abstract

The Paralympics Games are a major international multi sports event where athletes with a physical disability compete. There are winter and Summer Paralympics, which are held immediately following their respective Olympic Games. Over the years many researchers have focused on sports performance of able bodied athletes and there was hardly any emphasis given to the disabled. The present study is therefore prompted by the paucity of literature, and the need to have data base on the physical and motor performance profiles of Indian athletes with disabilities.

Study participants comprised of a single group of 33 disabled athletes consisting of 16 males and 17 females. The athletes with physical disabilities comprised of polio, acquired amputation, deafness, epilepsy, khyphosis, and talipes. The age of the subjects ranged between 8-19 years. The physical variables studied included age, height, weight, circumference, and length of limbs. Data was collected following the procedure of the International Society of the Advancement of Kinanthropometry (ISAK). The physiological variables studied were body density, LBW, and % of body fat while the motor performance measures included trunk flexibility, muscular strength, endurance, and power of the participants. The motor performance variables were measured in line with the procedures described by Hockey (1981) and Presidents Council in Physical Fitness and Sport (1976). All measurements were taken a day prior to the National competition. The participants had no prior knowledge of the tests. Descriptive statistics of mean, range and standard deviation were computed for the variables measured.

The results showed that the profiles of physically handicapped males were similar to those of their female counterparts in age, height, body weight, LWB and motor performance measures. For the physical variables the mean+ standard deviation ages of male was 12.8 ± 2.3 years and that the females 12.41 ± 3.12 , the height of male was 141.78 ± 14.64 and that of the females 140.59 ± 11.48 , Weight of the males was 36.13 ± 9.00 and that of the females 33.46 ± 11.14 . As far

as the anthropometric measurements there was no difference between the males and the males with regard to the skin folds, girths and the lengths. The sum of the four skin folds of biceps, triceps, sub scapular and super iliac for the males was 31.33 ± 9.56 and the females was 45.49 ± 24.39 . The relaxed arm girth of male was 18.25 ± 2.49 and that of the females was 18.78 ± 2.57 , the mid thigh girth of the males was 34.72 ± 4.73 and that of the females was 36.18 ± 10.02 and the mid gastric girth of the males was 26.23 ± 5.29 and that of the females was 26.42 ± 4.02 . The Acromiale radiale length of the males was 24.40 ± 0.00 and that of the females was 31.96 ± 2.68 and the midstylium dactylium of the males was 11.70 ± 0.00 and that of the females was 16.62 ± 2.76 . However there were dissimilarities in the % of body fat profiles of the male and female athletes with the readings of males 14.29 ± 0.00 and that of the females 28.09 ± 3.32 .

In summary the findings of the study exhibited a wide range of physical and motor performance profiles which can either facilitate or hinder movement. This study suggests that each participant is different, although there may be a common thread that runs through the conditions. The data on the profile must therefore be analyzed and referred to the practical implications for the athletes in competitions.

S: 9

9-15 Yaş Grubu İşitme Engelli ve İşitme Engelli Olmayan Öğrencilerin Bazı Fizyolojik ve Motorik Özelliklerinin Değerlendirilmesi

Ali Erdem Çiğerci¹, Pelin Aksen², İbrahim Cicioğlu², Mehmet Günay²

¹Kastamonu Üniversitesi Rektörlüğü, Kastamonu

²Gazi Üniversitesi, BESYO, Ankara

Özet

Yapılan çalışmanın amacı, işitme engelli ve işitme engelli olmayan sporcu ve sedanterlerin bazı fizyolojik ve motorik özelliklerinin değerlendirilmesidir.

Araştırma Kastamonu il merkezinde Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Halime Çavuş İşitme Engelliler İlköğretim Okulu, Merkez İlköğretim Okulu ve Şehit Şerife Bacı İlköğretim Okulu'nda öğrenim gören 9-15 yaş grubunda okul ya da kulüp takımları ile düzenli olarak spor yapan yaş ortalamaları 13 ± 0.9 yıl olan 11 voleybolcu, yaş ortalamaları 13.08 ± 0.79 yıl olan 12 sedanter, yaş ortalamaları 13.67 ± 1.58 yıl olan 9 işitme engelli voleybolcu ve yaş ortalamaları 12.25 ± 1.16 yıl olan 8 işitme engelli sedanter olmak üzere toplam 40 erkek öğrenci ile yaş ortalamaları 13.2 ± 0.77 yıl olan 15 sedanter ve yaş ortalamaları 12.18 ± 1.72 yıl olan 11 işitme engelli sedanter olmak üzere toplam 26 kız öğrenci üzerinde uygulanmıştır. Denekler tesadüfi olarak seçilmiş, ölçümler spor salonunda alınmıştır. Deneklerin boy uzunluğu ve vücut ağırlıkları tespit edilmiş, Eurofit test bataryası kullanılarak bazı parametreler ölçülmüş ve Illinois çeviklik testi uygulanmıştır.

Değişkenlerin karşılaştırılmasında Mann-Whitney U Testi kullanılmıştır. Anlamlılık düzeyi $p < 0.05$ olarak kabul edilmiştir. İşitme engelli sedanter erkek öğrencilerle işitme engelli olmayan sedanter erkek öğrencilerin ölçümleri karşılaştırıldığında sağ ve sol el ışığa karşı reaksiyon zamanı, sağ ve sol el pençe kuvveti, esneklik ve çeviklik testi değerlerinde; işitme engelli voleybolcu erkekler öğrencilerle işitme engelli olmayan voleybolcu erkek öğrencilerin ölçümleri karşılaştırıldığında denge ve vücut yağ yüzdesi değerlerinde; işitme engelli sedanter kız öğrencilerle işitme engelli olmayan sedanter kız öğrencileri ölçümleri karşılaştırıldığında ise anaerobik güç, sağ ve sol el pençe kuvveti değerlerinde önemli düzeyde fark olduğu tespit edilmiştir ($p < 0.05$).

Sonuç olarak çalışmada elde edilen veriler işitme engelinin bazı motorik özellikleri olumsuz yönde etkilediğini göstermiştir.

The Evaluation of Some Physical and Motor Features of the Students Aged 9-15 with Hearing Impaired or Not

Abstract

The aim of this study was to evaluate some physical and motor features of athletes and sedentaries with hearing impaired and not hearing impaired.

The study was applied to the total 40 male and 26 female students aged 9-15 participating in sports regularly; mean age of 11 male athletes was $13,00 \pm 0,90$, mean age of 12 sedentary males was $13,08 \pm 0,79$, mean age of 9 male athletes with hearing impaired was $13,67 \pm 1,58$, mean age of 8 sedentary males with hearing impaired was $12,25 \pm 1,16$, and also mean age of 15 sedentary females was $13,20 \pm 0,77$, mean age of 11 sedentary females with hearing impaired was $12,18 \pm 1,72$ from Merkez Primary School, Sehit Serife Bacı Primary School and Halime Cavus Primary School for the Hearing Impaired in the city center of Kastamonu. The subjects were chosen randomly and the tests and measures were performed in the gymnasium. In order to determine the features of subjects, their height and weight were measured, some tests were performed by using Eurofit test battery and also Illinois agility test were applied. Data were analyzed in SPSS 16.0 statistical package program and in order to compare the averages of groups with regard to some variables Mann-Whitney U Test was used. The level of significance was accepted as $p < 0.05$. At the end of the study; it was concluded that there were significant differences in right and left hand reaction to light, right and left hand grip strength, flexibility and agility test values of the sedentary males and sedentary males with hearing impaired, there were significant differences in balance and body fat percent values of the male athletes and males athletes with hearing impaired, there were also significant differences in anaerobic power, right and left hand grip strength values of the sedentary females and sedentary females with hearing impaired ($p < 0.05$).

As a conclusion, the data obtained in the research showed that hearing loss has affected some motor features negatively.

S: 10

The impact of learning some basic skills in karate at the level of violence destructive and visual perception of the mentally handicapped, "Acceptors for learning"

Safaa Saleh Hussen

Faculty of Physical Education, Department of Aquatic sports and Combats, Zagazig University, Egypt

Abstract

This study aims to teach some basic skills in karate like "Kicks - punches - defense - Stances" and to identify the impact on the development of some physical attributes "coordination - agility - balance," and also reduce the level of violence destructive and increase the level of visual perception of the mentally handicapped, "Acceptors for learning"

The researcher used the experimental method to the same group, has a sample size (14) of the mentally handicapped Orman School for Special Education in Cairo between the ages of 11 - 14 years, has been applied to searching for six months, one day a week the researcher used Bender Gestalt Test of visual perception and a questionnaire of destructive violence is one of the axes scale harmonic behavior of the Assembly of mental retardation America. It has translated to Arab by Safwat Farag and Nahed Ramzy (2005) and the most important results of research there are significant differences in reducing the level of violence destructive and increase the level of visual perception, and the development of coordination, agility and significant differences in the element of balance.

S: 11

Engelli Sporcuların Spora Başlama Eğilimini Belirleyen Faktörlerin Araştırılması

Hayri Demir¹, Yusuf Barsbuğa², Emine Küçükbezirci²

¹Selçuk Üniversitesi BESYO, Konya

²Selçuk Üniversitesi, BESYO, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Konya

Özet

Bu çalışmanın amacı, engelli sporcuların spora başlamada etkili olan nedenleri araştırmaktır.

Araştırmaya Konya'da spor yapan 121 erkek engelli sporcu katılmıştır. Ölçüm aracı olarak katılanlara Pelletier ve ark. (1995) tarafından geliştirilen ve Türkçe uyarlaması Kazak (2001, 2004) tarafından yapılan Sporda Güdülenme Ölçeği (Sport Motivation Scale-SMS) kullanılmıştır. Verilerin analizinde betimleyici istatistik ve t testi kullanılmıştır. Engelli sporcuların içsel güdülenme puanları ile dışsal güdülenme puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar olduğu belirlenmiştir ($p < 0.01$).

Sonuç olarak, engelli sporcuların daha çok içsel güdülenmenin etkisinde olarak spora başladıkları tespit edilmiştir.

Research on the Factors That Motivates Handicapped People to Play Sports

Abstract

The aim of this research is to analyze the factors that motivates disabled people to play sports.

121 male athletes from Konya joined this research. In this research the Sport Motivation Scale-SMS, which is developed by Briere, Vallerand, Blais, and Pelletier (1995), translated into English by Pelletier, Fortier, Vallerand, Brière, Tuson, ve Blais (1995) and adapted into Turkish developed by Kazak (2001, 2004) Sport Motivation Scale-SMS is used. In consideration of the analysis of the datas it is understood that, disabled athletes extrinsic motivation with intrinsic motivation scores were statistically significant differences between scores ($p < 0.01$).

As a result, more disabled athletes under the influence of intrinsic motivation have been identified in sports began.

S: 12

Engelli Sporcularda Benlik Algısının Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi

Figen Yaman Lesinger¹, Hayri Demir², Mehmet Pense²

¹ Yakın Doğu Üniversitesi BESYO, KKTC

² Selçuk Üniversitesi BESYO, Konya

Özet

Bu çalışmanın amacı, engelli sporcunun benlik algılarını çeşitli değişkenlere göre incelemektir.

Araştırmaya Konya’da spor yapan 121 erkek engelli sporcu katılmıştır. Çalışmada Gilbert, Allan ve Trent (1991) tarafından geliştirilen ve Şahin ve Durak (1993) tarafından Türkçeye uyarlanan “Sosyal Karşılaştırma Ölçeği” uygulanmıştır. Bunun yanı sıra sosyo-demografik özellikleri belirlemek için de sporculara araştırmacılar tarafından hazırlanan bir kişisel form verilmiştir. Verilerin analizinde betimleyici istatistik ve t testi kullanılmıştır. Araştırmaya katılan sporcuların eğitim düzeyleri ile benlik düzeyleri arasında önemli düzeyde farklılık olduğu tespit edilmiştir ($p<0.05$).

Araştırmanın sonucunda elde edilen bilgilere dayanarak engelli sporcuların eğitim düzeyleri arttıkça benlik düzeylerinin de arttığı söylenebilir.

Examination on Self Perceptions of Athletes with Disabilities in Terms of Some Variables

Abstract

The purpose of this study was according to several variables to examine self-perceptions of disabled athletes.

121 male athletes from Konya joined this research. The “Social Comparison Scale” was administered in this study. This scale was developed by Gilbert, Allan and Trent in 1991 and translated into Turkish by Şahin and Durak (1993). To determine participants’ socio-demographic characteristics, personal information scale, which was developed by the researchers, was applied. Descriptive statistics and t tests were used to analyze the data. According to statistical results of the study, a significant difference was found between participants’ self perception and their education level ($p<0.05$).

Based on these results, it can be concluded that self perceptions of athletes with disabilities increased with their educational level.

S: 13

Tekerlekli Sandalye Basketbol Bölgesel Liginde Oynayan Sporcuların Yaşam Kalitesi Düzeylerinin İncelenmesi

Gülşen Filazoğlu Çokluk¹, Mehmet Çağrı Cetin²,
Hakan Salim Çağlayan³, Hüseyin Kırınmoğlu²

¹İlkadım Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Okulu, Hatay

²Mustafa Kemal Üniversitesi, BESYO, Hatay

³Selçuk Üniversitesi, BESYO, Konya

Özet

Bu araştırma, tekerlekli sandalye basketbol bölgesel liginde oynayan sporcuların yaşam kalitesi düzeylerinin bazı değişkenler (cinsiyet, yaş, eğitim düzeyi, meslek, sahip oldukları kardeş sayısı, engellilik düzeyleri ve engellerinin oluşma zamanları) açısından incelenmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Tarama modelindeki bu araştırmanın evrenini, Türkiye Bedensel Engelliler Spor Federasyonu bünyesinde 2010-2011 sezonunda Tekerlekli Sandalye Basketbol Bölgesel Ligde A, B, C, D ve E gruplarında mücadele eden toplam 37 takımın sporcusu oluşturmuştur. Araştırmanın örneklemini ise bu evrenden tesadüfi örneklem yöntemiyle seçilen 18 takımdan 224 sporcu oluşturmuştur. Araştırmada veri toplama aracı olarak, araştırmacılar tarafından geliştirilen kişisel bilgi formu ve “Dünya Sağlık Örgütü Yaşam Kalitesi Ölçeği Türkçe Ulusal Kısa Formu (WHOQOL-BREF TR)” kullanılmıştır. Verilerin analizinde, ikili küme karşılaştırmaları için t testi; üç veya daha fazla küme karşılaştırmaları için tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. ANOVA sonucu anlamlı bulunan farklılıkların kaynağını belirlemek üzere Tukey HSD çoklu karşılaştırma testi kullanılmış olup anlamlılık düzeyi $p < 0.05$ olarak alınmıştır. Araştırma bulgularına göre, tekerlekli sandalye basketbol bölgesel liginde oynayan sporcuların yaşam kalitelerini belirlemek için kullanılan WHOQOL-BREF (TR) ölçeği alanlarından aldıkları puan ortalamalarının cinsiyet, yaş, engellilik düzeyleri ve engellerinin oluşma zamanları değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılaşmadığı ($P > 0.05$); eğitim düzeyi, sahip oldukları kardeş sayısı ve meslek değişkenine göre ise anlamlı düzeyde farklılıklar olduğu tespit edilmiştir ($P < 0.05$).

Sonuç olarak, araştırmanın örneklemini oluşturan grubun cinsiyet, yaş, engellilik düzeyi ve engellerinin oluşma zamanlarına göre bedensel, ruhsal, sosyal ve çevresel alan ile algıladıkları yaşam kalitesi düzeylerinin benzer özellikler gösterdiğini; üniversite mezunu olanların ilköğretim mezunu olanlara göre, kardeş sayısı az olanların çok olanlara göre, memur ve öğrenci olanların işsiz

olanlara göre çevresel alan ile algıladıkları yaşam kalitesi düzeylerinin daha yüksek olduğunu ve yine öğrenci olanların işsiz olanlara göre bedensel alan ile algıladıkları yaşam kalitesi düzeylerinin daha yüksek olduğunu söylememiz mümkündür.

Evaluation of Quality Of Life Levels of Players Who Played In the Regional Wheelchair Basketball League

Abstract

The present research was conducted in order to evaluate quality of life levels of players who played in the regional wheelchair basketball league in terms of some variables (gender, age, educational level, profession, the number of brothers and sisters, level of disability and time of disability).

The population of the research –in which survey method was employed- was composed of players of 37 teams who played in groups A, B, C, D and E of Regional Wheelchair Basketball League under the management of Turkish Sports Federation for the Physically Disabled during 2010-2011 season. The sample of the research was made up by 224 players from 18 teams recruited using random-sampling. Personal information form developed by the researchers and World Health Organization Quality of Life BREF (Turkish) were used as the data collection tools. T-test was used for two-way comparisons and one way analysis of variance (ANOVA) was used for three-way comparisons and more. Tukey's HSD multi comparison test was used to determine the source of the significant differences. Significance level was 0.05. As the finding of the research, it was found out that mean scores from the domains of WHOQOL-BREF (TR) of the players who played in regional wheelchair basketball league were not significantly different in terms of gender, age, level of disability and time of disability ($P>0.05$). However, the scores were significantly different in terms of the number of the brothers and sisters and profession ($P<0.05$).

As a result, an investigation by the sample group, gender, age, disability level, and barriers to occur in times of physical, mental, social and environmental field and showed similar features to the level of perceived quality of life, compared to those with primary school graduates, college graduates, number of siblings a lot less than those who, civil servants and students who are unemployed compared to those with the environmental field and have higher level of perceived quality of life of those still unemployed than those students with physical space it is possible to say that they perceived higher levels of quality of life.

S: 14

Bedensel Engelli Bireylerde Egzersize Bağlı Kendini Fiziksel Tanımlama Değerlerinin İncelenmesi

Gülsüm Baştuğ, Mehibe Akandere, Mesut Yılmaz

Selçuk Üniversitesi, BESYO, Konya

Özet

Bu araştırmanın amacı, Bedensel Engelli sporcularda kendini fiziksel tanımlama değerlerinin incelenmesidir.

Araştırmanın örneklemi, farklı branşlarda spor yapan 44, spor yapmayan 35, toplam 79 bedensel engelli bireyden oluşmaktadır. Araştırmaya katılan bedensel engelli bireylerin kendini fiziksel tanımlama değerlerini belirlemek için Marsh ve ark (1994) tarafından geliştirilen Marsh Kendini Fiziksel Tanımlama Anketi (PSDQ)'nin Spor yeteneği, Görünüm, Kendine güven ve Genel fiziksel yeterlik alt boyutları kullanılmıştır. Araştırma verilerinin değerlendirilmesinde, tanımlayıcı istatistik, korelasyon katsayısı analizi ve t testi yapılmıştır.

Sonuç olarak, bedensel engelli bireylerde kendini fiziksel tanımlama alt boyutları incelenmiş; spor yeteneği ile spor yapma durumu arasında anlamlı farklılık bulunmuştur ($p<0.05$). Kendini fiziksel tanımlama alt boyutları görünüm, kendine güven ve genel fiziksel yeterlik özellikleri ile spor yapma değişkeni arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır ($p>0.05$). Spor faaliyetlerinin sağlıklı bireyleri olduğu gibi engelli bireylerin kendini tanımlama özelliklerini olumlu yönde etkilediğini söyleyebiliriz.

Investigation for Exercise-Induced Physical Self Description Values of Physically Handicapped People

Abstract

The aim of this study was to investigate physical self description values of Physically Handicapped sportmen. The sample of the research was constituted of totally 79 physically handicapped individuals including 44 people doing sports in different branches and 35 who do not do sports. In order to determine physical self description values of physically handicapped individuals participated in the research, Sports Talent, Appearance, Self-confidence and General physical competence sub-dimensions of Physical Self Description Questionnaire (PSDQ) developed by Marsh et al. (1994) were used. In the evaluation of research data, t test, descriptive statistics and correlation coefficient were used.

Consequently, sub-dimensions of physical self description in physically handicapped individuals were investigated; a significant difference was found between sports talent and the situation of doing sports ($p < 0.05$). On the other hand, there wasn't a significant difference between appearance, self-confidence and general physical competence properties among physical self description sub-dimensions and doing sports variable ($p > 0.05$). We can conclude that sport activities can affect self-concept of physically disabled individuals, as they have effects on healthy individuals.

S: 15

Engelli Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumları

Bengü Güven Karahan¹, Emin Kuru²

¹ Başkent Üniversitesi, Spor Bilimleri Bölümü, Ankara

² Gazi Üniversitesi, BESYO, Ankara

Özet

Bu araştırmanın amacı ilköğretim ikinci kademe ortopedik, görme ve işitme engelli öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarını araştırmaktır.

Araştırmaya 52 ortopedik, 69 görme ve 66 işitme (toplam 187) engelli 6, 7, ve 8. sınıf öğrencileri gönüllü olarak katılmıştır. Beden eğitimi dersine yönelik tutumları “Engelliler beden eğitimi ve spor tutum ölçeği” (EBESTO) ile belirlenmiştir. EBESTO, Güven Karahan ve Kuru tarafından (2010) geliştirilmiş 27 maddelik 5’li likert tipi bir ölçektir. Verilerin analizinde, tanımlayıcı istatistikler, t-testi ve tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Ayrıca fark çıkan gruplarda farkın kaynağını bulmak için Tukey HSD testinden yararlanılmıştır. Anlamlılık düzeyi 0.05 olarak alınmıştır. Elde edilen bulgulara göre, erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre, görme engelli öğrencilerin ortopedik ve işitme engelli öğrencilere göre 6. sınıf öğrencilerin 7. ve 8. sınıf öğrencilerine göre, beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının daha olumlu olduğu ortaya çıkmıştır ($p<0.05$). Ayrıca sporcu olan engellilerin sporcu olmayan engelli öğrencilere göre derse yönelik tutumlarının daha olumlu olduğu ortaya çıkmıştır ($p<0.05$).

Sonuç olarak, engelli öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarında cinsiyet, engel türü, sınıf düzeyi ve sporcu olup olmama durumlarına göre farklılıklar olduğu, bununla birlikte ortalamalar düzeyinde derse yönelik tutumların olumlu olduğu söylenebilir.

Disabled Students’ Attitudes toward Physical Education

Abstract

The aim of this study was to investigate attitudes of secondary school disabled students towards physical education course in special schools for students with orthopedic, visually and hearing disabilities.

52 orthopedic, 69 visually and 66 hearing disabled students (totally 187) voluntarily participated in this study. Attitudes toward physical education were determined by “Physical Education Attitudes Scale for Students with Disabilities” (PEASD). PEASD was developed by Güven Karahan and Kuru (2010) to meas-

ure the disabled students' attitudes towards physical education course. PEASD contains 27 items and yields the scores for the following subscales: Interest & Usefulness, Incompetence, and Organizational Structure. Participants were asked to rate each item on a 5-point Likert scale ranging from 1 (strongly agree) to 5 (strongly disagree). Descriptive statistics, t-test, and one way analysis of variance were used to analyze data. In addition, Tukey HSD was applied as posthoc analysis to determine in which groups significant differences existed. Significance level in the analysis was taken as 0.05. According to the results, male students have more positive attitudes towards PE course than female students; and visually disabled students have more positive attitudes towards PE course than orthopedic and hearing disabled students ($p < 0.05$). Also, non-athlete students have negative attitudes towards PE course than athlete students ($p < 0.05$).

As a result the attitudes of disabled students towards physical education course showed differences according to gender, types of disability, grade and in athletes or non-athletes. However when the averages are taken into consideration it can be said that students have positive attitudes towards physical education.

S: 16

Otistik Çocuklar Spor Eğitim Projesi'ne Gönüllü Olarak Katılan Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Görüşleri

Halil Sarol, Erdoğan Ekinci, Suat Karaküçük

Gazi Üniversitesi, BESYO, Ankara

Özet

Bu çalışmanın amacı; “Otistik Çocuklar Spor Eğitim Projesine” katılan beden eğitimi ve spor yüksekokulu gönüllü öğrencilerinin katılım nedenleri, proje ile gönüllü öğrencilerin, otistik çocuk ve ailelerinin katkı ve kazanımları tespit edilmeye çalışılmıştır.

Araştırma elde edilen verilerin çözümlemesinde kullanılan teknikler açısından nitel bir araştırmadır. Araştırmanın örneklemi Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu ile Ankara Otistik Bireyler Derneği (ANOBDER) işbirliği ile gerçekleştirilen ve 8 ay (Ekim 2010-Mayıs 2011) hafta sonları 1-2 saat süren “Otistik Çocuklar Spor Eğitim Projesine” gönüllü olarak katılan 22 beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencisinden oluşmaktadır. Araştırma verileri araştırmacılar tarafından geliştirilen 3’ü sonda olmak üzere 2 maddeden oluşan yarı yapılandırılmış mülakat formu kullanılarak, Otistik Çocuklar Spor Eğitim Projesine gönüllü olarak katılan 22 beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencisi ile “Görüşme Tekniği” kullanılarak elde edilmiştir. Toplanan veriler içerik analiz tekniği ile analiz edilmiştir. Araştırma bulgularına göre; gönüllü öğrencilerin bildirdiği görüşler çerçevesinde projeye katılım nedenleri “sosyal sorumluluk” ana teması olarak belirlenmiştir. İkinci boyutta incelenen projenin katkı ve kazanımları; katılan gönüllü öğrenciler açısından “kişisel gelişim”, otistik çocuklar açısından “fiziksel ve zihinsel gelişim” ve otistik çocuk ailesi bakımında ise “psikolojik destek” ana temaları olarak belirlenmiştir.

Sonuç olarak, “Otistik Çocuklar Spor Eğitim Projesine” katılan Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu gönüllü öğrencilerinin toplumsal konularda duyarlı oldukları, toplumsal problemlerin çözümünde aktif rol oynadıkları, otistik çocuklar açısından fiziksel, zihinsel ve sosyal kazançlar sağladığı, otistik çocuk ailelerinin motivasyonlarının arttığı söylenebilir.

The Opinions of the Physical Education and Sports High School Students Participating Voluntarily to the Sports Education Project for the Autistic Children

Abstract

The aim of this study is to determine the reasons of participation of the voluntary students of the physical education and sports high school that have participated to the "Project of Sports Education of the Autistic Children", the contributions and gains of the voluntary students, autistic children and the families thereof owing to this project.

This research is a qualitative research in terms of the techniques used in the resolution of the obtained data. The sample of the research consists of 22 physical education and sports high school students participating voluntarily to the "Project of Sports Education of the Autistic Children", realized with the collaboration of Gazi University Physical Education and Sports High School and Ankara Autistic Individuals Association (ANOBDER) and that has lasted for 1-2 hours during the weekends of 8 months (October 2010–May 2011). The research data were obtained via "Interviewing Technique" with the 22 physical education and sports high school students participating voluntarily to the "Project of Sports Education of the Autistic Children", by using a semi-structured interview form developed by the researchers. The collected data were analyzed using the content analysis technique. According to the research findings; the reasons of participation of the voluntary students as per their stated opinions have been determined to be under the theme of "social responsibility". The contributions and gains of the project analyzed at the second stage has been classified under the themes of "personal development" in terms of the participating voluntary students, "physical and mental development" in terms of the autistic children and "psychological support" in terms of the families of the autistic children.

As a result; it can be said that the voluntary students of Gazi University Physical Education and Sports High School participating to the "Project of Sports Education of the Autistic Children" are sensitive regarding social events and play an active role in the solution of the societal problems, and it can be said that this project and participations have resulted in physical, mental and social gains for the autistic children and caused for an increase in the motivation of the families of the autistic children.

S: 17

Tekerli Sandalye Basketbol Seyircilerinin Benlik Saygısı Düzeyi ve Eğitim Durumu İlişkisi

Turhan Toros¹, Mehmet Pense²

¹Gençlik Spor Genel Müdürlüğü, Personel Dairesi Başkanlığı, Ankara

²Selçuk Üniversitesi, BESYO, Konya

Özet

Bu araştırmanın amacı, tekerli sandalye basketbol seyircilerinin benlik saygısı düzeyinin eğitim durumu açısından incelenmesidir.

Araştırmaya, tesadüfî örnekleme yöntemiyle, 2009-2010 sezonunda tekerlekli sandalye basketbol müsabakalarını izlemeye gelen 153 tekerlekli sandalye basketbol seyircisi katılmıştır. Katılımcıların yaş ortalaması 26.74 ± 5.35 'dir. Veriler, spor seyircilerine Stanley Coopersmith Benlik Saygısı Ölçeği (BSÖ) uygulanarak toplanmıştır. Verilerin analizinde one way anova ve post-hoc test olarak da LSD (Least Significant Difference) analizi yapılmıştır. Benlik saygısı ortalama puanları düzeylerinde eğitim durumu açısından anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($p > 0.05$). Sonuç olarak, spor seyircisi kültürü engelli maçlarını izleyen seyircilerde de önemlidir.

Relationship between The Level of Education and Self-Esteem in Wheel Chair Basketball Spectators

Abstract

The aim of the study was to examine the relationship between education level and self-esteem in wheel chair basketball spectators.

From among the wheel chair basketball spectators, sport spectators supporting, going to watch wheel chair matches in 2009-2010 season participated in the research by random sampling method. 153 sport spectators voluntarily participated in the research. Average age of participants is 26.74 ± 5.35 . Data were collected by applying Stanley Coopersmith Self-Esteem Inventory (CSEI) on sport spectators. For the data analysis one-way ANOVA and LSD (Least Significant Difference) analysis was applied as post-hoc test. According to the research data, no significant difference was observed in average self-esteem score levels in terms of the education levels of sport spectators ($p > 0.05$).

S: 18

10-15 Yaş İşitme Engelli Öğrencilerde Sportif Eğitsel Oyunların Fiziksel Gelişimlerine Etkisinin Araştırılması

Ahmet Şirinkan

Atatürk Üniversitesi, BESYO, Erzurum

Özet

Bu çalışmanın amacı, 10-15 yaş işitme engelli öğrencilerde sportif eğitsel oyunların fiziksel gelişimlerine etkisinin brockport testleriyle araştırılmasıdır.

Araştırmaya Erzurum il merkezinde eğitim veren Dede Korkut İşitme Engelliler İlköğretim Okulu'ndan 42 öğrenci (n=21 deney grubu, n=21 kontrol grubu) katıldı. Deney ve kontrol grubu öğrencileri aynı yaş aralığı (10-15) ve sınıftaki (5-8. sınıf) öğrencilerden tesadüfi olarak seçildi. Araştırma hafta sonları (Cumartesi ve Pazar) 90 dakikalık çalışma şeklinde sürdürüldü. Çalışmalara başlamadan önce çocuklara brockport fiziksel uygunluk testleri uygulanarak kaydedildi. Uygulanan brockport testler, flamingo denge, disklere dokunma, esneklik, 30 sn sınav, 30 sn mekik, barfikste kol tutma, barfikste kol çekme, sağ-sol el pençe kuvveti, 40 m rampa yürüyüş, 40 m rampa tekerlekli sandalye taşıma ve dikey sıçrama testlerinden oluşmaktadır. 4 aylık çalışma sonunda aynı testler öğrencilere tekrar uygulanmıştır. Her çalışmada kuvvet, sürat, çabukluk, denge ve koordinasyon özelliklerini geliştirmeye yönelik eğitsel oyunlara yer verildi. İstatistiksel yöntem olarak çocukların minimum ve maksimum değerleri, aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları değerlendirildi. Kontrol ve deney grupları arasında farklılıklar analiz edildi. Yapılan ölçümler sonucunda deney grubu öğrencilerin, flamingo denge, disklere dokunma, esneklik, 30 sn sınav, 30 sn mekik, barfikste kol tutma, barfikste kol çekme, sağ- pençe kuvveti, 40 m rampa yürüyüş, 40 m rampa tekerlekli sandalye taşıma, dikey sıçrama testlerinde anlamlı yönde gelişme gözlenirken ($p<0.05$), kontrol grubu öğrencilerinde anlamlı yönde gelişme gözlemlenmedi ($p>0.05$).

Sonuç olarak eğitsel oyunların işitme engelli öğrencilerin fiziksel özelliklerine olumlu yönde katkı sağladığı söylenebilir.

The Effect of Sports and Educational Games to Physical Improvements of Hearing Impaired Students Aged Between 10-15

Abstract

The aim of this study is to research the effect of sports and educational games to physical improvements of hearing impaired students aged between 10-15.

Forty two students (21 experimental group/ 21 control group) from The Deaf School Of Dede Korkut joined the study. The study was held (Saturday and Sunday) each lasting 90 minutes. Experimental and control group students were selected randomly from students the same age (10-15 age) and class (5-8.class). Before starting up, the children were given test of brockport physical fitness. Those tests consist of flamingo balance, touching disks, flexibility, 30 seconds (push up şınav), 30 seconds (shuttle mekik), 40 metres ramp trekking, 40 metres ramp carrying of wheel chair, vertical jumping. The same tests were given to the students again in the end of 4 months study. Those educational game studies were chosen with the aim of strenght, speed, promptness, balance and coordination. The games related to these motorsal features took place in every study. SPSS 16.00 paskage program was used for the statistical analysis of the study. The minimum and maximum rates, arithmetic averages and standard deviation were evaluated. Students in the experimental group were observed development of flamingo balance, disc touch flexibility, push-up (30 s), shuttle, arm hold at barfiks, arm pull at barfiks, the right arm grip, the ramp walk (40 m), wheelchair ramp walk (40 m), vertical jump test ($p < 0.05$). Students in the control group were not observed significantly development ($p > 0.05$).

As a result, it can be said that educational games provide a positive contribution to the physical characteristics of hearing impaired students.

S: 19

A Study on The Effect of Selected Yogic Asanas on Postural Deformities of School Children in Relation to Their Performance

Syed Ibrahim¹, Kaukab Azeem¹, G.P. Param Jyothi², S.R. Prem Raj²

¹ King Fahd University of Petroleum & Minerals.S.A.

² Osmania University, Hyderabad, India

Abstract

Good posture is considered as a pre requisite for maintaining good health. It is just as important as good nutrition, getting enough exercise and sleep and avoiding alcohol, drugs and tobacco. Human body craves good alignment. Whether you realize it or not, if you have good posture it may be a difference between feeling good and healthy and being chronically in pain, tired and unhealthy. Improving your posture gets your body back to its center of balance and improvement in your health. Good posture is not just about standing up straight, but being aware and connected to every part of your body. Proper alignment supports our weight, reduces physical effort, strain and produces fluid, graceful movement. On the other hand Yoga, the Sanskrit word for "union", is a practice that uses posture and breathing techniques to induce relaxation and improve strength, and its health benefits may surpass those of any other activity. While there are many different kinds of yoga, ranging from the more gentle hatha yoga to the more strenuous, like Bikram yoga or power yoga, every form of yoga improves your health from head to toe. Yoga has also been used as one of the modes for correction of posture. The above study has been undertaken to find out how the yoga asanas help in the realignment of the postural defects.

One hundred posturally deformed male students from different schools of Hyderabad city studying in the sixth, seventh and Eighth standards were selected as subjects. The age of the subjects ranged between 10 and 12 years. They were divided into two groups of 50 each, one as an experimental group and other as a control group. Twenty yogic asanas were selected to be administered to the experimental group. The asanas were practiced for one hour thrice a week for a period of 12 weeks. A pre and post test was conducted on the subjects for postural weakness test, structural weakness test and muscle test for elasticity and strength. Mean, standard deviation and 't' test were used as the statistical tools for analysis of the data. The results showed significant difference from pre to post test between the experimental and control group. In the pos-

tural weakness test there was difference in the upper back, lower back muscles and the flexibility of hamstring muscles in the experimental group with the 't' ratio showing 14.57, 18.05 & 4.63 respectively which was significant at 0.01 level of confidence. In the structural weakness test for the experimental group, chest expansion, level of scapula, level of anterior superior spine of ileum, leg length and angle of pelvic tilt showed improvements as the 't' ratio of 3.048, 3.096, 9.94, 5.674 & 4.63 respectively was significant at 0.001 level of confidence. In the muscle test for elasticity and strength all the parameters selected like Right shoulder, left shoulder, total hamstring and Erector spine showed significant difference in the subjects of experimental group with the 't' ratio showing 7.42, 5.04, 2.89 & 4.63 respectively which is significant at 0.01 level of confidence. There were a few tests like weak abdominal & hip flexor, scapula spine distance right and left, which did not yield any improvement in the performance of the deformed students in both groups.

Based on the results the following conclusions are drawn: There was significant improvement in the minimal strength of hip flexor, lower abdominal, upper back, chest expansion, level of scapula, level of anterior superior spine of ileum, leg length, angle of tilt, elasticity and strength of shoulder, hamstring muscles and erector spine. No significant improvements were observed on scapula spine distance of right side and left side. It is concluded that the Program of yogic asanas had a positive effect on the improvement of the postural deformities of the school children.

S: 20

Engelli ve Engelsiz Okçuların Fiziksel ve Antropometrik Özelliklerinin Karşılaştırılması

Seda Ulusoy¹, Nevin Ergun²

¹T.S.K. Rehabilitasyon ve Bakım Merkezi, Ankara

²Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Ankara

Özet

Okçuluk sporu; özellikle omuz kuşağının ve üst ekstremitenin kuvvet ve enduransını gerektiren statik bir spor olarak tanımlanmaktadır. Bu çalışmanın amacı bedensel engelli olan ve olmayan okçuların fiziksel ve antropometrik verilerini karşılaştırarak farklılıkları ortaya koymaktır.

Çalışmamıza iki yıldır okçuluk sporu yapan, Uluslar arası Okçuluk Federasyonu'na (FITA) göre puanı 1000 ve 1200 arasında olan, toplam 20 elit sporcu alınmış olup bedensel engeli olup olmamasına göre iki gruba ayrılmıştır. Sporcuların yaş, boy uzunluğu, vücut ağırlığı, spor yaşı ve FITA puanı kaydedilerek antropometrik veriler; mezura ve kaliper ile, vücut kompozisyonu; Futrex 5000 XL (8.3 versiyonu, Futrex, Inc.1996), esneklik ölçümü gonyometre ile eklem hareket açıklığı değerlendirilmiştir. İstatistiksel analizler SPSS programında yapılmış, verilerin değerlendirilmesinde Mann-Whitney U testi ve ilişkiler için Spearman sıra korelasyon testi kullanılmıştır. Yaş değişkeni bakımından iki grup arasındaki farklılık bulunmuştur ($p<0.05$). Bilateral omuz horizontal adduksiyon ölçümü arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. Engelli sporcularda daha düşük olup esneklikleri daha az bulunmuştur ($p<0.05$). Yapılan antropometrik ölçümlerde iki grup arasında, bilateral ön kol çevre ölçümü, bilateral dirsek ve el bileği çap ölçümü engelli grupta daha fazla bulunmuştur ($p<0.05$). Vücut kompozisyon değerleri vücut kitle indeksi, vücut yağ ağırlığı, yağsız vücut ağırlığı, vücut yağ yüzdesi değerleri arasında anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

Sonuç olarak, engelli ve engelsiz okçuların fiziksel ve antropometrik ölçümlerinde bulunan farklılığın engelli okçuların spora rehabilitasyon amacıyla geç yaşta başlamasından kaynaklandığı düşünülmüştür. Okçuluk sporunun engelli bireyler için uygun olduğu görülmüştür.

Comparison of Physical and Anthropometric Characteristics in the Disabled and Nondisabled Archery

Abstract

Archery is a static sport which requires strength and endurance of upper extremity. The aim of this study was to determine the differences physically and anthropometric measurements between disabled and nondisabled archers.

In this study 20 elite archers who had been performing this sport for two years and whose Federation Internationale de Tir A'larc (FITA) scores between 1000 and 1200 were included. Age, height, body weight, age of sports and FITA scores of athletes were recorded and then anthropometric datas were measured by tape measure and caliper, body composition by Futrex 5000 XL (8.3 versiyonu, Futrex, Inc.1996), fleksibility by goniometer for range of motion. SPSS for Windows Program in that Mann-Whitney U test and Spearman Correlation test were used for statistical analysis. Age is the difference between the two groups ($p < 0.05$). Flexibility of bilateral shoulder horizontal adduction was founded less in disabled archery than non disabled ($p < 0.05$). Based on anthropometric measurements bilateral forearm circumference, diameter measurement of bilateral elbow and wrist measurement values were founded disabled more than nondisabled archers ($p < 0.05$). There is no significant difference between of body mass index, body fat weight, lean body weight, body fat percentage were compared by statistical methods ($p > 0.05$).

We conclude that the differences of the physical and anthropometric measurement results depend on disabled archers who started in this sport very late age for rehabilitation. We think that archery sport is very convenient for disabled athletes.

S: 21

“Egzersiz Fayda / Engel Ölçeği” – Psikometrik Özelliklerinin İncelenmesi

Bengü Güven Karahan¹, F. Hülya Aşçı¹, Ferhat Esatbeyoğlu²

¹Başkent Üniversitesi, Spor Bilimleri Bölümü, Ankara

²Catholic University The Faculty of Physical Education and Physiotherapy Leuven, Belgium

Özet

Bu çalışmanın amacı “Egzersiz Fayda / Engel Ölçeği”nin Türkçe versiyonunun yetişkin engelliler için geçerli ve güvenilirliğini test etmektir.

Çalışmaya 18-70 yaşları arasında görme, ortopedik ve işitme engelli 82 kadın ve 117 erkek ($X = 29.90 \pm 10.74$) toplam 199 yetişkin gönüllü olarak katılmıştır. Sechrist, Walker ve Pender (1987) tarafından geliştirilen “Egzersiz Fayda / Engel Ölçeği” (EFEÖ), yetişkin ergenlerin egzersize ilişkin algıladıkları faydaları ve egzersiz yapmada karşılaşılan engelleri değerlendirmektir. EFEÖ; 29 maddelik fayda ve 14 maddelik engel alt boyutları ile toplam 43 maddeden oluşan 4’lü likert tipi bir ölçektir. Maddeler, “Kesinlikle Katılıyorum (1)”dan “Kesinlikle Katılmıyorum (4)”a kadar değerlendirilmektedir. EFEÖ’nün faktör yapısının belirlenmesi için Temel Bileşenler (Principle Component) Analizinden ve ölçeğin güvenilirliğini test etmek için Cronbach Alpha katsayısından faydalanılacaktır. Analizler sonucunda EFEÖ’nün Türkçe versiyonunun nasıl bir yapıda olduğu ve geçerli ve güvenilir olarak kabul edilip edilemeyeceği ortaya çıkacaktır. Devam eden çalışmanın sonuçları sunulacaktır.

Türkçe formunun engelliler üzerinde uygulanabilirliği ortaya konulduğu takdirde ülke literatürüne faydalı olacağı düşünülmektedir.

Exercise Benefits / Barriers Scale - Its Psychometric Properties

Abstract

The purpose of the study was to test the reliability and validity of the “Exercise Benefits / Barriers Scale” (EBBS) for adults Turkish persons with disabilities.

82 female and 117 male ($Mage = 29.90 \pm 10.74$) totally 199 ortopedic, visually and hearing disabled adults voluntarily participated in this study. “Exercise Benefits / Barriers Scale” (EBBS) was developed by Sechrist, Walker and Pender, (1987) to measure the adults’ perceptions of the exercises benefits and barriers for attending exercises. EBBS contains 29 benefit items and 14 barrier items totally 43 items. Participants were asked to rate each item on a 4-point Likert scale ranging

from 1 (strongly agree) to 4 (strongly disagree). Principle Component Factor Analysis will be used for testing factor structure of Turkish version of EBBS. The internal consistency will be determine by Cronbach Alpha. Continuing study results will be present.

S: 22

Sporun İşitme Engelli Bireylerin Öfke Durumlarına Etkisi

Murat Kul¹, Alpaslan Görücü², Bilal Demirhan¹, Nigar Yaman¹, Murat Sarıkabak¹

¹Bartın Üniversitesi, BESYO, Bartın

²Selçuk Üniversitesi, BESYO, Konya

Özet

Bu çalışmanın amacı, işitme engelli bireylerin sürekli öfke-öfke ifade durumlarına sporun etkisini araştırmaktır.

Araştırmaya yaş aralığı 15-20 arasında değişen, Konya Konevi İşitme Engelliler Meslek Lisesi öğrencisi, aynı zamanda bir bölümü işitme engelliler spor kulübünde futbol branşıyla uğraşan 18 işitme engelli birey ile, aynı yaş aralığında spor yapmayan 25 işitme engelli birey gönüllü olarak katılmıştır. Çalışmada Spielberger tarafından geliştirilen ve Özer (1994) tarafından Türkçeye uyarlanan, "Durumluk Sürekli Öfke Ölçeği" uygulanmıştır. Araştırma sonucunda, işitme engelli futbol branşıyla uğraşanlar ile işitme engelli spor yapmayanların sürekli öfke boyutlarının karşılaştırılmasında spor yapan işitme engelliler lehine istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunurken ($p<0.05$), öfke içte, öfke dışta ve öfke kontrol boyutlarında farklılık görülmemiştir ($p>0.05$).

Sonuç olarak; işitme engelli bireylerde, ergenlik döneminde yoğun olarak yaşanan öfke durumlarından olan sürekli öfkeyi azaltmada sportif faaliyetlerin etkili olduğu görülmüştür. Bu bulgulara göre işitme engelli ergenleri, düzenli spor faaliyetleri yapmaları için yönlendirmenin faydalı olacağı düşünülmektedir.

The Effect of Sport on Hearing Impaired Adolescents in The Case of Anger

Abstract

The aim of this study is to research the effect of sport on hearing impaired individuals in the case of permanent anger-anger expression.

Age range 15-20, totally 43 hearing-impaired individuals participated in the study, while 18 of them were athlete students from Konevi Hearing Impaired Vocational High School, that some of them are also soccer player in hearing impaired sport club, and 25 of them were the hearing impaired people who do not sport. The "State-Trait Anger Scale" which was developed by Spielberger and adopted in Turkish by Ozer (1994), was applied in the study. According to the results of study, in the comparison of hearing-impaired people who are soccer player with

those who do not sport, in the case of anger, statistically significant difference, in the size of permanent anger, was appeared in favor of individuals who engage in sport, while no difference was observed in the size of inside, outside, and control anger.

As a result, it was observed that the sporting activities would be effective in reducing constant anger which intensively found in adolescence in hearing impaired individuals. According to the findings the orientation will be done to adolescent hearing impaired individuals to do regular sports activities, would be useful.

S: 23

Atletizmin, Periferik ve Merkezi Sinir Sisteminden Kaynaklanan Engelli Bireylerdeki Hareket Beceri Düzeyine Etkisi

Ebubekir Aksay¹, Cengiz Arslan¹, V. Böttger², Mehmet Güllü¹

¹İnönü Üniversitesi, BESYO, Malatya

²The German Sport University, Köln, Germany

Özet

Engelli çocuklarda hareket öğrenme becerileri engellilerin yaşam kalitesi açısından önemlidir. Atletizm (koşular, atmalar, atlamalar) bu bağlamda engelli çocukların hareket kabiliyetleri açısından önemli bir öğrenme formu olarak nitelendirilir. Bu konuya dikkat çekmek amacıyla, Atletizm sporunun, periferik ve merkezi sinir sisteminden kaynaklanan engelli bireylerdeki hareket beceri düzeyine etkisi irdelenmiştir.

Bu araştırmada veri toplama tekniği olarak belge-tarama tekniği kullanılmış, atletizm branşlarının engelli çocukların hareket mobilitesine etkisi literatür kapsamında analiz edilmiş ve sonuçlandırılmıştır. Atletizmde süratin, yüksekliğin veya mesafenin ölçülmesi yerine, engelli bireylerin hareket becerilerini ve hareket güvenliğini hedef almak gerekir. Uygulamalarda oyun formatı kullanılmalı ve mevcut ortam, sosyal çevre, gelişim ve fiziksel durumları, ihtiyaç ve ilgileri göz önünde bulundurulmalıdır. Yürüyüş kısıtlaması olmayan engellilerde başlangıçta kısa süreli yürüyüşler (30m- 400m), daha sonra uzun mesafeli yürüyüşler ve ileriki dönemlerde koşular şeklinde uygulanabilir. Bunun yanında slalom koşuları ile engelli birey, hareket yön değişimlerini öğrenmektedir. Üç tekerli bisiklet örneğin beyin felci-cerebral palsy (CP) engellilerinde çok önemli bir hareket aracıdır. Burada hedef, kol, omuz ve sırt kaslarını aktif hale getirmeye çalışarak koordinasyon, reaksiyon ve konsantrasyonu öğrenmek ve oturma dengesini geliştirmektir. Atlamalar, CP engeli hafif olan engellilerde uygulanması gerekir. Uzun atlama ile eklemlere ve omurgalara aşırı yük binmesinden dolayı, hekim görüşü alınmalıdır. Disk, cirit ve gülle kompleks hareketler gerektirdiğinden, hareket sıralamasında engel düzeyine göre hareket sıralaması gerekir.

Sonuç olarak, Atletizm uygulamaları engellide kalıplaşmış hareket kurallarının dışına çıkarak, beceri öğrenimi ve hareket güvenliği dikkate alınmalıdır. Bunun başarılabilmesi için engelli bireylere yetişkin antrenmanları yerine onlara kendilerini gösterebilmeleri için serbestlik verilmelidir. Hareket öğrenme hedef-

leri basitleştirilerek, engellilere çeşitli hareket alternatifleri olan egzersizler yaptırılmalıdır.

The Effect of Athletics on Movement Skill Levels Caused by Peripheral and Central Nervous System with Disabled

Abstract

A movement skill in children with learning disabilities in terms of quality of life of people with disabilities is important. Athletics (running, pulses, and jumps) in terms of mobility is considered as an important form of learning with impaired children. In order to draw attention to this issue, the effect of athletics on movement skill levels caused by peripheral and central nervous system with disabled has been examined.

In this research, a document-scanning technique was used as data collection technique and the effects of branches of athletics within the scope of literature with the disabled children were analyzed as regarded their mobility and finally concluded. In athletics, instead of measuring the height, distance or speed, movement skills and the security of acting of individuals with disabilities should be a target to reach. Game format should be used in applications, and the current environment, social environment, development, and physical conditions and their needs and interests should be considered. Initially, short-distance walking (30m-400m) activities with handicapped can be applied, and then form of long-distance walking and running can be applied in future periods. In addition, individuals with disabilities with slalom races learn the changes in motion directions. For example: Three-wheel bicycle is a very important move tool with cerebral palsy (CP). In here, the target is, learning co-ordination, reaction and concentration and improving sitting balance by trying to active arm, shoulder and back muscles. Jumps must be applied to CP disabilities with mild disabilities. The opinion of the physician must be taken into consideration in long jumping as there may be an overload to joints and backbones. As disc, javelin and shot put require complex movements, motion sequences should be put into order according to the level of barrier.

As a result, the rules of Athletics practices should be determined by taking into account of the safety of skill learning and action by moving out of the rules of stereotypes. To achieve this, instead of training disabilities as adults, they should be given a freedom to express themselves. By simplifying the motion learning objectives, several action alternatives for the disabled should be made as exercises.

S: 24

Tekerlekli Sandalye Basketbol Bölgesel Liginde Oynayan Sporcuların Depresyon Düzeylerinin İncelenmesi

Hakan Salim Çağlayan¹, Hüseyin Kırımoğlu², Mehmet Çağrı Cetin², Mesut Yılmaz¹

¹Selçuk Üniversitesi, BESYO, Konya

²Mustafa Kemal Üniversitesi, BESYO, Hatay

Özet

Bu araştırma, tekerlekli sandalye basketbol bölgesel liginde oynayan sporcuların depresyon düzeylerinin bazı değişkenler (cinsiyet, yaş, eğitim düzeyi, meslek, sahip oldukları kardeş sayısı, engellik düzeyleri ve engellerinin oluşma zamanları) açısından incelenmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Tarama modelindeki bu araştırmanın evrenini, Türkiye Bedensel Engelliler Spor Federasyonu bünyesinde 2010-2011 sezonunda Tekerlekli Sandalye Basketbol Bölgesel Ligde A, B, C, D ve E gruplarında mücadele eden toplam 37 takımın sporcusu oluşturmuştur. Araştırmanın örneklemini ise bu evrenden tesadüfî örneklem yöntemiyle seçilen 18 takımdan 224 sporcu oluşturmuştur. Araştırmada veri toplama aracı olarak, araştırmacılar tarafından geliştirilen kişisel bilgi formu ve Beck (1961) tarafından geliştirilen ve önce Teğin (1980) sonra da Hisli (1988, 1989) tarafından Türkçe'ye uyarlaması yapılan "Beck Depresyon Ölçeği (BDÖ)" kullanılmıştır. Verilerin analizinde, ikili küme karşılaştırmaları için t testi; üç veya daha fazla küme karşılaştırmaları için tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Araştırmada anlamlılık düzeyi 0.05 olarak alınmıştır. Araştırma bulgularına göre, tekerlekli sandalye basketbol bölgesel liginde oynayan sporcuların depresyon düzeylerinin cinsiyet, yaş, eğitim düzeyi, meslek, sahip oldukları kardeş sayısı, engellik düzeyleri ve engellerinin oluşma zamanları gibi değişkenlere göre anlamlı düzeyde farklılaşmadığı tespit edilmiştir ($P>0.05$).

Sonuç olarak, araştırmanın örneklemini oluşturan grubun yukarıda belirtilen değişkenlere göre depresyon düzeylerinde bir farklılık olmamasında, sporcu olmalarının etkili olduğunu söylememiz mümkündür.

Evaluation of Depression Levels of Players Who Played in the Regional Wheelchair Basketball League

Abstract

The present research was conducted in order to evaluate depression levels of players who played in the regional wheelchair basketball league in terms of some variables (sex (gender), age, educational level, profession, the number of brothers and sisters, level of disability and time of disability).

The population of the research –in which survey method was employed- was composed of players of 37 teams who played in groups A, B, C, D and E of Regional Wheelchair Basketball League under the management of Turkish Sports Federation for the Physically Disabled during 2010-2011 season. The sample of the research was made up by 224 players from 18 teams recruited using random-sampling. Personal information form developed by the researchers and Beck Depression Inventory developed by Beck (1961) and adapted for Turkish -first by Teğın (1980) and later Hisli (1988, 1989)- were used as the data collection tools. T-test was used for two-way comparisons and one way analysis of variance (ANOVA) was used for three-way comparisons and more. Significance level was 0.05. At the end of the finding, it was found out that depression levels of the players who played in regional wheelchair basketball league was not significantly different in terms of such variables as gender, age, educational level, profession, the number of brothers and sisters, level of disability and time of disability ($P>0.05$).

As a result, an investigation by the sample group, the lack of difference in levels of depression, according to the above-mentioned variables, it is possible to say that athletes are being effective.

S: 25

Özel Eğitime Muhtaç Çocukların Serbest Zaman Değerlendirme Alışkanlıkları

Kadir Pepe¹, İbrahim Bozkurt², Tuğba Yaman³, Fatma Çelik Kayapınar⁴

¹ Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, BESYO, Burdur

² Selçuk Üniversitesi, BESYO, Konya

³ Özel Mübcecel Sayılı Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi, Burdur

⁴ Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Burdur

Özet

Araştırma, özel eğitime muhtaç çocukların serbest zaman değerlendirme alışkanlıklarının belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

Araştırma evreni Burdur ili merkezinde bulunan özel rehabilitasyon merkezleri ile devlete bağlı eğitim uygulama ve iş merkezi okulu, örneklem grubu ise bu okullarda eğitim ve öğretim gören tüm öğrencilerdir. Araştırmada veriler yazılı kaynaklardan ve anket yöntemiyle elde edilmiştir. Amaca yönelik geliştirilen anketin anlaşılabilirliği, kapsam geçerliği ve güvenilirliği sağlanmıştır. Anketin Cronbach's Alpha güvenirlik katsayısı 0.62 bulunmuştur. Elde edilen anket araştırma evreninde bulunan öğrencilere tesadüfî örneklem yöntemiyle birebir görüşülerek yapılmıştır. Anket toplam 230 öğrenciye uygulanmıştır. Bunlardan hatasız dolduran 124 erkek ve 86 kız olmak üzere toplam 210 öğrencinin anketi değerlendirmeye alınmıştır. Elde edilen verilere istatistik işlem olarak frekans (f), yüzde (%), çapraz tablo (Croostab), farklılıkları test etmek içinde Ki-Kare (X^2) işlemleri uygulanmıştır. İşlem sonucunda her soru için (%) dağılımları ve görüşler arası farklılıkları tespit için 0.05 güven aralığı kabul edilerek yorumlar yapılmıştır. Araştırmada, özel eğitime muhtaç çocukların istedikleri bir etkinliği yapabilecekleri serbest zamanlarının olduğu, ancak okullarında serbest zamanlarında etkinlik yapabilecekleri yer ve mekanın yeterli olmadığı, serbest zamanlarını daha çok televizyon seyrederek, müzik dinleyerek, çarşı ve pazar dolaşarak geçirdikleri, erkek öğrencilerin kızlara nazaran çoğunlukla spor yaptıkları, arkadaş ziyaretine gittikleri ve bilgisayarda çeşitli sitelere girdikleri bulgularına ulaşılmıştır.

Sonuç olarak, elde edilen bulguların doğrultusunda araştırma kapsamında ki okulların serbest zaman değerlendirme yapacak yer ve mekan bakımından yetersiz olduğunu, yapılan faaliyetlerin de istenilen düzeyde olmadığını söyleyebiliriz.

Leisure Time Habits of Handicapped Children Who Need Special Education

Abstract

This research aims to define the leisure time habits of handicapped children who need special education.

The population of the research is composed of special education institutes which are located in Burdur city centre and education application and business centre school. The sample group involves the whole population and the students who are studying at these schools. The data of the research were obtained from literal sources and questionnaires. A questionnaire was developed in accordance with the research and comprehensibility, content validity and reliability of the questionnaire were tested. The Cronbach's Alpha reliability co-efficient of the questionnaire was defined as 0.62. The students from the population were met face to face and the questionnaire was applied to the students, using random sampling method. The questionnaire was applied to 230 students. 210 of the correct filled questionnaires from 124 male and 86 female students were taken into consideration. After the obtained data were coded to the appropriate statistic program, frequency (f), percentage (%) and cross table (Crosstab) were applied as statistical operation and X square (X^2) operation was applied in order to test the differences. Each question was interpreted taking percentage (%) distribution and 0.05 confidence interval into consideration. According to the result of the research, it can be said that the handicapped children who need special education in the scope of the research have free time to do some activities, but they do not have appropriate area to spend their leisure time; they spend their leisure time by watching different TV programs, listening to music and walking around (shops, parks etc.); male students are much more involved in sports which require active participation than the female students. They also visit their friends, surf the web.

As a result, we can say that the schools in the scope of the research do not have enough places for leisure time activities and that the activities are not sufficient.

S: 26

Tasarım ve Teknolojinin Engelli Sporlarında Performansa Etkisi

Pınar Öztürk

Okan Üniversitesi, Endüstri Ürünleri Tasarımı Bölümü, İstanbul

Özet

Engelli sporlarında sporcunun performansını etkileyen bir araç olarak endüstri ürünleri tasarımı kapsamına giren engelli sporcular için tasarlanan ürünlerin, tasarım kriterleri ve teknolojik gelişmeler doğrultusunda incelenerek sporcunun performansına etkisindeki rolünün ortaya konulması çalışmanın amacını oluşturmaktadır.

Engelli sporlarında ilk yıllardan günümüze kadar geliştirilen aracı ürünlerin literatür taraması, incelenmesi ve teknoloji etkileşimli yeni malzemeler ile tasarımların nasıl daha etkin olabileceği araştırılmış; ürün karşılaştırmaları yapılan, incelenen ürünler üzerinde teknolojik malzemeler ile üretilen tasarımların engelli sporcuların performansına etkisi ve tasarım kriterleri değerlendirilmiştir. Çalışmada literatür taraması ile elde edilen teorik bulgular doğrultusunda araştırma amacının teşkil eden hedeflere ulaşılmış ve görsel dökümanlarla birlikte araştırmaya nitel destek sağlanmıştır. İncelenen tasarım ürünlerinde teknolojik malzemeler ile üretilen ürünlerin engelli sporcuların performansına önemli ölçüde etkisi görülmüştür. Doğru tasarım kriterleri ile doğru malzemelerin birleştiği, ergonomik, işlevsel ve bilişsel fayda sağlayan ürün tasarımlarının önemli bir performans aracı olduğu ortaya konulmuştur.

Günümüzde teknoloji ve tasarım hayatımızda her alana girmiştir. Gün içinde kullandığımız her araç ve eşya ihtiyacımıza cevap vermenin yanı sıra gelişen teknoloji, malzeme ve üretim teknikleri sayesinde yeni tasarımları ile daha konforlu, estetik, kullanılabilirliği yüksek ve bizi bir adım öteye taşıyor hale gelmişlerdir. Bu durum evimizde kullandığımız mobilya, beyaz eşya, elektronik, kullandığımız ulaşım araçlarında açık şekilde görülmektedir. Ancak tasarım daha özelleşmiş, profesyonel alanlarda da önemli bir performans aracıdır.

Spor bu alanlardan biridir. Sporcunun performansını artırmaya yönelik, estetik değer ve kullanım kolaylığı sağlayan her yeni tasarım spor dallarında büyük önem taşımaktadır. Engelli sporları ise bu önemin daha da artarak öne çıktığı bir alandır. “Engel”, engelsiz olarak yapılan her hareketi en iyi şekilde yapabilme doğrultusunda, tasarımı çözümler üretmek için zorlar. Yeni teknolojiler

ise tasarımı bu noktada destekler. Günümüzde engelli sporlarında sporcular farklı alanlarda, farklı fiziksel aktiviteler yapmak suretiyle yarışmaktadırlar. Örneğin; engelli bir koşucu için iyi tasarlanmış bir protez bacak önemlidir, basketbolcu için ise topu sürerken aynı zamanda kolay kontrol edebileceği ve rahat dönüşler yapabileceği bir tekerlekli sandalye vazgeçilmezdir. Bu aletlerin tasarımlarının vücudun bir uzvu gibi davranabilmesi ve rahatlık sağlaması beklenir. Ancak aynı zamanda sadece pratik işlevini yerine getiren fonksiyonel bir alet olmanın yanında kullanıcıyı bilişsel anlamda kullanmaya davet eden estetik değerlere de sahip olmalıdır.

Sonuç olarak, yeni teknolojiler ve geliştirilen malzemeler engelli sporlarında kullanılan araç ve protez tasarımlarında yeni boyutlar kazandırmıştır ve kazandırmaya devam edecektir. Yılar önce koşmak engelli bir sporcu için çok zor iken, karbon fiber malzemesi tasarımıyla birleştiğinde ortaya çıkan flex-foot (diğer adı ile cheetah) sprinter protez bacağı, sprint koşucuları için hafif, esnek, engelli dezavantajını ortadan kaldıran bir tasarım olmuştur, öyle ki Güney Afrikalı koşucu Oscar Pistorius'un bu ayakları kullanmasının ona adil olmayan bir avantaj sağladığı bile iddia edilmiştir. Yine karbon fiber ve titanyum teknolojisi ile tekerlekli sandalyeler artık daha hafif, sporcunun enerjisini daha az harcamasını sağlayan, tasarımı ile daha güvenli ergonomik yapılara doğru gitmektedir. Teknolojideki benzer gelişmeler, insan ayağına, kol ve eline ait doğal dönme hareketini sağlayan, daha kullanılabilir tasarımlar üretilmesini sağlayacak ve engelli sporu engelsizleştirecektir.

Effects of Technology and Design to Performance of Disabled Sports

Abstract

Designed products for disabled athletes which entered in Industrial Product Design fields, effects to performance of athletes. That's why this research's aim is to define role of effects on performance of athletes, using design principles and technological improvements.

The helping product designs for disabled sports from first years to current days have been scanned, studied and effectiveness of designs which produces from technological materials, have been researched. Aims of this research have been reached with theoretical findings from literature scans and visual documents which provide qualitative support. Important effects of product designs on performance of disabled athletes have been seen. Designed products which made from technological materials and used suitable design principles, and provide ergonomic, functional and cognitive advantages, are important devices that effects on performance of disabled athletes.

Technology and design have entered all fields of our life. Every devices and goods we use everyday, give an answer our needs and also thanks to new technology, material and producing technics and design, give us advances with comfort, esthetics and usability. this situation can be seen clearly on whole furnitures, white goods, electronic devices that we use our homes, and vehicles. But design is a important performance tools in professional areas.

Sport is one of the the these areas. Every new design, which provides easy of use, esthetics and high performance for athletes, is very important. Also this situation is more importantn on disabled sports. "Disable" drives design to find solution for ability of moving like whole-bodied athletes. New Technologies supports design at this point. Disabled athletes compete on different areas, doing different physical activities. For example; prosthetic device is very important for disabled sprinter. Also basketball players needs use hands not only dribble the ball but to control the wheelchair, and can twist wheelchair easily. These devices must be comfortable and functional but it is not enough. It needs esthetics and more inviting.

As a result, new technologies and materials provide new devices for disabled sports. Years ago, for a disabled runner, runnig was realy hard. But now carbon fiber material meets design, flex foot prosthetic foot is light and flexible design for athletes. Oscar Pistorious from South Africa uses this prostethics couosed on claims that his prosthetics give him an unfair advantage. Again, carbon fiber and tianium wheelcahairs sre more light, safety and ergonomic. Improvements of technology will provide more usable designs for disable people and disables sports will change as ablebodied.

S: 27

Considerations Regarding Psycho-Motricity of Children with Mental Disability

Sabau Elena¹, Gevat Cecilia², Niculescu Georgeta¹, Banica Loredana¹, Jianu Anca¹

¹ *Spiru Haret University, Bucharest, Romania*

² *Ovidius University, Constanta, Romania*

Abstract

The study of psycho-motricity is mainly appreciated in the education of normal and with mental disabilities children of all ages. Taking into consideration the fact that, generally, mental disability is associated with motric disability, the education of psycho-motricity is essential in the formative strategy of the young generation. The detection of children with mental disability is an approach which refers to observing the differences between these children and the rest of them and to guiding them to specialists who specify the diagnosis. The purpose of this study is to notice the differences of psycho-motric development between children with mental disability and the other children at school age, in primary school.

The assessment of psycho-motric development was achieved through a series of events which examined the movement speed, the lateral side, knowing the body scheme and coordination (dynamic and static). The subjects of 7-9 years old were divided into three groups: 19 students with mental disability (a special school), 21 students (normal school), 21 children (sportive school). The data were statistically processed, compared and graphically represented.

The comparison of the studied groups show some significant differences between the group of children from special school (children with mental disability) and the two groups from normal schools (normal children). Some insignificant differences between groups are observed regarding the lateral side and knowing the body scheme.

S: 28

Öğretilebilir Zihin Engelliler Okullarında Beden Eğitimi Derslerini Yürüten Öğretmenlerin Karşılaştıkları Problemler ve Çözüm Önerileri

Özer Yıldız¹, Mehtap Yıldız², M. Çağrı Çetin³, Serdar Uslu⁴

¹ Bartın Üniversitesi, BESYO, Bartın

² Kırıkkale Üniversitesi, BESYO, Kırıkkale, ³ Mustafa Kemal Üniversitesi, BESYO, Hatay

⁴ Gazi Üniversitesi, BESYO, Ankara

Özet

Bu araştırma, öğretilebilir zihin engelliler okullarında beden eğitimi derslerini yürüten öğretmenlerin karşılaştıkları problemleri ve çözüm önerilerini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Araştırmada nitel araştırma desenlerinden standartlaştırılmış açık uçlu görüşme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın verileri, araştırmacılar tarafından geliştirilen ve açık uçlu 5 sorudan oluşan görüşme formu yardımıyla toplanmıştır. Araştırma grubunu Ankara (n=10), Kırıkkale (n=4), Kastamonu (n=7) ve Hatay (n=13) illerindeki Eğitim Uygulama Okulu ve İş Eğitim Merkezlerinde zihin engelli sınıf öğretmeni (n=19) ve sınıf öğretmeni (n=15) olarak görev yapan toplam 34 öğretmen oluşturmuştur. Araştırmada toplanan veriler, içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir.

Araştırma sonuçları, okullarda spor salonu ve araç-gereç eksikliği olduğunu; hem bu derse giren öğretmenlerin hem de beden eğitimi öğretmenlerinin hizmet içi eğitim kursları ile geliştirilmesinin; zihin engelli öğrencilerin özelliklerine uygun beden eğitimi dersi öğretim programı hazırlanmasının; öğrencilerle grup olarak değil birebir çalışılmasının ve okullarda fizik tedavi uzmanlarının görevlendirilmesinin gerekli olduğunu ortaya koymuştur.

Physical Education Courses Carrying out Teachers' Problems Encounter and Solution Offers in Teachable Mental Disabled School

Abstract

This research was made to purpose of determinate physical education courses carrying out teachers' problems encounter and solution offers in teachable mental disabled schools.

Standardized open-ended interview method was used in qualitative research patterns. The data developed by the researchers and were collected through open-

ended interview form consisting of 5 questions. Research group was consisted of total 34 teachers on duty the provinces of Ankara (n=10), Kırıkkale (n=4), Hatay (n=13) and Kastamonu (n=7) Education Practice School and Job Training Centers as a mental disabled classroom teacher (n=19) and classroom teacher (n=15). The data collected in this research was evaluated content analysis method.

The research results has been displayed becoming lack of gymnasium and equipment in schools; both teachers who are attending the this course and physical education teachers should be developed with in-service training; physical education curriculum should be prepared suitable for teachable mental disabled students' characteristics, not as a group it should be worked with students one to one and physical therapists should be appointed in schools.

S: 29

Engelliler İle İlgili Akademik Çalışmaların Değerlendirilmesi

Fatma Çelik Kayapınar¹, Kadir Pepe¹, Erkan Çalışkan², Ahmet Bozdam³

¹ Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Burdur

² Sütcü İmam Üniversitesi, BESYO, Kahramanmaraş

³ Konya Selçuk Üniversitesi, BESYO, Konya

Özet

Çalışmanın amacı, Türkiye’de engelliler hakkında yapılmış olan çalışmalarını derleyerek bu alanda ülkemizde yapılmamış çalışma konularını önerebilmektir.

Çalışma ülkemizde engelliler hakkında yapılan çalışmaların belirlenmesi amacı ile literatür tarama olarak planlanmıştır. Çalışma konusu ile ilgili toplam 27 yayına ulaşılmış, bunlardan 10’u zihinsel, 2’si görme, 3’ü bedensel ve 2’si işitme engelliler hakkında iken 14’ü tüm engel gruplarını kapsayan kentsel mimari ve engellilerin tutumları, problem çözme becerileri ve beden eğitimi dersinin içeriğini, beden eğitimi öğretmenini, engelli öğrenci ve kaynaştırma sınıfı beden eğitimi ve sınıf öğretmenlerinin bakış açıları ile değerlendirmeye yöneliktir. Çalışmalardan 1’inin derleme şeklinde yapılmış olduğu saptanmıştır. Yapılan literatür taramanın sonucunda en az görme-işitme ve bedensel engelliler hakkında çalışma yapılırken en fazla zihinsel engelliler konusunda çalışmaya ulaşılmıştır. Bu çalışmalardan sadece 6 tanesi deneysel çalışma iken diğerlerinin saptama ve karşılaştırma amaçlı yapılmış oldukları belirlenmiştir.

Sonuç olarak tüm engel grupları ile ilgili yapılan deneysel çalışmaların yetersiz olduğu, yapılan çalışmalarında sonuçlarını karşılaştırmada ülkemizin engellilerde norm değerlerinin olmadığı tespit edilmiş ve yapılacak çalışmaların bu yönde olması gerektiği düşünülmektedir.

Evaluation of Academic Studies on Disabled People

Abstract

The aim of the study is studies about the disabled in Turkey have been compiled and recommend the study subject in this field.

The study about the disabled in our country was planned with the purpose of identification of the studies as a review of literature. The study on the subject reached a total of 27 publications, while 10 of them mental retarded, 2 of them visual, 3 of physical and 2 was about the hearing impaired 14 of them covering all the obstacles groups and urban architecture, and disabilities' attitudes, problem-

solving skills, and content of physical education course, physical education teacher, handicapped students and mainstreaming class physical education and, the class teachers' perspectives is intended to assess. The last 1 of the studies were made in the form of compilation. As a result of when working the literature screening has been reached at least on visual-auditory and physical handicaps, the most mentally disabled people in the study. From these studies, only 6 of them an experimental study, while others were determined the detection and comparison purposes.

As a result, all the experimental studies related to disabilities category are insufficient, and for the comparing of disabilities' values have not been identified any the norm values in our country and we recommended that studies should be conducted and considered in this direction in the future.

**I. ULUSLARARASI
KATILIMLI ENGELLİLERDE
BEDEN EĞİTİMİ ve SPOR KONGRESİ**

POSTER BİLDİRİLER

P: 1

**4 Haftalık Temel Antrenmanın Ampute Futbol
Milli Takımının Vücut Kompozisyonu Üzerine Etkisi**

Gürhan Kayıhan¹, Ali Özkan², Kezban Bayramlar Yiğiter³, Nevin Ergun³, Gülfem Ersöz⁴

¹ Emniyet Genel Müdürlüğü, Sağlık İşleri Dairesi Başkanlığı, Ankara

² Başkent Üniversitesi, Ankara

³ Hacettepe Üniversitesi, Ankara

⁴ Ankara Üniversitesi, Ankara

Özet

Bu çalışmanın amacı 4 haftalık temel antrenman sonucunda Ampute Futbol Milli Takımının vücut kompozisyonu özelliklerindeki değişimlerin belirlenmesidir. Bu çalışmaya yaşları 20-38 arasında değişen ($\bar{x}$ yaş: 25.14±5.50 yıl, $\bar{x}$ boy: 1.73±0.087 metre) 14 milli sporcu gönüllü olarak katılmıştır. Antrenman programının temel öğeleri % 25 dayanıklılık, % 15 kuvvet, % 15 sürat, %10 çabukluk, %35 teknik, koordinasyon ve esneklikten oluşmuştur. Vücut kompozisyonunun değerlendirilmesi için tüm deneklere antrenman süreci öncesi ve sonrasında boy uzunluğu, vücut ağırlığı, dokuz ayrı bölgeden deri kıvrım kalınlığı ve vücut kitle indeksi (VKİ) ölçümleri yapılmıştır. Vücut yağ yüzdesi (VYY) Jackson ve Pollock formülü ile belirlenmiştir. Paired-samples t test sonuçlarına göre vücut ağırlığı (-1,71kg), biceps deri kalınlığı ve suprailiac deri kalınlığı değerlerinde anlamlı ($p<0.05$) değişim bulunmuştur. Veriler; sporcuların uyluk deri kıvrımı kalınlığı dışındaki tüm parametre değerlerinde (vücut ağırlığı, VKİ, vücut yağ yüzdesi (%), pektoral, abdominal, biceps, subscapular, baldır, suprailiac, midaksillar, triceps deri kıvrım kalınlığı) azalma meydana geldiğini göstermiştir.

Sonuç olarak, dayanıklılık, kuvvet, sürat, çabukluk, koordinasyon, teknik ve esneklik artırıcı çalışmalar içeren 4 haftalık temel antrenman programının Ampute Futbol Milli Takımı sporcularının vücut kompozisyonun bazı parametrelerinde anlamlı gelişmeler sağladığı söylenebilir.

Effects of Four-Weeks Basic Training on Body Composition in Amputee Football Players of the Turkish National Team

Abstract

The aim of this study was to determine the changing body composition levels in response to four weeks basic training in amputee football players of the Turkish National Team. A total of 14 volunteer amputee football players from the Turkish National Team between the ages of 20-38 yrs ($\bar{X}$:25.14±5.50 yrs) participated in this study. Major characteristics of the organized training consist of % 25 endurance, % 15 strength, % 15 speed, % 10 agility, % 35 technical, coordination and flexibility. In order to determine body composition, the subjects' height, body weight (BW), skin-fold thickness from nine anatomic regions and body mass index (BMI) measurements were taken pre-training and post-training. Body fat percentage (BF %) was determined by the Jackson Pollock formula. According to the results of paired-samples t test; significant relations ($p < 0.05$) were set on body weight, suprailiac and biceps skinfold measurements. The data shows that although there is an increase in thigh skinfold measurements; there is a decrease in all other (body weight (kg), body fat%, BMI (kg/m²), pectoral (mm), abdominal (mm), biceps (mm), subscapular (mm), calf (mm), suprailiac (mm), midaxillar (mm), triceps (mm) skinfold thickness) measurements.

As a conclusion, the findings of the present study indicated that potential improvements to amputee football players of the Turkish National Team's body composition initial basic training program, such as increasing the volume of organized endurance, strength, speed, agility, technical, coordination and flexibility training.

P: 2

5-6 Yaş Okul Öncesi Eğitilebilir-Öğretilebilir Zihinsel Engelli Çocuklarda Eğitsel Oyunların Fiziksel Gelişimlerine Etkisinin Kaba Motor Gelişim Testleriyle İncelenmesi

Ahmet Şirinkan¹, Ayşe Nur Yazar², Şükriye Öykü Şirinkan²

¹ Atatürk Üniversitesi, BESYO, Erzurum

² Atatürk Üniversitesi, Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümü, Erzurum

Özet

Bu araştırmanın amacı, 5-6 yaş okul öncesi eğitilebilir-öğretilebilir zihinsel engelli çocuklarda eğitsel oyunların fiziksel gelişimlerine etkisinin kaba motor gelişim testleriyle incelenmesidir.

Araştırmaya Erzurum İl merkezinde hizmet veren rehabilitasyon merkezlerinde eğitim alan okul öncesi çağındaki 5-6 yaş grubundan 32 öğrenci (kontrol grubu 6 kız-10 erkek, deney grubu 6 kız-10 erkek) katıldı. Araştırmada özel olarak hazırlanmış eğitsel oyun programı uygulandı.

Çalışmalara başlamadan önce çocuklara kaba motor gelişim testleri (test of gross motor development) uygulanarak kaydedildi. Uygulanan testler lokomotor ve nesne kontrol testlerinden oluşmaktadır. Lokomotor testler; 25 m koşu, gallop, atlama, sıçrama, horizontal atlama, kayma, nesne kontrol testler; duran topa vurma, durarak top sürme, topa ayak ile vurma, top fırlatma testleridir.

6 aylık çalışma sonunda aynı testler öğrencilere tekrar uygulandı. İstatistiksel yöntem olarak çocukların minimum ve maksimum değerleri, aritmetik ortalamaları ve ölçümler arasındaki farklılıklar t-testi uygulanarak saptandı.

Yapılan ölçümler sonucunda deney grubu öğrencilerinde, 25 m koşu, gallop, atlama, sıçrama, horizontal atlama, kayma ve nesne kontrol testlerinden, topa ayak ile vurma, top fırlatma, özelliklerinde anlamlı yönde gelişme gözlemlendi ($p < 0.05$). Kontrol grubu öğrencilerinde ise anlamlı bir gelişme gözlemlenmedi ($p > 0.05$).

Sonuç olarak, okul öncesi eğitilebilir-öğretilebilir zihinsel engelli öğrencilere, özel hazırlanmış hareket eğitim programı ile uygulanan eğitsel oyunların, kaba motor gelişimlerine katkı sağladığı söylenebilir.

Studying of The Effect of Educational Games on Mentally Disabled, Educable and Learnable Preschool Children Aged 5-6 by The Test of Gross Motor Development

Abstract

The purpose of this study is to analyze the effect of educational games on mentally disabled, educable and learnable preschool children aged 5-6 by the test of gross motor development.

Thirty two students (control group 6 male-10 female, experimental group 6 male-10 female) aged 5-6 who study at rehabilitation centers serving in Erzurum province were participated. In this study a specially prepared educational game program was applied. Before analyzing, the test of gross motor development were applied to the children and the result were recorded. Applied tests are locomotor tests and object-control tests. Locomotor tests are 25 m run, gallop, jump, jumping, horizontal jumping, sliding and applied, object-control tests are standing in hitting the ball, standing dribbling the ball with the feet, slapping the ball throwing. After a six month studying the same tests were reapplied to the students. SPSS 16.00 package program was used for the statistical analysis of the study. The minimum and maximum values, arithmetic averages and t- test were applied. As a results of the measurement, positive development on children's 25 m run, gallop, jump, jumping, horizontal jumping, sliding and object-control tests, hitting the ball with the feet, ball throwing abilities was observed ($p < 0.05$). Positive developments in the control group was not observed ($p > 0.05$).

Consequently, it was concluded that educational games contribute to gross motor development of mentally disabled, educable and learnable preschool children aged 5-6.

P: 3

12-14 Yaş Grubu Gençlerbirliği Spor Kulübü Sporcuları ile Spor Yapan ve Yapmayan Görme Engelli Öğrencilerinin İşitsel Basit Reaksiyon Zamanlarının Karşılaştırılması

Sinan Bakır¹, Hayri Aydoğan²¹ Kalecik Şehit Mehmet Yıldırım METEM, Ankara² Gümüşhane Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Bölümü, Gümüşhane

Özet

Bu çalışmanın amacı, görme engellerinden dolayı dış dünyayı algılamada en önemli öğrenme uyarandan yoksun olan görme engelli bireyler için İşitsel Basit Reaksiyon Zamanları (BRZ)'nin bazı fiziksel parametrelerle (boy uzunluğu, vücut ağırlığı ve yaş) ilişkisinin değerlendirilerek, sporun öneminin hangi boyutlarda olduğunun araştırılmasıdır.

Çalışmanın örneklemini, Ankara Göreneller Görme Engelliler İlköğretim Okulu'nda okuyan 12-14 yaş grubu spor yapan ve yapmayan 40 görme engelli öğrenci ile Gençlerbirliği Spor Kulübü'nde futbol oynayan 12-14 yaş grubundan 20 olmak üzere toplam 60 öğrenci oluşturmaktadır. Her grubun ayrı ayrı İşitsel BRZ'lerini belirlemek için Newtest 1000 Reaction Timer aleti, boy uzunluklarını ölçmek için Holtain Limited marka boy ölçer, vücut ağırlıklarını ölçmek için de Angel marka elektronik baskül kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin istatistiki analizleri tek yönlü varyans analizi (One-way), tukey HSD çoklu karşılaştırma testi ve t testi ile yapılmıştır. Spor yapmayan görme engelli öğrencilerin İşitsel BRZ_{ort} 452.80 msn, spor yapanlarının ortalaması 233.85 msn ve Gençlerbirliği futbolcularının ise 258.25 msn olduğu, tüm gruplarda İşitsel BRZ ile boy uzunluğu, vücut ağırlığı ve yaş arasında anlamlı bir ilişki bulunmazken ($p>0.05$), spor yapan görme engellilerle spor yapmayanların İşitsel BRZ'leri arasında spor yapanlar lehine anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0.05$). Gençlerbirliği futbolcuları ile spor yapan görme engelli öğrencilerin İşitsel BRZ'leri arasında da görme engelliler lehine anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0.05$). Spor yapmayan görme engelli öğrenciler ile Gençlerbirliği futbolcularının İşitsel BRZ'leri arasında da Gençlerbirliği futbolcuları lehine anlamlı bir fark tespit edilmiştir ($p<0.05$).

Sonuç olarak, düzenli yapılan fiziksel egzersizlerin İşitsel BRZ'yi kısalttığı, fiziksel aktivite programlarına düzenli olarak katılan bireylerin aynı yaştaki sedanter bireylerden daha yüksek iş kapasitesine sahip oldukları ve sinir-kas sistemi tepkilerinin hızlandığı düşünülmektedir. Ayrıca fiziksel uygunluğu

artırmaya yönelik programlar, görme engelli çocukların fiziksel uygunluk düzeyi ve özellikle de basit reaksiyon zamanlarının gelişimini sağlayarak, bu çocukların toplumla bütünleşmesine ve bağımsız bireyler olarak yaşamlarını sürdürmelerine yardımcı olacaktır.

Comparison of Simple Auditory Reaction Times between 12-14 Aged Football Players of Gençlerbirliği FC and Visually Impaired Students Who Are Involved in Sports and Sedentary

Abstract

The aim of the study is to observe the effects of sports on individual's performance and the importance of sports by evaluating Simple Auditory Reaction Times with some parameters such as length, weight and age for children who have visual disability causing lacking of an important learning pressor.

This study consists of students between 12-14 ages who do sports and do not from Ankara Göreneller Elementary School for visually impaired students and 20 students between 12-14 ages who play football at Gençlerbirliği Football Club. In this observation, Newtest 1000 Reaction Timer was used for stating auditory Simple Reaction Time, a device named Holtain Limited was used for measuring length and an electronic weighting machine named Angel was used for each group. According to the statistical analysis acquired from the observation, reaction times were mentioned as tables containing length, weight and age parameters. The relationship between parameters, from the results of one-way variance analysis, tukey HSD multiple comparison test and t test, the average value of Simple Reaction Times of visually impaired and sedentary students was demonstrated 452.80 msn, the ones' who do sports was 233.85 msn and it is observed 258.25 msn for the football players of Gençlerbirliği Football Club. While There could not been found any relationship in between Simple Reaction Times and length, weight and age; there have been found a meaningful relationship in between Simple Reaction Times of visually impaired students who do not sports and do ($p<0.05$). In addition to these consequences, there have been observed that visually impaired students involved in sports are better than the footballers of Gençlerbirliği regarding Simple Reaction Times ($p<0.05$). Also it have been stated that the football players have a superiority from the visually impaired and sedentary students ($p<0.05$).

As a result, it is observed that the exercises which are done regularly shorten Simple Auditory Reaction Times and seen that the individuals who attend these activity programs have higher work capacity and faster nerve-muscle systems reactions rather than the sedentary ones. Increasing the level of physical convenience of the visually impaired children and particularly providing evolution of

simple reaction time can be helpful for living in a harmony in public and being independent individuals by attending some programs intended for physical convenience.

P: 4**Bedensel Engellilerin Sportif Aktivitelere Katılımının Yaşam Kalitesi Üzerine Etkisi**Burcu Altun¹, Kezban Bayramlar², Gürhan Kayıhan³, Nevin Ergun²¹ Kozyatağı Acıbadem Hastanesi, İstanbul² Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ankara³ Emniyet Genel Müdürlüğü Sağlık İşleri Dairesi Başkanlığı, Ankara**Özet**

Bu çalışma bedensel engelli bireylerde spora katılımın yaşam kalitesi üzerine etkisini değerlendirmek amacıyla planlanmıştır.

Çalışma kapsamında yaşları 18-45 yıl arasında değişen, İstanbul ilinde yaşayan, herhangi bir mental-kognitif bozukluğu olmayan 25'i kadın 75'i erkek toplam 100 bedensel engelli olguya ulaşılmıştır. Olgular profesyonel olarak spor yapanlar, amatör ya da rekreasyonel amaçlı spor yapanlar ve hiç spor yapmayanlar olacak şekilde 3 gruba ayrılmıştır. Olguların yaşam kalitesini değerlendirmek için Nottingham Sağlık Profili kullanılmıştır. Profesyonel ya da amatör olarak spor yapanların yaşam kalitelerinin hiç spor yapmayanlardan daha yüksek olduğu bulunmuştur ($p<0.05$).

Çalışmadan elde edilen sonuçlara bakıldığında, spora katılımın yaşam kalitesini olumlu yönde etkilediği görülmektedir.

Effects of Sports Participation on Quality of Life among Physically Disabled**Abstract**

This study was performed to investigate the effects of sports participation on quality of life in physically disabled.

For this purpose 100 physically disabled individuals (25 women and 75 men, between 18- 45 years old, living in İstanbul, without a mental or cognitive problem) were reached, and divided into 3 groups (professional athletes, amateur or recreational athletes and sedentary individuals). Nottingham Health Profile (NHP) was used for evaluation of the life quality. Professional/amateur- recreational athletes' life quality was found higher than sedentary group ($p<0.05$).

When considering the results obtained from the study, sports participation is seen to positively affect the quality of life.

P: 5

Türkiye, Almanya ve İngiltere’de Engelli Vatandaşlar İle İlgili Yasal Mevzuatlarının İncelenmesi

Ahmet Atalay, Alper Karadağ

Ardahan Üniversitesi, BESYO, Ardahan

Özet

“Engellilik”, doğuştan ya da sonradan herhangi bir hastalık veya kaza neticesinde bedensel, ruhsal, duygusal ve sosyal yeteneklerin çeşitli derecelerde kaybedilmesi nedeni ile normal yaşamın gereklerine adapte olamamadan kaynaklı bir durumdur. Derleme olarak planlanan bu çalışmada üç farklı ülkede “özel statülü” bir yere sahip bu olan bireylere yasalar çerçevesinde tanınan mevzuatların incelenmesi ve irdelenmesi amaçlanmıştır.

İnsan topluluklarının egemen olarak sınırları belli toprak parçaları üzerinde oluşturduğu varlıklar olan devletler, günümüzde engelli konumunda olan vatandaşlarına yasalar çerçevesinde sağladığı hukuksal haklar ile onların yaşamlarını kolaylaştırıcı düzenlemelerde bulunmaktadır. Toplumda “özel statülü” bir yere sahip olan bireyler, bu sayede yaşama bağlılıklarını artırmakta ve yine yasalar çerçevesinde yaşamlarını idame ettirmeyi kolaylaştırmaktadırlar. Devletler, kendi yasaları ve dinamikleri doğrultusunda toplumda “özel statülü” bir yere sahip olan bu bireylere benzer ve birbirinden farklı uygulamalar ile hizmet götürmektedir.

Sonuç olarak, Almanya ve İngiltere’deki engelli bireylere yönelik yapılan yasal düzenlemelerin Türkiye’dekinden farklılık arz ettiği görülmüştür. Engelli vatandaşların özel sağlık, eğitim ve sosyal güvenlik ihtiyaçlarının karşılanmasında Almanya ve İngiltere’deki mevcut uygulamaların Türkiye’ye göre daha iyi olduğu kuvvetle söylenebilir.

The Research of Legal Legislations Regarding Disabled Citizens in Turkey, Germany and England

Abstract

Disability is a situation arising from being not adapted to the requirements of normal life due to the loss of physical, mental, emotional and social skills at various degrees as a result of congenital or subsequent an illness or accident. In this study planned as a compilation, It is intended to examine and discuss the regula-

tions, recognized by the law, in three countries for the individuals with special status.

States being constitutions that human communities constitute dominantly on certain regions, make arrangements to facilitate the life of their disabled citizens by means of legal rights provided within the laws. Individuals with 'special status' in society, increase their commitment to live within the laws and still within the laws they facilitate executing their lives. States, according to their own laws and Dynamics, bring services with similar and disparate applications to these individuals with 'special status' in society.

As a result of literature review, the legal arrangements, for the disabled people in Germany and the UK, seem different from Turkey. It can be strongly said that for meeting the needs of disabled citizen health in terms of education and social security, the current practices in Germany and the UK are better than Turkey.

P: 6**Tekerlekli Sandalye Hentbolun Türkiye’de Uygulanabilirliği**Mehmet Güllü¹, Cengiz Arslan¹, İlyas Görgüt²¹İnönü Üniversitesi, BESYO, Malatya²Kastamonu Üniversitesi, BESYO, Kastamonu**Özet**

Bu araştırmanın amacı geleneksel hentbolun adapte edilmesiyle geliştirilen hentbolun yeni bir dalı olan tekerlekli sandalye hentbolun ülkemizde tanıtılması ve uygulanabilirliğinin araştırılmasıdır.

Tekerlekli sandalye hentbolun amacı engelli bireylerin hentbol branşını sevmeleri bu yolla onların hentbol branşına katılmalarını sağlamaktır. Çalışma tarama modeli şeklinde yapılmıştır ve Uluslararası Hentbol Federasyonu (IHF), Avrupa Hentbol Federasyonu (EHF) ve yayınlanmış tezlerin kaynak ve verileri kullanılmıştır. Tekerlekli sandalye hentbolun 3 şekilde denendiği ve üzerinde durulan modelin temel model olduğu belirlenmiştir. Bunlara ilave olarak karışık çiftlerden oluşan ek modelin ise daha çok engelli sporcularla sağlam sporcuların bütünleşmesini amaçlayan ve okul projeleri için önerildiği görülmüştür. Araştırma sonucunda ülkemizde tekerlekli sandalye hentbol çalışmasının spor politikamızda yer alamaması, engelli sporculara yeteri kadar kaynak ayrılmaması ve engelli branşlarının bundan dolayı çeşitlendirilememesi nedeniyle gözle görülür herhangi bir çalışma yapılamamaktadır. Ayrıca engellilere yönelik spor tesis oranının az olması, branşa uygun araç-gereç bulmada zorluklar yaşanması, spor tesislerinin engellilere göre planlanmaması gibi birtakım sebepler de bu branşın ülkemizde ilerleyebilmesinin önündeki en büyük engellerdir.

Sonuç olarak, tekerlekli sandalye hentbolun yaygınlaştırılması için bu branşın Türkiye Hentbol Federasyonu ve Bedensel Engelliler Federasyonu yıllık programlarına dahil edilmesi, yurtdışından eğitmenlerin getirilmesiyle ülkemizdeki antrenörlerin eğitilmesi, federasyon bünyesinde “tekerlekli sandalye hentbol geliştirme birimi” kurularak çalışmalar yapılması, branş tanıtıcı kitapçıklar hazırlanarak engelli okulları, dernekleri daha sonra sağlam öğrencilerin yer aldığı Milli Eğitime bağlı okullara gönderilerek gerekli tanıtımın yapılması ve özendirilmesi, beden eğitimi ve spor yüksekokullarının engelliler ile ilgili eğitim veren bölümlerinde branşın müfredata alınması ve yaygınlaştırılması, hentbol spor malzemelerinin engelli sporculara göre uyarlanması ve bu konuda gerekli endüstriyel çalışmaların yapılması gibi çözüm önerileri tespit edilerek sunulmuştur.

Applicability of Wheelchair Handball in Turkey

Abstract

The aim of this study is to introduce and show the applicability of the Wheelchair handball in our country which is developed by adapting the traditional handball, is a new type of handball and being more popular in European Continent.

Wheelchair handball's purpose is to make disabled players enjoyed by this way take them in handball sport. Study was made by scanning model. In the study, it was determined that wheelchair handball was trying in 3 types and basic model was focused on as a main model, another model consisting of mix pairs was supplementary model. It was recommended for school projects which aims best influence for integrativig disabled and normal players. As a result of the research; there is no visible study in our country because of not taking the branch in country's sport policy, not allocating enough funds because of this not diversify the branch. Also such problems; the rate lack of the sport halls for disabled, difficulties in funding suitable sport equipments and not planning the sport halls for disabled, are the biggest obstacle in front of the advancing of this type of handball in our country.

In the conclusion; for advancing wheelchair handball some solutions determined and offered as suggestions like; adding wheelchair handball to Turkish Handball federation and disabled sports federation's annual programme, educating Turkish trainer by introducers from abroad, Organizing "wheelchair handball development unit" under the Turkish Handball Federation, making necessary publicity by preparing introductory booklets and sending them first of all disabled schools, association and national educating schools which consist normal students.

P: 7

Engellilerde Kulüp, Sporcu ve Federasyonların Hizmet Ağı, Yaygınlığı ve Mevcut Durumlarının Değerlendirilmesi

C. Arslan, M. Güllü, E. Aksay, E. Eroğlu, S. Uğraş

İnönü Üniversitesi, BESYO, Malatya

Özet

Engellilerin yaşam kalitesinde olumlu değişimler yaratabilecek hizmet ağı-nın organizasyonu ve yaygınlığında belirgin eksiklikler bulunduğu aşikârdır. Bu araştırmada, Türkiye'deki engelli sporuna yönelik kulüp, sporcu ve federasyonların hizmet ağı, yaygınlığı ve mevcut durumlarının araştırılması amaçlanmıştır.

Araştırmada veri toplama tekniği olarak belge-tarama tekniği kullanılmıştır. Engelliler alanındaki spor faaliyet ağının mevcut durumları taranarak, içerik çözümlemesi ile bu alandaki hizmet yaygınlığı irdelenerek durum analizi yapılmıştır. Engellilerle ilgili sivil toplum örgütleri, 2908 sayılı kanuna göre dernekler, federasyonlar ve konfederasyon şeklinde örgütlenmiştir. Fakat 2005 yılında çıkan 5378 sayılı Özürlüler Kanunu ile temel düzenleme, yürürlüğe girmiştir. Türkiye'de engellilerin toplam nüfus içindeki oranı % 12.29'dur. Bu oran içinde, bedensel, görme, işitme ve zihinsel engellilerin oranı % 2.58 iken (yaklaşık 1.8 milyon) süregen hastalığı olanların oranı ise % 9.7'dir (yaklaşık 6.6 milyon). Türkiye genelinde 356 dernek, 43 vakıf, 8 federasyon engelliler alanında hizmet ağı olarak faaliyette bulunmaktadır. Türkiye'de 46 bedensel, 87 işitme, 36 görme engelli olmak üzere toplam 165 spor kulübü mevcuttur. Faal sporcu sayısına göre; bedensel engellilerde toplam 3199 (bayan 422, erkek 2777), görme engellilerde 2891 (bayan 608, erkek 2283), işitme engellilerde toplam 7529 (bayan 1067, erkek 6462), özel sporcularda 9980 (bayan 2368, erkek 7612) olmak üzere toplam 23599 faal sporcu yer almaktadır.

Sonuç olarak, ülkemizde engellilere ilişkin istatistikî bilgi eksikliği, sağlık sistemindeki eksiklikler ve bu hizmetlerin ulaşılabilirliği, ekonomik yükü, sosyal ve sportif alan uygulamaları vb. nedenler, engellilerin yeterli, zamanında ve sürekli hizmet almasını etkileyen faktörler olarak görülmektedir.

The Service Network and Prevalence of Club, Sportsman and Federation in Disabled and Evaluation of Existing Circumstances

Abstract

It is clear that there are distinct lacks in organization and prevalence of service network which can make positive changes in quality of disabled life. In this search, it is aimed at being searched of the service network, prevalence and the existing circumstances of club, sportsman and federation to disabled oriented sport in Turkey.

It is used document screening techniques as data gathering technique in this search. The existing circumstances of sport activity network in field of disabled are scanned and with a content arrangement the prevalence of service in this field is explicated and a situation analysis is done. The non-governmental organization considering disabled are organized in the form of clubs, federations and confederation according to law No 2908. However, the basic arrangement in used with law No 5378 Special Law emerged in 2005. The rate of disabled in total population is 12.29 percent. While the rate of hearing, physical, visually and mentally deficient is 2.58 percent in this percentage (approximately 1.8 million), the rate of the patients who have chronic disease is 9.7 percent (approximately 6.6 million). There are 356 clubs, 43 charitable foundations and 8 federations are going at blast as service network in the field of disabled throughout Turkey. There are 165 sport clubs as 46 physical, 87 hearing, and 36 visually impaired clubs in Turkey. According to the numbers of the active sportsman; there are totally 23599 active sportsman as 3199 sportsman in physical defects (422 women, 2777 men), 2891 sportsman in visually-impaired (608 women, 2283 men) 7529 sportsman in hearing impaired (1067 women, 6462 men) and 9980 sportsman in special sportsman (2368 women, 7612 men).

In conclusion, because of the reasons such as information lack, the lack in health system, the economical problems and the application in the social and sportsman like fields they are seen as the factors which affect the disabled to service continuously and in adequate time.

P: 8

Oturarak Voleybol Oynayan Bedensel Engelli Sporcuların Kaygı Düzeylerinin İncelenmesi

Nida Yanlıç¹, Tamer Karademir², Bilal Çoban¹

¹ *Fırat Üniversitesi, BESYO, Elazığ*

² *Sütcü İmam Üniversitesi, BESYO, Kahramanmaraş*

Özet

Bu araştırma oturarak voleybol oynayan bedensel engelli sporcuların durumluk ve sürekli kaygı düzeylerinin bazı demografik değişkenlere göre nasıl şekillendiği ve aralarında fark olup olmadığını belirlemek amacıyla hazırlanmıştır.

Araştırmaya yaş ortalamaları 25.83 ± 7.25 olan, gönüllü 43 bedensel engelli sporcu katılmıştır. Araştırmada Sosyo-demografik veri toplama formu ve Durumluk- Sürekli Kaygı Envanteri (State Trait Anxiety Inventory STAI) kullanılmıştır. Veriler bilgisayar ortamına aktarılarak, SPSS 15.0 paket programı yardımıyla istatistiksel analizler yapılmıştır. Sporcuların durumluk kaygı düzeyleri kulüp sporcularına haftalık antrenman programının içerisindeki maç günü olarak tespit edilen gün spor salonunda, sürekli kaygı düzeyleri ise yarışmalarının olmadığı günde dağıtılan anket formları ile alınmıştır.

Elde edilen bulgulara göre, yaş değişkenine göre durumluk ve sürekli kaygı düzeylerinin istatistiksel olarak anlamlı fark oluşturmadığı belirlenmiştir ($P>0.05$). Cinsiyet durumu değişkenine göre bayanların kaygı düzeylerinin yüksek olmasına rağmen bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı ($p>0.05$), medeni durum değişkenine göre durumluk kaygı düzeyleri istatistiksel olarak farklıken, sürekli kaygı düzeylerinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir ($P>0.05$). Aynı şekilde eğitim durumu değişkenine göre de durumluk kaygı düzeylerinde istatistiksel olarak anlamlı fark gözlemlenmiş ($P<0.05$), sürekli kaygı düzeyleri arasında fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($P>0.05$). Gelir düzeyi değişkenine göre hem durumluk kaygı düzeyi hem de sürekli kaygı düzeyleri istatistiksel olarak anlamlı fark oluşturmazken ($P>0.05$), kendini tanımlama biçimine göre durumluk kaygı düzeyinde gruplar arasında istatistiksel olarak farkın anlamlı olduğu ($p<0.05$) fakat sürekli kaygı düzeylerinde anlamlı fark olmadığı tespit edilmiştir ($p>0.05$).

Sonuç olarak oturarak voleybol oynayan bedensel engelli sporcularda yaş, cinsiyet, gelir seviyesi değişkenleri kaygı düzeylerinde fark oluşturmamaktadır. Ancak evli ve eğitim seviyesi yüksek olan sporcuların bilişsel edinimlerinin

(evlilik, üniversite ortamı ve sosyal ortamların sağladığı) kaygı düzeylerinde olumlu etkiler kazandırdığı söylenebilir.

Examination of Anxiety Level of Physically Handicapped Athletes Playing Volleyball in Sitting Position

Abstract

This research is made with the purpose to determine how the state and continuous anxiety level of physically handicapped athletes playing volleyball in sitting position are shaped in accordance with certain demographic variables and if there is any difference among them.

43 physically handicapped athletes with ages between 18 and 40 have in the mean age of 25.83 ± 7.25 participated the research voluntarily. Socio-demographic data collection form and State Trait Anxiety Inventory (STAI) were utilized in the research. Data was transferred to the electronic environment, and statistical analyses were made with the aid of SPSS 15.0 package program. Statistical significance level is accepted as alpha (α) and level of error as $p < 0.05$.

It is determined that state and continuous anxiety level do not make any difference according to the age variable and to the findings obtained from the sampling group ($P > 0.05$). Also it is identified that even though anxiety level of females is higher according to the variable of gender, this difference is not significant statistically ($p > 0.05$), and that state anxiety levels are different statistically according to the variable of marital status, and there is no meaningful difference in the continuous anxiety levels statistically ($p > 0.05$). In the same manner, a meaningful difference is observed statistically in their state anxiety levels ($p < 0.05$) according to the educational status, and difference between their continuous anxiety levels is not found significant ($p > 0.05$). It is also determined that both state anxiety levels ($p > 0.05$) and continuous anxiety levels ($p > 0.05$) do not constitute a meaningful difference statistically according to the variable of income level; however difference in the state anxiety levels according to the way of self-description is found significant statistically ($p < 0.05$), but there is no meaningful difference in their continuous anxiety levels ($p > 0.05$). Moreover, another result of the research is that no correlational relation is found between the state anxiety and continuous anxiety levels.

As a result, physically disabled athletes playing volleyball, sitting down to age, gender, income level variables that constitute the difference of anxiety levels. However, higher levels of education of the athletes is married and cognitive acquisition (marriage, provided by the university environment, and social environments), anxiety levels were assessed as positive effects gained.

P: 9

Öğretilebilir Zihin Engelliler Okullarındaki Beden Eğitimi Derslerinin Etkililiğinin Değerlendirilmesi

Özer Yıldız¹, Mehtap Yıldız², Tolga Eski³, Murat Kul¹

¹ Bartın Üniversitesi, BESYO, Bartın

² Kırıkkale Üniversitesi, BESYO, Kırıkkale - ³ Kastamonu Üniversitesi, BESYO, Kastamonu

Özet

Bu araştırma, öğretilebilir zihin engelliler okullarındaki beden eğitimi derslerinin etkililiğini değerlendirmek amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Araştırmada nitel araştırma desenlerinden standartlaştırılmış açık uçlu görüşme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmacının verileri, araştırmacılar tarafından geliştirilen ve açık uçlu 7 sorudan oluşan görüşme formu yardımıyla toplanmıştır. Araştırma grubunu, Ankara (n=9), Kırıkkale (n=4), Kastamonu (n=7) ve Hatay (n=13) illerindeki Eğitim Uygulama Okulu ve İş Eğitim Merkezlerinde zihin engelliler sınıf öğretmeni (n=18) ve sınıf öğretmeni (n=15) olarak görev yapan toplam 33 öğretmen oluşturmuştur. Araştırmada toplanan veriler, içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir.

Araştırma sonucunda, genel olarak beden eğitimi derslerinde zihin engelliler sınıf öğretmenlerinin kendilerini yeterli buldukları, sınıf öğretmenlerinin ise yeterli bulmadıkları belirlenmiştir. Ayrıca spor salonu ve araç-gereç eksikliği nedeniyle her iki öğretmen grubunun da beden eğitimi derslerini verimli bir şekilde işleyemedikleri tespit edilmiştir.

Evaluation of Effectiveness the Physical Education Courses' in Teachable Mental Disabled Schools

Abstract

This research was implemented to purpose of evaluate the effectiveness of physical education courses in teachable mental disabled schools.

Standardized open-ended interview method was used in qualitative research patterns. The data developed by the researchers and were collected through open-ended interview form consisting of 7 questions. Research group was consisted of total 33 teachers on duty the provinces of Ankara (n=9), Kırıkkale (n=4), Hatay (n=13) and Kastamonu (n=7) Education Practice School and Job Training Centers as a mental disabled classroom teacher (n=18) and classroom teacher (n=15). The data collected in this research was evaluated content analysis method.

As a result, it has been determined generally in physical education courses mental disabled classroom teachers' find enough themselves, classroom teachers' don't find enough themselves, but due to lack of gymnasium and equipment, they do not teach physical education courses efficiently.

P: 10

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezlerinde Görev Yapan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Çalışma Şartları Hakkındaki Görüşleri

Nazım Saraçoğlu¹, Ahmet Şirinkan², Sertaç Erciş², Yunus Öztaşyonar³

Atatürk Üniversitesi, BESYO, Erzurum

Özet

Bu çalışmanın amacı, özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde görev yapan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin çalışma şartları hakkındaki görüşlerini belirlemektir.

Araştırmaya, Erzurum, Trabzon, Erzincan, Van, Iğdır, Rize, Artvin, Kars, Ağrı ve Gümüşhane illerinde eğitim veren 41 özel eğitim ve rehabilitasyon merkezinde görev yapan beden eğitimi ve spor öğretmenleri (50 erkek +16 bayan) katıldı. Araştırmada 5'li likert tipi 22 soruluk anket kullanıldı. Anket soruları eğitim fakültesi özel eğitim ve beden eğitimi bölümü öğretim üyelerinin görüşleri doğrultusunda hazırlandı. Erzurum merkezde eğitim veren rehabilitasyon merkezlerinde görevli 6 beden eğitimi ve spor öğretmenine pilot uygulama yapılarak düzeltmeler yapıldı. Anketlerin geçerlilik ve güvenilirlik çalışması yapıldı ve 0.82 bulundu. İstatistiksel yöntem olarak aritmetik ortalama, frekans değerleri ile erkek ve bayan öğretmenler arasındaki görüşler t testi ile değerlendirildi. Araştırma verilerine göre, rehabilitasyon merkezlerinde görev yapan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin ücretlerinden memnun olmadıkları, yeterli spor salonu ve oyun alanlarının bulunmadığı, bu alanda çalışmayı düşünenlerin sayısının az olduğu, alanla ilgili bilgilerinin yetersiz olduğu, erkek ve bayan öğretmenlerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir ($p>0.05$).

Sonuç olarak, rehabilitasyon merkezlerinde çalışan öğretmenlerin çoğunluğunun atanamadıkları için bu kurumlarda çalıştıkları ve bu alanda çalışan öğretmenlerin mesleklerini yaparken birçok engelle (spor salonu, ders materyalleri, yetersiz bilgi vb.) karşılaştıkları söylenebilir.

Opinions of Physical Education Teachers Working in Special Education and Rehabilitation Centers about Their Working Conditions

Abstract

The purpose of this study is to determine the opinions of physical education teachers who work in special education and rehabilitation centers about their working conditions.

Sixty six physical education teachers (50 male +16 female) who work for 41 special education and rehabilitation in Erzurum, Trabzon, Erzincan, Van, Iğdır, Rize, Artvin, Kars, Ağrı and Gümüşhane were participated to this study. Likert-type 22 questions quintette surveys were used for the study. The survey questions were prepared by the help of the professors in special education and physical education department of education faculty. A pilot scheme was made by 6 physical education and sports teachers who work for rehabilitation centers in the city center of Erzurum and some corrections were made. Validity and reliability practices were done and it has proven as 0.82. SPSS 16.00 package program was used for the statistical analysis of the study. The meaningfulness have evaluated between male and female teachers t-test with frequency and arithmetic were applied. According to research data, it was proved that physical education teachers who work for the rehabilitation centers are not satisfied of their salaries, there are not enough gymnasium and playground, there are not many people who think of working in this field and the information about this field is not enough. There was no difference between male and female teacher's opinions ($p>0.05$).

As a result, the majority of teachers were expressed faced working in rehabilitation centers working in these institutions can not be said for appointed in addition many obstacles in making careers of teachers working in this area (gym, teaching materials, inadequate information).

P: 11

Aktif Spor Yapan Bedensel Engellilerin Spor Tesislerinde Karşılaştıkları Zorlukların İncelenmesi

Yağmur Kara

Gazi Üniversitesi, BESYO, Ankara

Özet

Bu çalışmanın amacı, bedensel engelli sporcuların spor tesislerinde karşılaştıkları sorunları belirlemektir.

Araştırma grubunu Ankara ilindeki engelli spor kulüplerinde ampute futbol, tekerlekli sandalye basketbol, halter, tenis, okçuluk ve yüzme branşlarında aktif spor yapan 52 erkek 10 kadın olmak üzere 62 sporcu oluşturmaktadır. Çalışmada kullanılan veri toplama aracı, ilgili literatür incelenerek ve uzman görüşleri alınarak araştırmacı tarafından hazırlanmıştır. Elde edilen bulgulara göre, sporcuların yarısından fazlası (%52.9) spor tesislerine ulaşmada zorluk çektiği, %30.6'sının fiziksel alanları engellilere uygun bulmadığı, %25.8'nin ihtiyaçlarını giderecek yerleri yeterli bulmadığı, bununla birlikte %67.7'sinin engellilere ait otopark yerlerinin başkaları tarafından kullanıldığı ve %21'nin spora katıldığında bazı insanların bakışlarından rahatsız olduğunu ifade ettikleri tespit edilmiştir. Ayrıca katılımcıların %30.6'sı toplumdaki bireylerin engellilere yeterince yardımcı olmadığını vurgulamıştır.

Sonuç olarak, bedensel engelli sporcuların spor tesisleri konusunda karşılaştıkları problemleri; ulaşma ilişkin problemler, spor tesisine ilişkin problemler ve topluma ilişkin problemler olarak özetleyebiliriz. Kaldırımların araçlar tarafından işgal edilmesi, var olan engelli otopark alanlarının engelli olmayan kişiler tarafından da kullanılması, yoldaki kaldırım rampalarının yetersiz ve engelliler için uygun olmaması gibi sorunlar, bedensel engelli sporcuların spor tesislerine ulaşımı konusunda en sık karşılaştıkları problemler olarak tespit edilmiştir.

Investigation of Physical Handicapped Sportsmen While Sports Encountered Difficulties

Abstract

The aim of this study is to determine the problems faced by physically handicapped sportsmen insports centers.

Research group of disabled sports clubs in Ankara amputee football, wheelchair basketball, weightlifting, tennis, archery and swimming branches of engaged in 52 male and 10 female sportsmen are active in sports. Data collection tool used in the study, with the literature researched and based on expert opinions has been prepared by the researcher. According to the findings, sportsmen half (52.9%), coerced to arrive to sport centers, 30.6% of them do not see fit physical areas for disabled people, 25.8% of them do not find enough the places for disabled people's personal needs, at the same time 67.7% of them observe car parks which belong to disabled people, used by others, 21% of them bother by gaze of some people. In addition, 30.6% of participants think that people do not enough help disabled people.

According to the results that have been obtained from the findings of the research, the problems which physically disabled sportmens come across due to the sports facilities have been classified as the problems related to transportation, sports facilities and society. Problems such as occupied sidewalks by cars, usage of the available parking areas which are allocated to the disable by the other people, insufficiency of sidewalk ramps and their being inappropriate for the disabled people are determined as the most common ones that the disable people encounter on the subject of access to the sports facilities.

P: 12

Otistik Çocuklara Uygulanan Spor Eğitim Projelerinden Ailelerin Beklentileri Üzerine Bir Araştırma

İ. Fatih Yenel, Zeynep Erol

Gazi Üniversitesi, BESYO, Ankara

Özet

Bu çalışmanın amacı, otistik bireylerde sportif etkinliklerin önemini belirlemek ve ailelerin bu etkinliklerden beklentilerinin neler olduğunu saptamaktır.

Araştırmanın evrenini, GÜDAK ve ANOBDER işbirliği ile düzenlenen spor eğitimi projelerine katılan aileler, örneklemini ise bu çalışmaya gönüllü olarak katılan beş aile oluşturmuştur. Araştırma, problemin ilgili olduğu alan ile elde edilen verilerin çözümlenmesinde kullanılan teknikler açısından nitel bir çalışmadır. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır ve bu görüşmeler sırasında bilgilerin eksiksiz aktarılması amacıyla ses kayıt cihazı kullanılmıştır. Sorular ailelere yöneltilirken onların cevaplarını etkileyecek herhangi bir yorumda bulunulmamıştır ve cevaplar birebir aktarılmıştır. Ailelere uygulanan mülakat (görüşme) formunda; ailelere katıldıkları spor eğitim projelerinin önemi, engelli çocuklara sahip olmanın zorlukları, yapılan aktivitelerin çocuklar üzerindeki olumlu veya olumsuz etkilerinin neler olduğu konusunda açık uçlu sorular yöneltilmiştir. Bu soruların yöneltilmesiyle araştırmaya katılan ailelerin beden eğitimi dersinin önemine dair tutumları, hem kendi bakış açılarıyla hem de diğer bireylerin bakış açılarının aileler üzerindeki etkileriyle ortaya konmaya çalışılmıştır. Toplanan bilgilerin sonunda otizmli bireylere sahip ailelerin yaşamlarının birçok alanında zorlandıkları, çocuklarının gelişimi, normal çocuklar gibi oyun oynaması ve sosyal ortamlara rahatça girebilmesi için birçok alanda uğraş verdikleri ve en büyük yardımı da spor eğitimi alanında sağladıkları saptanmıştır. Ayrıca otizmli çocukların hayatında sporun önemli bir yere sahip olduğu ve özgürce hareket edebildikleri tek yerin spor salonları olduğu dolayısıyla da spor sayesinde mutlu oldukları tespit edilmiştir.

Sonuç olarak otizmli çocukların hem zihinsel hem de bedensel gelişimleri açısından beden eğitimi ve spor çalışmalarının etkisinin oldukça yüksek olduğu belirlenmiştir. Ayrıca çocukların sosyal ortamlara daha rahat girerek iletişim kurabilmeleri için yapılan özel eğitim çalışmalarının içerisinde spor çalışmalarının da büyük oranda yer kapladığı belirlenmiştir.

A Research on the Expectations of the Parents from the Sport Education Projects Applied with the Children

Abstract

The purpose of this study is to define the importance of the sports activities for the autistic individuals and to determine the expectations of the parents from these activities.

The population of this research consists of the parents attending the sport education projects which were organized with the cooperation of GÜDAK and ANOBDER, and the sample consists of the five families participating in this research voluntarily. The research is qualitative in terms of the field related with the problem and the techniques to analyze the research data. Among the qualitative research methods, semi-structured interview method was applied for the study and a recorder was used for the purpose of transmitting the information completely. When the questions were posed to the families, no comment to affect their answers was made and the answers were transmitted as they were. Interview forms applied to families have formed findings part of the research. In this form, families have been posed open ended questions regarding importance of sport training projects, difficulties of having disabled children, positive and negative effects of activities done on those children. Response to those questions has revealed attitudes of families regarding importance of sport lessons. As result of collected information, it has been identified that families having autistic children face difficulties in many fields of life and make efforts for development of their children, ensuring them participate social surrounding easily and that they get most significant support from sport education. It is also identified that sport has an important place in the life of autistic children and that sports make them happy because sport halls are the only place they can move freely.

As a result, it has been identified that gym and sport practices have significant effect on both mental and physical development of autistic children. Besides, it is also specified that among all special education practices, sport covers important place to make student participate social surroundings and communicate with others.

P: 13

Özel Eğitimde Beden Eğitimi ve Spor Uygulamaları (Burdur İli Örnek Çalışma)

Kadir Pepe¹, Tuğba Yaman², İbrahim Bozkurt³, Fatma Çelik Kayapınar¹

¹ Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Burdur

² Özel Mübaccel Sayılı Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi, Burdur

³ Selçuk Üniversitesi, BESYO, Konya

Özet

Araştırma survey tarama modelinde bir araştırma olup, özel eğitimde beden eğitimi ve spor uygulamalarının ortaya konması amacıyla yapılmıştır.

Araştırma evreni Burdur ili merkezinde bulunan özel rehabilitasyon merkezleri ile devlete bağlı eğitim uygulama ve iş merkezi okulu, örneklem grubu ise bu okullarda çalışan sınıf öğretmenleri ile beden eğitimi ve spor öğretmenleridir. Araştırmada veriler yazılı kaynaklardan, yerinde gözlem ve görüşme yöntemiyle elde edilmiştir. Verilerin elde edilmesi için araştırma kapsamında bulunan örneklem grubundan 12 sınıf öğretmeni ve 3 beden eğitimi ve spor öğretmeni olmak üzere toplam 15 kişi ile görüşülmüştür. Elde edilen verilere istatistik işlem olarak frekans (f) yüzde (%) dağılım işlemleri yapılmıştır. Verilerin değerlendirilmesi sonucunda, araştırma kapsamındaki okullarda beden eğitimi ve spor uygulamalarına yer verildiği ancak spor salonu, saha ve materyallerin yeterli düzeyde olmadığı tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, özel eğitim kurumlarında beden eğitimi ve spor uygulamalarının istenilen düzeyde olmadığını söyleyebiliriz.

Physical Education and Sports in Private Education (Burdur City Sample Work)

Abstract

The research is conducted to figure out the execution of physical education and sports in private education in survey scanning model.

Research population is composed of private education institutions in Burdur and state education application and business centre schools, while the sampling group is composed of classroom teachers and physical education and sports teachers working at these schools. The data of the research was obtained from written resources, on-site observations, and interview methods. In order to obtain the data, totally 15 people, 12 of whom are classroom teachers and 3 of whom are physical education and sports teachers, were interviewed. Frequency (f) and percentage

(%) were applied to the obtained data as statistical operations. After the obtained data was evaluated it was determined that physical education and sports. Activities exist in the schools which are in the scope of the research but the gymnasium and materials are not sufficient.

As a result we can say that physical education and sports activities are below the desired level in private education institutes.

P: 14

Engelli Çocuk Sahibi Ailelerin Sportif Faaliyetlere Katılımının Aile İşlevlerine Etkisinin İncelenmesi

Arslan Kalkavan, Mehmet Demirel, Baybars R. Eynur,
Duygu H. Demirel, Aytül Eynur, Zehra G. Tepe

Dumlupınar Üniversitesi, BESYO, Kütahya

Özet

Bu çalışmanın amacı, engelli çocuğa sahip olmanın ve sportif faaliyetlere katılımın aile işlevlerini nasıl etkilediğinin incelenmesidir.

Çalışmanın örneklemini Kütahya Özel Ay Parçası Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezinde eğitim gören, engelli çocuk sahibi 83 ebeveyn oluşturmuştur. Veri toplama aracı olarak araştırmada engelli çocuğa sahip ailelerin aile işlevlerini değerlendirmek amacıyla Aile Değerlendirme Ölçeği (ADÖ) kullanılmıştır. Katılımcıların sosyo-demografik özelliklerinin tespiti için yüzde (%) ve frekans (f) analizleri yapılmış, engelli ailelerinin sportif aktivitelere katılımının aile işlevlerine etkisini belirlemek amacıyla ise bağımsız örneklem t testi, refah düzeyleri ile ölçek alt boyutlarına ilişkin katılımcıların cevaplarını değerlendirmek için ise tek yönlü varyans analizi (ANOVA) uygulanmıştır. Katılımcıların aile değerlendirme ölçeğinin alt boyutlarına ilişkin görüşleri arasında spor yapma durumuna göre anlamlı bir farklılık ortaya çıkmamıştır ($p>0.05$). Fakat refah düzeyine göre "Problem Çözme", "Roller" ve "Genel İşlevler" alt boyutlarında katılımcıların görüşleri arasında anlamlı farklılık bulunmuştur ($p<0.05$).

Sonuç olarak sportif etkinliklere katılımın aile işlevlerine herhangi bir etkisinin olmadığı, fakat refah düzeyinin aile işlevlerinin değerlendirilmesine önemli bir faktör olduğu ortaya çıkmıştır.

The Effect of Sports and Educational Games to Physical Improvements of Hearing Impaired Students Aged between 10-15

Abstract

The aim of this study is to make investigation of having a disabled child and impacts of participation to the sport activity on the role of family.

The sample of this study is 83 parents who have disabled child and educate in Kütahya Ay Parçası Special Education and Rehabilitation Center. As data gathering instrument Family Evaluation Survey has been used to make an evaluation of families' role. To define social-demographic qualifications of participants per-

centage (%) and frequency (f) analysis have been done; independent sample t – test has been used to examine the impact of participation to sport activities of disabled families on family role and one-way variance analysis (ANOVA) has been used to evaluate prosperity levels and answers on sub dimensions of survey. No significant differences between the doing sport activities and the participants view on family evaluation scale sub dimensions ($p>0.05$). But according to the level of welfare about the “Problem Solving”, “Roles” and General Functions” of subscales were significant differences between the opinions of the participants ($p<0.05$).

As a result of this study, there is not impact of participation to sport activities to family role but prosperity level is an important factor to evaluate the role of the family.

P: 15

Isparta İli Orta Öğretimde Okuyan Engelli Bireylerin Spor Yapma Durumları İle Aile Eğitim Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Fatih Kılınc, Mehmet Kumartaslı

Süleyman Demirel Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Isparta

Özet

Çalışmanın amacı, Isparta ili orta öğretimde okuyan engelli bireylerin spor yapma durumları ile aile eğitim düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesidir.

Çalışma evrenini Isparta il sınırları içinde yaşamlarını sürdüren 130 engelli birey oluştururken, örneklemini ise Isparta ilinde bulunan Eğitim-Uygulama Okulu Eğitim ve İş merkezi Engelli Orta Öğretimde öğrenci olan 10 yaş üstü (18 Erkek, 18 Bayan) 36 engelli birey oluşturdu. Anket metodu uygulandı. Ankette tanımlayıcı bilgilerinin yanı sıra, sportif aktivite düzeyleri, aile eğitim düzeylerini belirlemeye yönelik sorular soruldu. İstatistikî işlemler olarak tanımlayıcı istatistiklerinin yanı sıra aile eğitim seviyeleri ile engelli bireylerin spor yapma durumları arasındaki ilişkinin belirlenmesinde Ki-Kare testi uygulandı. Engelli bireylerin spor yapmaları ile aile eğitim düzeyi arasındaki ilişki incelendiğinde anne eğitimi ile spor yapma arasında, anne mesleği ile spor yapma arasında ve baba mesleği ile spor yapma arasında önemli bir ilişki bulunamamıştır ($p>0.05$). Baba eğitimi ile spor yapma arasında ise önemli bir ilişki bulunmuştur ($p<0.05$).

Çalışmamızdan elde ettiğimiz verilere dayanarak, ailenin eğitim düzeyi, engelli bireylerin spor yapmalarında önemli rol oynamaktadır. Anne ve baba eğitimlerinin spora bakış açısı ve engelli bireylerin fiziksel gelişimleri açısından önemi kabul edilebilir.

The Relationship between Disabled Primary Students' Level Participation in Sports Activities and Their Families' Literacy in Isparta

Abstract

The purpose of this study is to observe the relationship between disabled primary students' level participation in sports activities and their families' literacy in Isparta.

The study was performed in Eğitim-Uygulama Okulu Eğitim ve İş merkezi Engelli Primary School in Isparta. The universe of the research included 130 disabled people who lived in Isparta province and the samples were chosen as 36 peo-

ple most of whom were 18 men and 18 women above 10. The survey model was used in this research. In addition to descriptive questions, questions to determine the points regarding their level of participation in sports activities and their parents' level of literacy were included. Descriptive statistics and Chi-square were performed to determine the relationship between disabled primary students' level participation in sports activities and their families' literacy. When the relationship between disabled primary students' level participation in sports activities and their families' literacy was observed; it was concluded that there is no relationship between mother education and participation in sports activities ($p>0.05$) and there is a relationship between father education and participation in sports activities ($p>0.05$).

Based on the data gathered here, disabled students' parents' literacy has an important role in disabled students' level of participation in sports activities. It can be concluded that disabled people's parents' attitude towards sports is important for the disabled people's physical development.

P: 16

İşitme Engelli Sporcularda ve Sedanterlerde Sürekli Kaygı Düzeylerinin Karşılaştırılması

Adem Civan¹, Mehmet Özdemir¹, Fadim Sarvan¹, Özlem Civan²

¹ Selçuk Üniversitesi, BESYO, Konya

² Selçuklu Öztekinler Kız Meslek Lisesi, Konya

Özet

Bu araştırmada, egzersiz yapan ve sedanter işitme engellilerde sürekli kaygı düzeylerinin belirlenmesi amaçlandı.

Araştırmaya, Konya Konevi İşitme Engelliler Meslek Lisesi okul voleybol, masa tenisi, judo ve futbol takımlarında faaliyet gösteren 15-20 yaş aralığındaki 20 işitme engelli sporcu ile, aynı yaş aralığında 20 işitme engelli sedanter olmak üzere toplam 40 işitme engelli birey gönüllü olarak katılmıştır. Çalışmada Spielberg tarafından geliştirilen ve Özer (1994) tarafından Türkçeye uyarlanan, “Sürekli Kaygı Ölçeği” uygulanmıştır. Araştırmada işitme engelli sporcular ile işitme engelli sedanterlerin sürekli kaygı düzeyleri karşılaştırıldığında; sporcuların sürekli kaygı düzeylerinin anlamlı düzeyde daha düşük olduğu belirlendi ($P<0.05$).

Sonuç olarak, işitme engelli bireylerde, ergenlik döneminde yoğun olarak yaşanan kaygı durumlarından olan sürekli kaygıyı azaltmada sportif faaliyetlerin etkili olduğu görülmüştür. Bu sonuçlara göre işitme engelli gençlerin, düzenli spor faaliyetleri yapmaları için yönlendirilmesinin faydalı olacağı düşünülmektedir.

Comparison of Anxiety Levels of Hearing Impaired Sportsmen and Sedentary People

Abstract

The aim of this study is to determine the anxiety levels of hearing impaired people, exercising and sedentary.

Total 40 hearing impaired people took part in this study voluntarily, 20 of which were 15-20 aged and being active in Konya Konevi hearing impaired vocational school volleyball, table tennis, judo and football teams. Trait anxiety scale claimed by Spielberg and adapted to Turkish by Özer (1994) was carried out in this study. When looked at the anxiety levels of exercising and sedentary hearing im-

paired people, it was determined that sportsmen's anxiety levels were significantly lower ($P < 0.05$).

Consequently, it was observed that sportive activities were effective on lowering continuous anxiety of hearing-impaired people intensely experienced during puberty. According to these results, it is believed that it will be beneficial for hearing impaired people to be directed to regular sportive activities.

P: 17

Otizmlili Hastaların Rehabilitasyon Sürecinde Spor Terapilerinin Önemi

Ahmet Atalay, Alper Karadağ

Ardahan Üniversitesi, BESYO, Ardahan

Özet

Bu çalışmada, otizmlilerin rehabilitasyonunda kullanılan spor terapilerinin bu hastaların rehabilitasyon ve çok boyutlu gelişim (ruhsal, duygusal, sosyal, psikolojik ve motor beceri) sürecine sağladığı katkıya dikkat çekilmektedir.

Otizm; ruhsal ve duygusal özürülü grubunda yer alan, çok sık karşılaşılmayan ancak hayat boyu devam eden bir rahatsızlıktır. Son yıllarda tıp alanında meydana gelen gelişmelerle birlikte, rehabilitasyon merkezleri tarafından uygulanan özel eğitim programları bu rahatsızlığı yaşayan bireylere yeni bir umut kaynağı olmuştur. Spor terapileri özel eğitim programları içinde yer alan ve otistik bireylerin yaşamlarını kolaylaştıran önemli bir rehabilitasyon aracı olma özelliğini her geçen gün daha da artırmaktadır. Göz temasından kaçınma, sürekli tekrar gibi rahatsızlıkların tedavi sürecinde oyun formatındaki egzersizlerin olumlu sonuçları oldukça önemlidir. Literatür çalışmalarında egzersiz faaliyetlerinin, otistik çocukların özellikle sosyalleşmeleri yönünde büyük fayda sağladığı rapor edilmiştir.

The Importance of Sport Therapies in Process of Rehabilitation of Autistic Persons

Abstract

In this review article, it is drawn attention to the contribution of sport therapies, used in rehabilitation of patients with autism, to the process of rehabilitation and multi-dimensional development (mental, emotional, social, psychological and motor skill) of these patients.

Autism, taking place in mental and emotional defective group, is a very uncommon but is a life-long ailment. In addition to the advances in the field of medicine in recent years, special education programs, administered by rehabilitation centers, have become a new source of hope for the individuals suffering from this ailment. Sport therapies have increased their being a significant rehabilitative tool, taking place within special education programmes and facilitating the lives of autistic individuals each passing day. Positive results of the exercises in game for-

mat are very significant in the process of treatment of ailments such as avoidance of eye contact and permanent repetition. In litteratuer studies, it has been reported that exercise activities have provided a great benefit to autistic children, especially in the direction of socialization.

P: 18

Tekerlekli Sandalye Basketbolu Oynayan Bedensel Engelli Bireylerin Egzersiz Bağımlılığı Durumlarının İncelenmesi

Gonca İnce

Çukurova Üniversitesi, BESYO, Adana

Özet

Bu çalışma, farklı spor kulüplerinde boş zamanlarında tekerlekli sandalye basketbolu oynayan bedensel engelli bireylerin, egzersiz bağımlılığı durumlarının incelenmesi amacıyla yapılmıştır.

Araştırmaya, 9 bayan (%18.8), 39 erkek (%81.3) toplam 48 kişi gönüllü olarak katılmıştır. Katılımcıların yaş ortalamaları: 29.83 ± 7.88 yıl, sporculuk yaş ortalamaları: 8.56 ± 6.48 yıl, klasifikasyonları: (engellilik puanları) 1 puan (9 kişi), 1.5 puan (7 kişi), 2 puan (6 kişi), 2.5 puan (7 kişi), 3 puan (4 kişi), 3.5 puan (7 kişi), 4 puan (8 kişi) olarak tespit edilmiştir. Katılımcılara, demografik özelliklerin sorgulandığı anket formu ile Hausenblas ve Downs (2002) tarafından geliştirilen ve Yeltepe ve İkizler (2007) tarafından Türkçeye uyarlanan Egzersiz Bağımlılığı Ölçeği-21 uygulanmıştır. Çalışma sonuçları: 1. Egzersiz bağımlısı, 2. Semptomatik (bağımlılık belirtisi olan), 3. Asemptomatik (bağımlılık belirtisi olmayan) olarak 3 kategoride incelenmiştir. Çalışmanın istatistiksel analizinde; SPSS 13.0 paket programı kullanılmıştır. Katılımcıların demografik özelliklerinin belirlenmesinde ortalama, standart sapma değerleri alınarak egzersiz bağımlılığı için değerlendirilen kriterlerinin frekans ve yüzdelik dağılımları yapılmıştır. Ayrıca, istatistiksel değerlendirmelerde kay kare testi ve Kruskal-Wallis testi kullanılmıştır. İstatistiksel sonuçlara göre katılımcılardan 4 kişinin (%8.3) egzersiz bağımlısı, 35 kişinin (%72.9) semptomatik ve 9 kişinin ise (%18.8) asemptomatik olduğu tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, engelli bireylere önerilen sportif aktivitelerin uygulanma aşamasında bağımlılık düzeyine getirilmesinin sakınca yaratabileceği düşünüldüğünden dikkat edilmesi gereği vurgulanabilir.

The Investigation of Exercise Dependence Status of Physical Disabled Individuals of Playing Wheelchair Basketball

Abstract

This study was aimed to investigate exercise dependence status of physical disabled individuals who played wheelchair basketball in their recreational time at different sports clubs.

In this study, 9 women (18.8%), 39 men (81.3%) total 48 people participated voluntary. Participants' means of age: 29.83 ± 7.88 years, means of sport age: 8.56 ± 6.48 years, classifications (disability scores): 1 point (9 persons), 1.5 points (7 persons), 2 points (6 persons), 2.5 points (7 people), 3 points (4 persons), 3.5 points (7 persons), 4 points (8 persons) have been identified. In this study, Exercise Dependence Scale-21 which was developed by Hausenblas and Downs (2002) and adapted in to Turkish by Yeltepe and İkizler (2007) and demographic characteristic questionnaire used to collect data. SPSS for Windows Version 13.0 software package program was used for statistical analysis in this study. In demographic characteristics of the participants were determined means, standard deviation, frequency and percentage distributions. In addition, the chi square test of statistical evaluations and kruskal wallis were used. According to statistical results from participants of 4 people (8.3%) were dependence, 35 (72.9%) were symptomatic and 9 people (18.8%) were asymptomatic.

As a result, people with disabilities in implementing the proposed sports activities addictive objection to the introduction of the level of attention thought to be created due to be emphasized.

NOTLAR

This image shows a full page of white paper with horizontal dotted lines, typical of primary school writing paper. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

This image shows a full page of white paper with horizontal dotted lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page, providing a guide for handwriting or typing. There are no margins, text, or other markings on the page.